

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Gratuláció.

Budapest, december 15.

(v.) Igaz szívvvel hajtkák meg lobogónkat a ma hetven esztendőssé lett Tisza Kálmán előtt. Tiszteletünket és üdvözetünket nyújtjuk át az ősz államférfiúnak, aki hozzáfüzte nevéhez a magyar nemzet újjáalkotásának egy hosszu s jelentőségben gazdag korszakát. Erdemeit megállapítani s hibáit megszabni, nem a kortársak feladata, akiknek kedvezése vagy ellenséges indulata utját állja az ő egyénisége elfogulatlan megítélésének. Tisza Kálmán a história számára dolgozott; tul a mán és tul a holnapon terjednek a határai az ő kormányzati halásának. Aki egyéniségét történelmi színvonalra emelte, arról lepatann a baráti magasztalás és az ellenség ócsárlása. Valódi értékének hiteles felbecsítése csakis a históriától várható. Ma csak annyit mondhatunk hát Tisza Kálmán felől, hogy a modern Magyarország minden izen rajta van az ő kezének nyoma, mint a szobron a szobrászé. Az ő másfél évtizedes kormányzata formálta meg e nemzet társadalmi és állami szervezetét. Az ő talentumai és fogatkozásai tükröződnek a mi talentumainkban és fogatkozásainkban. Az ő erényei szülték a mieinket s az ő hibáinak eredményei a mi hibáink. S róla azért nem tudunk tárgyias ítéletet mondani, mert őt bírálván magunkról ítélnék.

Nem bírálni akarjuk hát Tisza Kálmánt, mert ez a történelmi joga, hanem üdvözölni, mert ez a kortársak kötelessége. A hetven esztendőss Tisza Kálmán patriárka-alakja magához vonzza őszinte kegyeletünket. A politikáját a jövődönnek fóruma elé utaljuk. De a személyéhez elviszszük mindannyian, elviszi az egész közélet a gyöngédség és a nagyra-

becsülés adóját. Ezen a napon senki nem akar egyebet tudni felőle, csak azt, hogy magyar szívének egész hevével szerette hazáját, hogy hihetetlenül sokat dolgozott, szenvedett és küzdött e nemzetért s hogy a hatalomnak egy percig sem élvezte a fényét, hanem mindig csak a terheit hordozta.

A szabadelvű párt, mely harmadfél évtized óta kormányozza az országot, az ő alkotása. Lélet és nevet ennek a pártnak ő adott. A szabadelvűségnek azóta meg is bővült, meg is tisztult a tartalma. Eleinte csupán a nemzeti haladást jelentette a liberalizmus. Később a felekezeti egyensuly biztosításával gyarapodott a szabadelvűség fogalma. Ujabbán a haladás és a felekezeti egyensuly vivmányaihoz hozzászegődött rangegyenlő tényezőül a közszabadság fejlesztése, a közjogi lelkiismeret kérelhetetlen szigorúsága s a kormányzati felelősségtudás is. A régi zászló alatt a régi ideálok mellé új ideálok sorakoztak. Ez a sorakozás a korszellem parancsszavára történt. Bebizonyult a szabadelvűségről, hogy nem rideg dogma, hanem eleven törvény, mely értelmességével felismeri és energiájával kormányozza a folyton fejlődő nemzeti élet új meg új szükségleteit. A liberalizmust, amely mint irány változatlan maradt, noha tartalmában meggazdagodott, Tisza Kálmán emelte kormányzati vezérelvé. A kiegyezés heroikus korszaka is liberális volt, egyben s másban talán inkább az, mint a korszak, amely utána következett; de a kiegyezés epokhájának nem a szabadelvű kormányzás, hanem a közjogi rendezkedés volt a hivatása. S csak mikor már megvoltak a kiegyezés közjogi intézményei, akkor kellett egy hatalmas államférfiú egyéniségnek jönnie, aki kormányzati irányvá avatta a szabadelvűséget. Ennek a liberális korszaknak kétségtelenül megvoltak a

maga tévovázásai, a maga tévelygéseit és megakadásai; de irányától tudatosan és tartósan nem kanyarodott el. S ebből a szempontból talán úgy fogja találni a história, hogy Tisza Kálmánakk épp az lehetett a legnagyobb érdeme, amiért manapság is még a legtöbb gáncs éri: az a szívósság, amellyel a kormányzat állandóságát védte. Erre a stabilitásra szüksége volt a szabadelvűségnek, a szabadelvűsége pedig szüksége volt az országnak. S Tisza Kálmán, mikor pártjáért és hiveiért megtett mindent, ami lehetséges volt, sőt olykor olyat is, ami lehetetlen volt, tulajdonképpen csak a szabadelvű kormányzás alkalmas instrumentumát erősítette a szabadelvű pártban. Másfél évtizeden keresztül csökönösen védelmezte meg a kormányzati stabilitását, hogy aztán örökségképpen ráhagyhassa harcainak és munkájának e gyümölcsét a pártjára. S ha ma, midőn Ausztriában a bomlás egyre ijeszőbb mértékűt ölt, a mi hazánk bősége-sen élvezi a kormányzati állandóság erkölcsi és hatalmi előnyeit, talán igazságot szolgáltat ez a kedvező helyzet a Tisza Kálmán legke-ményebben gáncsolt hibájának.

A többség mai állapota nagyjában rokon azzal, amely a fuzió után a Tisza Kálmán új pártalakulásában létesült. Tisza akkor minden erejével azon volt, hogy elfelejttesse táborával a lezajlott harcok keserűségeit, hogy embereit a jövőd feladatai számára nyerje meg, hogy pártját akarathoz és fejelemben egységessé tegye s a saját államférfiú egyéniségének színezetével ruhazza fel a többséget. A földi dolgok körfutása hozza magával, hogy a szabadelvű párt mai vezérlete ugyanily feladattal áll szemközt. Ma is el kell felejtetni a mult emlékeiből táplálkozó keserűségeket. Ma is a fontos feladatokkal terhes jövődöre kell

T A R C A.

Tisza Kálmán.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: Braun Sándor.

Egy államférfi, aki tizenöt esztendeig korlátlan intézője volt nemzete sorsának és aki e tizenöt esztendő alatt olyan rokonszenveket és olyan gyűlölségeket váltott ki az emberekből, hogy tíz esztendővel az elvonulása után se tudtak elpihenni kortársainak irányában táplált eleven érzései, háládatos témája az elmélyedésnek. Én magam az alacsony, levegőtlen, fülledt szentesi fogház egy cellájában merültem el e rendkívüli egyéniség pályájának mérésében. Fel-emlitem ez apró vonatkozást, mert az a rengeteg magány, amely egy korhad, de mégis feltörhetetlen, szútól rágott, de az ítélet jogán minden erőf kacsó ajtó mögött az emberre rászakad, nagyszerű tanítója az igazságnak. Odakünn az édes és kacér szabadság ezer csábítását kínálja az impresszióknak. Az ősz Tisza Kálmán közvetlen látása meg éppen leszerel minden indulatot. Görnyedt vállai mutatják a verejtékes munkát, amellyel sima területre kellett vonszolnia e rendetlen utakon rekedt államszerkezetet. Hajlott, tévete, imbolygó járása példázza az időt, amely télire fordult. És a szintiszta hó, amely lágyan lengő fűrtjeit, szép, tisztos szakálát borítja, a regék táltosaihoz teszi őt hasonlatossá. Mondják, csodálatos a melegség, amely e látszatra rideg férfiből hangban, tartásban, modorban kiárad.

Innen való a büvölet, amely alatt pályájának, munkájának, élete történetének osztályosait tartani tudja, messze tul azon az időn, amely ki vagyon mérve a politikai barátságok számára. Mert a politikai barátság annyiban hasonlatos a szivárványhoz, hogy több mint kétszínű: sok színű. Am Tisza Kálmán annyi hűséget, annyi ragaszkodást, annyi imádat, annyi feltétlen megadást, annyi kritikátlan alárendelést tudott szuggerálni környezetébe, hogy a politikai boltozatok sokának még mindig ő az a nap, amely felé a hívők áhitattal tekintenek. Ez az áhitatos ragaszkodás, amelyet idők és viszonyok meg nem öröltek, tartja épen politikai ellenfeleinek gyűlöletét is és e széthúzó érzések kavardásában nem alakulhat ki születésnapja hetvenedik fordulása sem az osztatlan ünneplés szelid harmóniája.

*

Magyarországon sokan vannak Cézárook és sokakban vert gyökereket a sovány Kassziuszok iránt való bizalmatlanság. Jó szerenese, hogy e Cézárook csak éppen bizalmatlanok és e Kassziuszok csak éppen soványak. Így vagy ugy, ha mostanában egy tisztultabb közszellem levegőjében elhallgatott is, de sokáig élt a hatalmasok, féltékeny követők és bátortalan ellenlábasaik, megbecsültek és fontoskodók lelkeben egy kényelmetlen érzés az agg Tisza Kálmán intrikáiról. Kevesen, akik tudták a dolgok valódi okait, többen, akik csak sejtették a rugókat és nagyon sokan, akiknek a létfontartás ösztöne parancsolta a jóléretsülés szemelgését, erősek, félférniak és eunuchok váltig mondogatták, erősítették, hirdették, talán maguk is elhitték, hogy ami történik

és ami mulasztódik, mind, mind a generális eselvése. A politikai jólneveltség és a közlítés megtisztítása érdekében ezt a makacs hóbortot már el kellene temetni. Mert igaz lehet ugyan, hogy az ujjab kormányok életében is sok történt és sok mulasztódott azon a révén, hogy Tisza Kálmán egyéniségétől a magyar politika vérig impregnálódott, — de hogy a Tisza ereje, zsenije, befolyása, a sok elme és akarat, amelyet ez erő, e zseni, e befolyás jármában tartott, ne lett volna elegendő e tettek és mulasztások életreszólítására és e tettek és e mulasztások felidézésére még a Tisza intrikáira is szükség lett volna: — ez a piaci beszéd, ez a vigasztalan traces két ponton is sántít. Akik félnek tőle, azoknak elegendő a hatalma, akik kicsinylik és semmibe veszik, miért hogy megrémülnek egészségese közéletben meddű eselszvéseinek árnyékától is.

Nem is így igaz a dolog. A formális hatalomtól megfosztottan, de a multban gyökerező erő birtokában ez a férfú pozitív eselkedetekben és az emberekre gyakorolt hatásában olyan tényező maradt, hogy a felelős kormányok és a felelősség terhe nélkül operáló pártok két oldalon támaszkodtak Tisza Kálmán nagy próbákon keresztül jutott alakjára. A hatalom őt játszotta ki, valahányszor ereje, bátorsága, biztonsága, népszerűsége, tekintélye nem volt elegendő, hogy a maga cégére alatt eselkedjék. És az ellenzéki pártok méltatlankodásának, haragjának, fellángolásának ilyenformán szintén az ő neve, szereplése volt a kicsucosodása. Báró Bánffy Dezső, amikor halál-ugrással keresztüldobta magát a magyar alkotmány

rögzíteni a szabadelvűség híveinek figyelmét. Ma is meg kell teremteni a szabadelvű párt egységét akaratan és fegyelemben. S ma is oda kell hatni, hogy a többség hozzácsimuljon vezére programjához. Tisza Kálmán elveinél, meggyőződésénél fogva s hajlandóságánál fogva is a szabadelvűpárt sorait ékesíti tiszteletmértő egyéniségevel. Ami azt jelenti, hogy nemcsak a saját multjánál fogva érti, hanem lojalissal méltányolja is az előbb felsorolt feladatokat. A szabadelvűpárt osztatlan tisztelettel tekint feléje s ragaszkodását az új kezekben lengő régi zászlóhoz őszintén viszonozza. Szerencsekívánataihoz e pártnak örömeit szegődik bizonyára az egész közvélemény.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 15.

Tizenegy óra volt, mikor az ülés második megkezdődött. Először a rendes időben kezdődött, de akkor Rátkay László sasszemekkel nézett el a zöld mezőkön és kimondta a szentenciát:

— A t. Ház nem határozatképes!

S a jegyzők, akiket nyomban mozgósított az elnök, igazolták a Rátkay László igazságát. A Ház csakugyan nem volt határozatképes s így az indeminty harmadik olvasásban csak akkor fogadhatták el, mikor a késedelmes honatyák is beszállingóztak s már százan voltak együtt.

De akkor aztán gyors tempóban ment a tanácskozás.

Münnich Aurél, a véderő-bizottság előadója, ma megvilágította tömör beszédével az ujoncjutaléokra vonatkozó javaslatot, mint ahogy tegnap is ő vezette be a véderő-provizórium vitáját. Utána Pichler Győző fejtette ki a függetlenségi párt, Major Ferenc pedig a néppárt álláspontját, mind a kettő elég röviden és elég ügyesen. Minthogy azonban Pichler megint szóba hozta az osztrák alkotmányosság dolgát, sőt olyat impuált a miniszterelnöknek, mintha ő jobban védné az osztrák törvényt, mint a magyart, Széll Kálmán annyi elvi kijelentés után ma is megmondotta, hogy őt ne féltsé senki.

S általában, élénk helyeslés hangzott, mikor a miniszterelnök többet is mondott:

— Adatokkal tudnám bizonyítani, hogy igen kényes situációkban is erősen megálltam a mi törvényeink, a mi jogaink alapján. Engem tehát ne féltsen Pichler képviselő ur!

falain, a Tisza Kálmán váltóját helyezte a szabadelvű párt elé ama szomorú emlékü klubtörvény alakjában és a generális nevét honorálták ifjak és vének. Bánffy Dezső tehát ugrott, de Tisza Kálmánnal tartatta maga alá a mentőpokrót. És jó szerencse, hogy ámbár a pokróc kilyukadt és a rettenetlen virtúos keresztalbukott rajta, mégis a pokróc megmaradt a Tisza Kálmán kezében. Ami újent csak Tisza csodás erejére vall. A büne abban van, hogy a pártbálvány mindenható nevében, elfogult hitének sohasem halványuló káprázatában türe megengedte akkor, türe és megengedte már előbb is, hogy makacs elszántságu, de sorvadt kasznyu politikai akrobaták az ő kabátjába kapaszkodjanak, mihelyt éreznők kellett, hogy az egyensúlyuk megingott. Ez vagy az előrelátás hiánya, vagy oly fokú ön-teltség, amelyért bünhődés jár. Ki is járt neki bőven. De az intrikáról szóló dajkameséket illetők már elhallgattatni.

Három pontban sarkallott Tisza Kálmán programja, amikor Magyarország kormányelnökének székébe jutott. Az egyik a magyarnemzeti állam szabadelvű irányban való kiépítése, a másik a magyar államháztartás egyensúlyának megerősítése, a harmadik Magyarország közigazgatási megerősítése. Ezt a programot rengeteg tévedésen, hibán keresztül, becsületos, tiszta kézzel, de nem mindig a legdistingáltabb eszközökkel,

Miután még Gromon Dezső államtitkár is megfelelt a fölvetett katonai kérdésekre, a javaslatot hamarosan lefajlalták és elfogadták.

A jelzőlogkölesonok konverziójának adandó kedvezményekről szóló javaslatnál vita sem volt.

Végül ma még belefogott a t. Ház a kisebb tárcák költségvetésének tárgyalásába. Az udvartartás költségvetésénél Rátkay László a főhercegi javaslatnál lefolyt vitára is visszatért s a föntfeli szokás szerint felpanaszolta, hogy a király nem itthon költi el a civillistát. Széll Kálmán miniszterelnök azonban joggal hivatkozhatott válaszában arra, hogy a koronás király milyen szívesen időzik a 6 magyarjai között s ha majd az új királyi vár is fölépült, kétségtelenül a királyi család is hosszabb időt fog itthon tölteni.

Ezzel a tételt már el is fogadták.

Még a közösügyek költségeinél, a nyugdíjak és az államadóságok tételénél volt egy-egy felszólalás, melyekre Lukács László pénzügyminiszter szolgált felvilágosítással s aztán a tárgyalás folytatását hétfőre halasztották.

A képviselőház ülése december 15-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Lukács László, Cseh Ervin.

Elnök bemutatja Károlyi Károly levélét, melyben a Rómába és szentföldre menő zarandoklásban való részvétel céljából hatheti szabadságot kér.

(Jelentések).

Neményi Ambrus, betervezi a pénzügyi bizottság jelentését a némy vármegyében fenyegető inség megelőzése és enyhítése céljából elrendelendő közmunkák költségeinek fedezéséről.

Sámucl Lázár betervezi az igazságügyi és pénzügyi bizottságok jelentését a konzuli illetékek szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Betervezi két jelentést az 1894. évi XXVII. törvények alapján a felekezeti, törvényhatóságok, községek és társulatok által vagy öök alapítványokból fenntartott középiskolák, valamint az ily jellegű jogakadémiai, tanító-, tanítónő- és kisdidő-kepzőintézetek, tanárok, tanítók és tanítónők számára létesített Országos Nyugdíj- és Gyám Intézet 1899. évi állapotáról; továbbá az Országos Tanítói Nyugdíj- és Arvaalap 1899. évi állapotáról.

(Naptrend.)

A Ház harmadik olvasásban elfogadja az 1901. évi első három hónapjában viselendő köztérhekről és fedezendő állami kiadásokról, valamint az ujoncjutalék mennyiségének az 1901. évi végéig való fenntartásáról szóló törvényjavaslatokat.

teljes tökéletesen valósította is. Kormányzásának hosszu ideje alatt felhasználta és elhasználta a nemzetben rejlő társadalmi erő java részét, sokszor álmósította el a társadalom nemesebb osztóit és galvanizálta önzését és gyöngéit, demokratikus jelszavak ígérete alatt tartván az országot, nem egy ponton erősítette a feudális intézményeket, egy szívéhez nőtt osztályt fel akarván tartóztatni az anyagi romlás lejtőjén, avatlatlan emberek százával juttatott nem nekik való pozíciókba és urhatnámságban elfáradt kezeknek szolgáltatatta ki a közigazgatást, soha meg nem tagadván hálástermészetét, busásan jutalmazott szolgálatokat és behunyta az egyik szemét, ahol mindakétfel nem nyitva, de tárva kellett volna tartania. Cselekedte mindezt az egyéni önzésnek egyetlen atómja nélkül, soha a gyanyu tiszta jelleméhez hozzá nem férközhetett és a szigorú ítélet, amely végzést hozott róla, igazsággal csak azt jegyezhetne fel, hogy magyar volt, tehát véreivel szemben engesztelékeny és a társadalmi betagségek elaltatása, eltakarása, befödése érdekében gyakorta élt a jobb táplálás orvosszerével ott, ahol könnyörtelen és véres operációra lett volna szükség.

Oly rosszul esik fiatal korban feltenni az okulárét. És kell mégis az apróbetűs história olvasására. *Cantu Caesar* írja *Cavoterról*, az ötvenes évek híres olasz kormányelnökeiről:

„Behalózó beszédű politikus, aki eléggé megvetett némy embert arra, hogy felhasználja erköletelenségét. Volt a forradalom

Rátkay László: Kéri, hogy számlálják meg a jelenlévöket, mert nincsenek százan.

Elnök az összeszámlálás alapján, hogy nincsenek határozatképes számban s tíz percre feltüggeszti az ülést.

Szünet után következik

az ujonc-megajánlás.

Pichler Győző a 14. § ellen argumentálva, fejtegeti, hogy az osztrák kormány plakátjaival szemben, amelyek azt hirdetik, hogy Ausztriában a mostani választás az utolsó kísérlet az alkotmányosság fenntartására, nem állítható itt az, hogy Ausztriában alkotmányosság van. Ne akarják szuggerrálni azt, hogy a 14. § alkalmazása helyettesítheti az alkotmányt. A törvényjavaslatot nem fogadja el. A miniszterelnök azt fejtegeti, hogy a közös hadsereg a pragmatika szankción alapszik. Ezt ő nem fogadja el, nem már azért sem, mert a pragmatika szankción nem alaptörvény, amely meg nem változtatható, mivel-hogy nálunk minden törvényt meg lehet változtatni. A mi hadseregünkben idegen a magyar nyelv, ennek a katonaságnak nincs is hazája, az ilyen fegyveres erő pedig nem védelmezheti meg még a dinasztiát sem. Ami katonáink nem a Szózat-ból merítenek hazafias lelkesedést, hanem a Gotterhalte-ből. Szól ezután az öngyilkosságokról. Most a magyarországi ezredekben több az öngyilkosság, mint ezélettíz évvel az egész hadseregben volt, sőt több, mint bármely más hadseregben, idezámitva a cár hadseregét is. Pedig nem mondható, hogy a magyar népben az öngyilkossági mániá ki volna fejlődve. Megöli a magyar fut az idegenség, amelybe a hadseregnél jut, megöli a szigorú katonai büntetőtörvény, amely kerülhetlen szigorával csak nálunk marad mindig érintetlen, a külföldön mindenütt rég alapos revízió alá került. A tiszteket meg halálba kergeti a becsületbüro-ság, amely kegyetlenebb a hadbírósnál. Még egyszer kijelenti, hogy nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Csak pár szóval óhajtok azon nézetemnek kifejezést adni, hogy a t. képviselő ur előadása engem annak az álláspontnak a helyességéről, amelyet ő foglial el és annak a helytelenségéről, amelyet én a magaménak vallok, — de nemcsak most, hanem vallok 33 év, vagyis a 67-iki kiegyezés létesítése óta, — meg nem győzött. Em természetesen tartom, hogy, amint eddig is történt 1867. óta, a t. tuloldal szónokai az ujoncászati törvény-nél a maguk programjából kifolyólag felvetik az önálló hadsereg kérdését és követelik azt. mint programjuknak kiegyezési részét. En ezt nem is diffikultá-lom, hiszen ez annak az önállóságnak és az öök programjának természetes folyamánya. De hogy viszont mi, akik az 1867-iki kiegyezés alapján állunk, akik a védelem közösségét, mint amely az 1723: I. és II. t.-cikkből folyik, elismerjük és vitatjuk és azt állítjuk, hogy a hadsereg, melynek kiegyezési része a magyar hadsereg, egész is és egyuttal közös is, amint ezt az 1868-iki törvények mondja, amelyben a védelmi rendszer és a hadi szervezet meg lett állapítva. En az ország nagy védelmi érdeki szempontjából megfélemlenek, a kiegyezésből folyóknak és politikánkkal egyezőnek tartom a hadsereg közössé-gét. Az önálló hadseregre vonatkozó követelést politikai és pénzügyi szempontokból nem fogadtuk el soha: ezt a Ház jól tudja és azért ezt bővebben nem is fejtegetem. Mi ezen állásponton maradunk és ezen maradunk eméll a törvényjavaslatnál is. Mi nem kérünk egyebet, minthogy a Ház szavazza meg az

híve, majd vallásosan konzervatív és engedelmelkedett az alulról jövő szónak, mi-alatt ellenkezni látszott vele. Bár idegenkedett a demagógiától, szitotta, amikor alkalmas eszköznek látta terveit valóstására. Egyszer-egyszer vonatta magát általa, a nélkül, hogy osztozott volna szenvedélyeiben. A kamarában kényur. Egyszerre három tárcát is vezetett, egymaga dolgozván, beszélvén valamennyi kartársra helyett. Azok közül, akik vele egyidejűleg miniszterkedtek, sokakat becsátott el, vagy mondatott le, kifacsart citromok módjára dobván el öket. A közönség zajongott és a kamara megrémült, valahányszor lemondással fenyegetődzött, ami mindjárt megtörtént, amikor ki akarta próbálni a bizalmi hőmérőt. A vitaközösben mindig elmás, az alantabb járó érzések és érdekek hurjait pöngetve, sok romlottságot teremtett és megmégerte az olasz ujjászületést. Ama messzeható hálózatban, amely a politikai világot körülszövi, ő volt a csomópont, mert ismerte e világ forgatásának titkát és a népzvezetők biztak ravaságában, titoktartásában, erejében és megátalkodottságában. Gazdag és tisztakezű, de engedett mások visszaéléseinek. A szabad egyház szabad államban jelszava az ő kezében csakhamar annyi értelmezést kapott, ahány fő gondolkozott feléle. Végre is oda lyukadt ki a vélemény felöle, hogy sok mindent csak eszköznek nézett az időnyeresre és játékszernek azok számára, akik szeretik a kétes helyzeteket, hogy aztán kizsákmányolhassák öket. Általában több volt az értelem, mint az eszményiség. Szelleme gyakorlatias, kevés emelkedett fogalommal. Ha agyában új

Most **ALMANACH** jelent meg! **1901. ÉVRE**

Szerkeszti: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Tartalom: TELJES NAPTÁR 1901-re. Elbeszélések a következő íróktól: Mikszáth Kálmán, Szikra, Lőrinczy György, Ambrus Zoltán, Murai Károly, Szomaházy István, Thury Zoltán, Szabóné Nagall Janka, Herceg Ferenc, Lengyel Laura, Bársony István, Gárdonyi Géza, Tömörkény István, Kóbor Tamás, Eötvös Károly, Malonyay Dezső, Pékár Gyula, Benedek Elek. **Boltí ár pompás díszkötésben 2 Korona.** Kapható minden könyvkereskedésben, mint lapunk kiadó útján is. 2 kor. 40 fill. előleges utalványozása esetén bérmentve küldjük meg a könyvet.

ujjonekokat, azon törvény alapján, melynek prolóngációjáról szó van, melyet a Ház tegnap elfogadott és a melynek, ha szentesítették, folyománya az ujjonekok megajánlása. Itt csak arról lehet szó, hogy meg akarja-e az országgyűlés szavazni az ujjonekokat vagy nem? Az országgyűlésnek teljes joga az ujjonekok megajánlása, vagy megtagadása.

Endrey Gyula: Akkor megtagadjuk! (Derültség balfelől.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Már most arról van szó, hogy mikor akar ezzel a joggal élni? Azt hiszem, hogy nem írogem fenn semmi ok, sem politikai, sem egyéb, hogy a t. Ház az ujjonekokat meg ne szavazza. Erről van ma szó, egyébről nem. Közbevetőleg legyen mondva, hogy miképp értette a törvényhozás 1867. óta a hadsereg szót, amely az 1867. XII. törvények 11. §-ában van, miképp értette a hadsereget, melyről ugy szó, hogy az egész hadsereg, melynek kiegészítő része a magyar hadsereg, azt megmondotta az 1868. évi törvény, mely megalapította a védelmi rendszert és szerkezetet, amihez teljes joga van, mert az 1867. XII. törvények megállapítják, hogy a védelmi szervezet megállapítását a magyar országgyűlés világosan fenntartott jogai közé sorolta. Mi a védelmi közösséget a pragmatika szankcióból származtatjuk le. Ebből származtatja le Deák Ferenc 1867. és 1868-ban. Tudom én, hogy régi differencia köztünk és az önk fellegása közt, hogy önk nem tartják helyesnek, amit mi helyesnek tartunk, de én bármikor felteszem a vitát ezen kérdésben. Sőt emlékeztem a t. Házra, hogy én ezen kérdéssel már szóltam is egyszer kimerítően és hosszabban a mult esztendőben az általános budget-tárgyalás befejezésénél, ahol Deák Ferenc beszédére hivatkozva, felolvastam azokat, amiket mondott 1867-ben és 1868-ban, úgy az 1867. XII. t.-o. tárgyalásánál, mint az 1868. évi védtörvény tárgyalásánál, hogy micsoda okoskodásból származtatja le azt, hogy a pragmatika szankcióból megjelenő kölesönös és együttes védelem nem lehet hatályos, megfelelő és olyan, mint a hogy azt őseink az 1723. törvények megalkotásakor értették, ha nem lenne közös. Ebből dorivalattok a hadsereg közössége. De ez oly kérdés, mely köztünk politikai választalat képez és fog képezni ezután is.

De ne gondolják, hogy én akármikor indítványt tennék az 1867. XII. t.-cikk ezen 11-ik §-ának megváltoztatására. Jól van az, amint van; maradjon úgy, amint van; de hogy miképp értette a magyar törvényhozás az adott viszonyok közt, azt megmondta az 1868-iki törvényhozás, mikor első esetben volt alkalma az ország védelmi szerkezetét megállapítani és azt megállapította a közös hadseregben, a honvédségben és a népiőrségben.

Ami Pichler képviselő urnak még egy megjegyzését illeti, a 14. §-ra nézve, tartozom egy rövid nyilatkozattal. Ne félsem engem a t. képviselő ur. (Egy hang a szélső baloldalon: Nem félti!) Akkor hát ne is bánja a képviselő urakat az, hogy én a 14. §-nak alkalmazását az Ausztria közt fennforgó olyan kérdésekben is proponálni fogom, amelyekben a törvény azt nem engedi meg; ezt én nem fogom tenni.

Tudnék a képviselő urnak bizonyítékokat felhozni, hogy én a 1867-től nagyon komolyan és lelkiismeretesen őrt állok, hogy mindazok a pragmatice közös kérdéseket, miket a 67. XII. törvények között elintézendő kérdéseket kiüt, miket úgy tűz ki, hogy országgyűlés országgyűléssel, nemzet nemzettel kell, hogy azokat elintézzék, ne a 14. §. alapján rendeztesse azokat.

terv nem szülemlett, felhasználta a másokét. A tudományokban, irodalomban, művészetekben kevés volt a jártassága. Nem töprengett az eszközök dolgában. Válogatta őket a szeljárás szerint. Irányította az érdekszámítás vala. Ki merete mondani, amit mások elhallgattak. Sokszor kockáztatott merész állításokat, jól tudva, hogy kortársai felületesek és szórakozottak és tehát nem ellenőrzik, csak elfogadják. Egy olyan nép körében, amely megintasult a politikai frázisoktól, hamar belátta, hogy a politika nem elméletekből táplálkozik, hanem a lehetségesből. Bámulatos tevékenységgel végeztette a közmunkákat. Rendezte az adóügyet. Kereskedelmi szerződéseket alkotott és a Rothschild-házzal kölcsönt kötött. Általában mindig az volt nála a vers vége, hogy fizetni kell.

Aki nem ismerhettem Cavourt, de ismerem Tisza Kálmánt, mélyesges hódolattal hajlom meg a híres történetfilozóf Cantu Caesar parancsoló tekintélye előtt.

Azt tartom különben, ha nem is valamennyi, de a legtöbb kormány jobb a hirénél. Megint csak Cantu Caesar mondja Angliáról írott munkájában, hogy rossz kormányt egyes-egyedül Anglia bír meg. Annak akkora az őserje, hogy kibőjtöli. Magyarország mindenestre elpusztult volna, ha annyi a rossz kormánya, amennyiről a hir beszél. A Tisza Kálmán kormánya egész bizonyosan jobb a hirénél. Ha az eszközeiben nem is, az eredményében feltétlenül. Hogy Tisza

Ausztriával. (Helyeslés a jobboldalon.) sőt a közösen érdeklő kérdésekből is — amint egy közbeszólással multkor Kossuth Ferenc képviselő ur beszéde alatt bátorkodtam azzal az óvatossággal megjegyezni, amelyvel tartozom magamnak — például a vámszövetséget azért nem váltuk megköthetőnek a 14. szakasz alapján, mert a 1867. XII. t.-cikk 38. szakasza határozottan és világosan kiküti, hogy nemzet nemzettel köti ezt a vámszövetséget. Én erre nagyon vigyázok, higye meg nekem a t. képviselő ur. Nem egyszer volt nekem alkalom igen kényes és nehéz kérdésekben, igen kényes és nehéz szituációkban teleelni szavamot, adni magyarázatot, tenni határozott kijelentéseket, amelyek arra vonatkoztak, hogy oly kérdésekben, melyek Ausztria és Magyarországgal való vonatkozásukban reánk a 1867. XII. törvényekre is következőkkel bírnak, tartassák meg az a határvonal, melyet az 1867. XII. törvények előir. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Én ehhez, ami reánk való vonatkozásokban, ahhoz tartom magamat, nem ahhoz, amit az 1867. december 21-iki osztrák törvény mond. hanem ahhoz, amit az 1867. XII. törvények mond. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Higye meg nekem, t. képviselő ur, én gondosan örökösöm, hogy ebben a törvényben lelett minden jog ennek az országnak mint olyannak és önálló hatáskörében, a mint a törvény előirja, megirt és biztosított joga semmiben se homályosították el és semmiben sem sértették meg. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) Én erre vigyázom, de most nincs másról szó, mint az ujjonekok megajánlásáról. Engedje meg nekem a t. Ház, bármennyire vitassák is, — mint az előttem szözlött képviselő ur mondta, — itteni és külföldi jogtudósok, hogy a 14. §. alkalmazása tekintetében mi a helyes és törvényes, az a kérdés, hogy az ujjonek a 14. §. alapján is megajánlhatók-e, ez a kérdés egyelőre teoretikus kérdés, mert az osztrák Reichsrath az ujjonektörvény megszavazta. (Egy hang a szélső baloldalon: Az idén nem!) A t. képviselő urak azt mondják, az idén nem. Nincs igazuk, mert igenis, az idén szavazta meg februárban, megszavazta az ujjonekokat az 1900. évi ujjoneklitásra. Beszéljünk precizen. Mi történik az 1901-iki ujjoneklitással? — azt sem a képviselő ur nem tudja, sem én. (Mozgás a szélső baloldalon.) Tudja? (Fülföltások a szélső baloldalon: Nem!) Nem tudja. A tény az, hogy az alkotmányos lehetőség arra, hogy a Reichsrath alkotmányosan és törvényesen megszavazza, megvan mert hiszen a t. képviselő ur tudja, hogy a választások most folynak és folynak azért, hogy a Reichsrath összejöjjön. A kérdés egyáltalában teoretikus, mert a feltevés mégis a mellett szól, hogy a Reichsrath, beljajai mellett is, eléggé sajnos és eléggé érzem ennek következtét és én, én érzem legjobban, hogy van reánk is káros következtéssel, talán az osztrák Reichsrath mégis — és ez a legrosszabb eset, — akármennyire nem akarja is, vagy nem érzem magában kedvet minden dolgot elvégezni, az ujjonek megszavazás emines alkotmányos jogát és kölesését talán mégis teljesíteni fogja. Mi fog történni, ha ezt se tennék? — azt ma időlőtli lenne vitatni. Kérem a t. képviselőházat, méltóztassék a törvényjavaslatot elfogadni. (Élénk tetszés és éljenzés jölet és a középben.)

Major Ferenc konstatálja, hogy az öngyilkosságok egyre szaporodnak s kutatni kellene az okokat, amelyek a katonákat a haláiba kergetik. A vallás-erkölcsi nevelés hiányában találja ezeknek az okoknak jó részét, erre kellene a hadsereg vezetőinek igen nagy súlyt fektetnie.

Kálmán inkarnátus magyar, serözben nemzeti államférfi, örösítgetni fölőleges. Számba véve azt a haladást, amely a mivel nagy külföld példájából, érett, szinompás kulturájából, fejlett intézményeiből, nagyszerű mozgásából természet szerint is sok és hathatós impulzust kapott, még mindig bő terület maradt Tisza Kálmán alkotó erejének, iniciatívájának, közvetlen indításának, vállalkozó kedvének, tervező és végrehajtó erejének. Aki ez irányban tagadja Tisza érdemeit, szintoly messze esik az igazságtól, mint a milyen messze van a modern Magyarország a hatvanas évek Magyarországtól. A kulturális intézmények, az oktatásügy fellendülése, a művészi életben való pezsgés, a hitelhalozat kiépítése, az utrendszert átalakítása, Magyarország mintaszerű vasutstetének technikai és tarifapolitikai szervezése, végül a magyar nemzet súlyának és tekintélyének a külpolitikai vonatkozásokban való nyomatókos érvényesítése: megannyi olyan faktor, amely az ország újabbkori történetében Tisza nevével kapcsolódik össze. És hogy megmaradjunk szelid és virágos utján az érdemek felsorolásának: megingathatatlanul áll a magyar államháztartás egyensulya, amelynek világraszólítása Tisza Kálmán kormányzásának utolsó nagy eszelekedete. Keresztülgázolva a póthitelek, szertelen tulkiadások, ijeszítő deficitek sziklás utjain, esinálva, túrve, néha legyezgetve; mások fájlalva és leszólva ezt a gazdálkodást, a megfeneklés határán odaáll a

Gromon Dezső államtitkár: Mikor báró Fejérváry Géza a törvényjavaslatot benyújtotta, nem hitte, sőt meg volt győződve, hogy az 1901. évben kiállítandó ujjonekmegajánlásról szóló törvényjavaslat az igen t. ellenek részéről nem lesz elfogadva, mert a párt álláspontjából kifolyólag már éveken keresztül ugyanazt az álláspontot foglalta el. Mi ezen meggyőződését tiszteljük és ezért nem is vádoljuk, azonban báró Fejérváry Géza azért nyújtotta be a javaslatot, mert a törvény értelmében kölesége a véderőnek: a hadseregnek és a honvédségnek fenntartása céljából okvetlenül szükséges, hogy az ujjonek az 1901. évre megszavaztassanak és mert meg volt győződve, hogy a Ház többsége azt el is fogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Csak egy pár megjegyzést kívánok tenni, hogy az homályban ne maradjon Pichler Győző t. képviselő urnak az előadására. O ugyanis, mint már többször történt, a katonai büntetőtörvénykönyvet hozta fel és azt mondja, hogy nemcsak a közös hadügyi minisztériumban, de nálunk sem akarják azt megváltoztatni, pedig az egy minden modern törvénykezéstől elütő, egyes egyéneket fölelemben tartó és erőszakoskodó intézkedés. En egy emlékszem, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur már egy bizottságban elő is hozta, hogy a katonai büntető törvénykönyv tervezete készen volt és készen is van. A honvédség előadói annak a tervezetnek egyes szakaszaihoz mintegy 150 megjegyzést tett. (Egy hang a szélső baloldalon: És bebehalt!) Nem, mert hála Istennek, még igen jó egészségnek örvend. Most ez a törvénykönyv újra kiadott tanulmányozásra és hogy az eltérések tekintetében mibamarabb megállapodásra jussunk, a mi előadónk, Hanskari hadbíró-tábornok, jelenleg Bécsben van, hogy a tárgyalások szobellég is ne csak kezdeményezze, hanem be is fejezze.

Ami azt az észrevételt illeti, hogy a becsületbíróság olyan intézmény a katonaságnál, amely minden törvényes alap nélkül a tisztnek a léte és nem léte fölött dönt és a tisztikart fölelemben tartja bizonyos pressziók által, megjegyzem, hogy az igen tisztelt képviselő ur talán nem különbözteti meg, hogy mi tartozik a büntetőtörvénykönyv hatáskörébe és mi a becsületbíróság elő? Én azt hiszem, hogy egy becsületbeli dolgot, egy tiszt magartására tartozó ügyet jobban már elintézni nem lehet mintha az érdeket tisztnek bajtársai és társai állnak össze és vizsgálják meg azt és ő kintézkedik és határozhat. Ehhez még csak azt fűzöm, hogy az ellen, amit a tisztikart, mint becsületbíróság, tisztársait illetőleg kimondott, fellegbezés nincs, legfeljebb csak akkor, ha formailag iorog fenn hiba. Kérem, vegyünk egy példát. Ha egy tiszt alantas közegétől pénzt vess kölcsön és az többször sürgeti, kéri a pénzt és annak dacára nem kapja meg; ha ez a tisztikarnak tudomására jön, becsületbeli eljárás indit az illető tiszt ellen. En nem tartozik a büntetőtörvénykönyv hatálya alá, mert nincs panasz, hisz senki sem panasolta be, de ha ez véletlenül tudomására jutott a tisztikarnak: az dönt a fölött, hogy azt a tisztet tartják-e társaságukba és körükbe valónak? Ez becsületbeli ügy és egészen más és nem vonatkozik arra, mint a mikor a tiszt megelégedezik becsületéről és azon köleségtéről, a melylyel a tisztikart iránt tartozik.

Azt hiszem, mindjárt feltehetek arra az észrevételre, amelyet Major Ferenc t. képviselőtársam felhozott, hogy az öngyilkossági esetek és öngyilkossági kísérletek száma évről-évre szaporodik. Ez sajnos, igaz. Hanem bizonyos hullámzás azért mutatkozik,

már ősz Tisza Kálmán: egy új miniszter, aki pénzügyi tárcát vállal és meg nem tévedve a szármengtetegben, kijelöli matematikai biztonsággal a csúfos deficit megszüntetésének és az áhított, karcsu, ihletett egyensuly megteremtésének idejét és módját. Bevált. A kinstár megtelt a nélkül, hogy az ország szegényedett volna. Mert nem attól és nem akkor szegényedett. Amitől más megittasul, a magyar állam kijózanodott. Az italmérséssel összefüggő adó- és váltságítörvények hozták létre a csodát. A deficit eltűnt. Egy ugrás még és Tisza Kálmán megbukott.

Minthogy célja betelt, be kellett telnie a mértékének is. Ez a mérték egy alkalom, kicsi, vagy nagy, amely az államférfi hatalma eladdig zavartalan köréből kilendíti. És nem tekintve azt az alkalmat, Tisza Kálmán visszavonult, mert aktív kormányzása semmiféle javát az országnak többé nem szolgálhatta volna. Magyarországon nagy haszon, nagy érdek, nagy szükség a kormányzásban való stabilitás: de a kormányzás terén való bemohosodás átok. Mert nincs olyan szabásu államférfi ezen a földön, aki elméjéből, szívéből, teremtő erejéből annyi sugarat áraszt-hasson ki, hogy egy nemzet töle bizonyos időn túl melegeghessék. A kormány feje nagy magasságban jár. Méltósága örökegy törvény szerint igazodik, tanulásra nincs érkezése, mindig ad, ritkán kap és soha se távozik alkotásai területé-

MOLL SEIDLITZ POR
felülmulhatatlan hálszer mindama gyomor bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérandó eredeti dobozokhoz 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fűzdelomestlapitó bedörzsölés, csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A rakatárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítmény kérandó.

Például a közös hadseregnek az öngyilkosságú esetek száma 1897-ben 168 volt; 1898-ban leszállt 118-ra; és azután 1899-ben megint emelkedett 141-re. A honvédségnél visszaesés, sajnos, nem mutatkozik, mert ott mindig szaporított az esetek száma. Arról azonban meg lehet győződni a t. Ház és a t. képviselő ur, hogy ami a szolgálatot illeti, az áltáznak, vagy főtisztoknak esetleges durvaságait, vagy neveltelenségét, a szanvedélyek kitörését, a tulajdoni büntetéseket, vagy kardalpozást, szóval mindazt, ami a legénységet elkeseríthető szigorúan büntetik nemcsak most, hanem büntették mindig. Egyes tisztek ilyesmirtől a nélkül, hogy súlyos testi sértést követtek volna el, vagy hogy a legény hosszabb időre kórházba került, vagy szolgálatképtelenné lett volna, három-négy hónapi fogsággal sújtatták. Nem ebben keresendő tehát a baj oka. A kiképzésnél az eljárás nagyon humánus, de méltóztatásuk akárhova nézi, a polgári életben is van olyan ember, aki mindjárt káromkodik, vagy nagy szavakat használ; a vérebén van, hiszen a szalóban is hall az ember káromkodást (Derültség a baloldalon.) s ha a katonaságnál az egyik, vagy a másik altiszt összeszűri annak az embernek a nem tudom miét, az nem ok arra, hogy öngyilkos legyen. Nem itt rejlik ennek a bajnak az oka, hanem korunkban.

Ami a tiszti vizsgákra vonatkozó kimutatást illeti, hogy hányan tettek le a tiszti vizsgát, erre nézve már Pichler Győző képviselő ur is örömmel konstátálta, hogy meggyőződött arról, (Nagy zaj bal-felől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csemet), hogy nem történik, hogy valakit azért, mert magyar fia, bizonyos antipátia miatt megbuktatásnak. A közös hadseregnek öröndetes előmenetel mutatkozik, de sajnos, a honvédségnél kevésbé. Mert, míg a közös hadseregnek az azoknak az arányszáma, akik a tiszti vizsgát jó eredménnyel tették le, 1897-ben 74 százalék volt, 1898-ban főként 75 százalékra, 1899-ben 79 százalékra, addig a honvédségnél letette 1897-ben 91 százalék, 1899-ben 85 és 1900-ban 82 százalék. Hiszen méltóztatnak tudni, hogy ez mindenkor hullámszerűen van kitéve; egy évfolyamban szorgalmasabb, nagyobb tehetségű a fiatalság, jobban teszi le a vizsgát, a másikkal kevésbé szorgalmas és tehetséges. Ezt tehát nem lehet kulesként alkalmazni. (Élénk fölkiáltások a szélsőbaloldalon: Bolla.)

Ami pedig Major képviselő urnak azt a kívánságát illeti, hogy az öngyilkosságok ezredenkint mutatassanak ki, én készséggel ráállanék, de méltóztatásnak elhinni, így is nagy nehezen szedjük össze az adatokat, amelyeket a közös hadseregnek minden egyes magyar ezredtől, olyanoktól is, amelyek Galiciában, Csehországban stb. vannak, be kell szereznünk. Minden egyes öngyilkossági eset alkalmával vizsgálát olyik az ok kiderítésére, mert ha az ok büntetendő eseményben rejlik, természetesen, hogy az illetőt meg is kell büntetni. Vajjon egyik, vagy másik eset a 86. ezrednél történt-e, vagy a 92-iknél, ez, azt hiszem, még sem bir valami nagy jelentőséggel.

Major Ferenc: De hogy magyar-e, német-e, tót-e az ezred, ez mégis nagyfontosságú!

Gronom Dezső államtitkár: Én nagyon kérem az igen tisztelet képviselőházat, méltóztatassanak az 1901. évben megajánlandó újoncokról szóló törvényjavaslatot elfogadni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Pichler Győző a címnel felhossa, hogy az önkéntes osztálynál néhány évvel ezelőtt száz és néhány

ről több tartalommal, mint amennyivel rálépett. Amije érlelődik, gyarapszik, terebélyesedik, az csak a tapasztalás. És amikor hasznát kezdené venni e tapasztalásnak, már tulajdár rajta mások tapasztalása, amely az ő hibáiból táplálkozik. Ezért van, hogy akad már miniszter, aki szivelet elődjét, de olyan, aki az utódját szeretné, e kerek földön nem termett még soha.

Erős, éles szemével ha nézi Tisza Kálmán a mostani magyar társadalmat, látnia kell és be kell látnia roppant tévedését, amely tragikuma is. Mert az az osztály erőfőlen, az vivja az élettel a legefrább és a legkeserveesebb küzdést, amelynek feltámasztása örök vágyakozása, örök gondja volt. Ezért a vágyáért, ezért a gondjéért vállalta, hordta a legtöbb ódiomot. És politikai sorsa nem akkor télt be, amikor az ellenzék a szentvelen, kö-zömbös, lendület nélkül való passzív türes sok esztendője után üvöltő haraggal lezúgta a szóltan romegő kormányelnököt. Ebben a dühben több volt az elkinzött ellenfelek felszabadult szanvedélyének deliriuma, mint a mindenható államférfi veresége. A sorsa betelt akkor, amikor látnia kellett, hogy akikért a korrupt szót beleszabadította a magyar politikai nyelvbe, akikért makacsan ellenzete a közigazgatás államosítását is, amíg csak az állam-rezég el nem tiltotta az ellentállástól, megöröb-dnek egy nem nekik való élet taposó malmában. Tisza Kálmán a helyett, hogy existenciákat te-

közül szakszét baktatótt meg a tiszti vizsgán a tábornok s pusztán Fejérváry Géza honvédelmi minisz-ternek köszönhető, hogy a tábornoknak ez a kegyetlen intézkedés sürgős és alapos változást szanvedett.

Gronom Dezső: T. Ház! Nem ezért hoztam fel azt hogy sajnos, hogy a honvédségnél a siker nem olyan kedvező az ideén, mint máskor, hanem csak azért, hogy megmutassam — meg is tettem, — hogy hullámszerűen van kitéve az ilyen vizsga-eredmény. Egy évben szorgalmasak, tehetségesebb fiatal emberek vannak, mint más évben, nagyobb kedvet mutatnak a katonasághoz s így a kiuntatá-sok nem lehetnek bírái annak, hogy egyáltalában ez, vagy az az ifjúság tehetségesebb-e. Ami azt az esetet illeti az önkéntesekkel, arról nekem is volt hivatalos tudomásom, talán előbb, mint az igen t. képviselő urnak, de nem tartom helyén, hogy egy strikte hiva-talos dolgotról itt tovább beszéljek.

A Ház a törvényjavaslatot részleteiben is el-fogadja s elfogadja a törvényjavaslat kapesán betér-jesztett három honvédelmi miniszteri jelentést is.

(Jelzalogkölcson. Kisebb tárcák.)

Pulszky Ágost előadó elfogadásra ajánlja a jel-zalogkölcson konverziójának adandó kedvezményről szóló törvényjavaslatot.

A Ház a törvényjavaslatot megszavazza.

Rátkay László a királyi udvartartás költségénél követeli a kormánytól, hogy gondoskodjék a trónörökös közjogi neveléséről. A törvény magyar királyi udvartartásról beszél, hát vajjon van-e ilyen? Szeretné tudni, hogyan számolják el azt, hogy az udvartartás költségeit csakugyan a magyar udvartartásra és Magyarországon költik-e el? A költségvetést nem szavazza meg.

Szél Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Én igen röviden — de gondolom, ennyit szükséges mondanom, — akarok t. képviselő ur felszólalására válaszolni. (Halljuk!)

Ami először azt illeti, hogy a trónra jogosítottak jegyzékét evidenciában kell tartani, ebben a t. képviselő urnak igaza van. Nagyon kívánatos és nagyon szükséges, hogy minden kérelmet kizáró módon tartassék nyilván azon várományosoknak a jegyzéke, akik a magyar trónra jogosítottak a pragmatika szankció értelmében és hogy ez a nyilvántartás evidens és hozzáférhető legyen. Ezzel a kérdéssel, ugy tudom, foglalkoztak is. Hogy azonban — mert hiszen ezt a dolgot a maga teljes történelmi háttérében és jogi alapjával egészen alaposan és teljes szabatosággal kell vizsgálat alá venni és megállapítani — ezen munkátot befejezték, miképp fejezték be, azt nem tudnám a percben megmondani. Mindenesetre helyes, hogy ez a dolog, a jegyzék kérdése és az evidenciában tartás kérdése, ugy történjék meg, amint azt ami közjogunk kívánja és ami annak megfelel. Történetek e részben bizonyos lépések a magyar minisz-terium által kiküldötték részvételével a bécsi levéltárban oknyomozó és történelmi kutatások alapján, és én mindenesetre azon leszek, hogy az a kérdés akképp kezeltessek, ahogy annak közjogunk értelmében történni kell.

Ami a trónörökös kérdését illeti, azt hiszem, hogy azon vitákban, melyek csak nemrég lefolytak, azon eset alkalmából, hogy Ferenc Ferdinánd ő fensége nyilatkozatának becikkelyezését indítványoztam, ami meg is történt, eléggé tisztába lélt hozva ez az egész nagy kérdés, amint méltóztatnak

remtettné volna gondos, meleg, átfogó, szeretet-teljes, rendszeres szociális politikával, állásokot osztogatott. És a középosztály és az a réteg, amely Tisza beléolvasztott, ha tagjai nem diplomás emberek, vagy iparosok, kereskedők, gazdák, nyomorog. Mert a társadalmi követelések nagyok, a javadalmazás szánandóan kicsi és aki becsülettel meg akar állani e roppant dilemmában, amelyben a mindennapi élet öránkint problémák elé állítja, hősnek kell lennie. És a legvégzetesebb az a társadalmi rend, amely a köznapi élet forgásában is szakadatlan heroizmust követel embereitől. A vér képes reá, de egy évtized alatt száz esztendő erejét emésztí fel. Ezért az ijeszttő erőpazarlás-ért Tisza Kálmán terhel a felelősség. Merithet rá türelmet abból a forrásból, amelyből hibája is fakad: a hazafiságból. Tultengett benne a tábla-bíró-vonás. Ezért nem hasonlított vele a nagy világharson körülötte forrongó eszmemozalmak. Ha meglátja őket és okul belőlük, társadalmi újáteremtőjévé lehet nemzetének. És hogy meg nem látta: e mulasztása is magyar, valaminthogy magyarok, vérbeliek nagy erényei. Magyar és vérbeli nemes gondolkozása, megható, páratlan diszú családi élete, amelyet az eszményi hűség és a legtisztább szerelem glóriája sugároz be. Ha imá-dkozik ezen a napon, ez ország legjobbjainak szer-tető kívánságait imájába foglalja vele.

tudni, első beszédemben, amelyben a becikkelyező törvényjavaslatot megindokoltam, tehát első sorban és legelőször én állítottam itt fel azt, ami aztán a törvénybe is felvettett és törvénybe iktattattott, hogy a trónörökös kérdését Magyar-országra nézve egyedül az 1723: I., II. és III. tör-vényeikkel szabályozzák, hogy ezen törvények ugy történelmi fejlődés, mint tartalom szempontjából telje-sen önállóak keletkezésükre nézve, és egészükben és összes rendelkezéseikben, amelyek egyedül mérvadó-k a trónörökösödési rendre nézve és a trónörökölést ille-tőleg felmerülő minden kérdésnek szabályozására egyedül és önálló jogforrást képeznek. És ez elég is. Többet e részben nekünk sem kükötni, sem megállapí-tani nem kell, mert ez a három törvény teljesen ki-meríti a trónörökös kérdését, ezen három törvénynek világos és határozott rendelkezései — a mi nézetünk szerint legalább világosak és határozottak, — a kér-dést eldöntik. Minden ide vonatkozó felmerült esetet ezen törvények érteleme szerint kell elintézni, amint hogy elintéztük a multkor felmerült esetet és el fog-juk intézni, vagy el fogja intézni az utánuk követ-kező törvényhozás, ezen törvények szemelében mind-ezeket a kérdéseket. (Helyeslés a jobboldalon.)

A mi magát az udvartartást illeti, tökéletesen egyetértek t. képviselőtársammal abban, hogy egy-forma érdeke a koronának és a királyi családának ugy, mint Magyarországnak, hogy ebben az udvartartásban, annak külső kitéjezésében és itteni tartózkodásában azokat a tekinteteket, a miket minden magyar ember szíven hord, hogy minél többször lássa királyát, minél többször lássa a királyi családát, minél többször érint-kezze vele, az udvartartásban is kifejezésre jusson. Én azt hiszem, hogy az utóbbi időben igen sok törté-nt a multaköz képest a mi erre vonatkozólag az ország közérzetének és közkivánalmának megielet. Azt az időt leszámitva, midőn a mi felejtethetlen dicső Erzsébet királynéknak gyászese történt s utána az ud-var Magyarországon nem tartózkodhatott, a képviselő urakis tudják, hogy igen gyakran tartózkodott ő felsége Magyarországon és nem egyszer volt kegyes tényleg bizonyítani, hogy szeret Magyarországon tartózkodni. A mult évben is és az ideén is háromszor volt Ma-gyarországon huzamosabb ideig. És azt hiszem, hogy, ha a királyi várak, mely — méltóztatnak tudni, — igen nagy stíben épül, ezután kényelmesebbé válik és minden igénynek eleget fog tenni arra vonatkozó-lag, hogy az udvar és a királyi család nagyobb számban és minél többször tartózkodhassék Budapesten, ez meg is fog történni, amennyire csak lehet és nem kétkem, hogy akkor nemcsak ő felsége, ki egyébiránt Magyarországon íthón van, mert ő felsége Magyar-országra nem jár vendégképpen, de a királyi család azon tagjai is, kik ritkábban érintkeznek Magyar-szággal és ritkábban tartózkodnak itten, többször fog-ják Magyarországot jelenlétükkel szerencsételni. (Hely-eslés a jobboldalon.)

Én kérem a t. Házat, méltóztatassék ezt az össze-get, mely 27 esztendő óta változatlan van a költség-vetésbe felvéve, megszavazni. Meg lehet arról győ-ződni a képviselőház, hogy ő felsége legmagasabb szándoka, amennyire csak másirányu bokros teendő engedik, minél többször eleget tenni annak az óbai-tásnak, melyet Magyarország lápiát az iránt, hogy ő felsége minél többször szerencsételene Magyarországot; hogy én pedig arra fogok törekedni, a mint tavaly mondtam, hogy az udvar itteni tartózkodásában minél inkább a magyar jelleg jusson kifejezésre, és ezek a tekintetek lehetőleg teljes mértékben érvényesüljenek. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

A Ház megszavazza a tételt, valamint tudomásul veszi a miniszterelnök jelentését az állandó országház építéséről.

Lukács Gyula a közönségek költségeinek tétel-lénél határozati javaslatot nyújt be a tétel törlésére.

A Ház a tételt megszavazza.

Lakatos Miklós a nyugdíjak tételét nem sza-vazza meg, mert abban az abszolútizmus korának hivatalnokai nyugdíjai is benne szerepelnek. Szabadsághar-arcunk leveretése után előzőintétek az országot ide-gen elemek s szolgálták az abszolút kormányt, a ki-egyezés után pedig a magyar kormányok gyávassága még nyugdíjat juttatott nekik. A haza ellenségeinek nem szavam meg semmit. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter: Csak konstán-tálni kívánom, hogy akkor, amikor a kormány a költségvetési előirányzatba az 1849. évtől 1867. évig tényleg szolgálatban volt központi kormányközegek nyugdíjait beillesztette, nem tett egyebet, mint tele-sítette a törvény világos rendelkezését. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Erre nézve t. képviselőház, hivat-kozhatom arra, hogy két törvényünk van, amely a közös nyugdíjakról intézkedik. Az egyik az 1868: XLVII. törvényeink, amely megállapítja a szoros érte-lemben veit nyugdíjakat, vagyis azokat, amelyek be-illesztendők a közös költségvetésbe és mint ilye-ken a delegációk által szavazandók meg. Azután létrejött 1870-ben a IX. törvényeink, amely egyenesen ezekről a nyugdíjakról intézkedik, vagyis a tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdíjairól, a mely közegek 1849—1867-ig állottak fenn. Ezen törvény-ek pedig megállapítja, hogy kik tartoznak ezen nyugdí-jasok kategóriájába. Kimondja, hogy először azok, akik-nek nyugdíjai 1860. október 20-ika előtt tétettek folyóvá és az igazságügyminisztériumnál és a legfőbb törvény-széknél, továbbá a belügyminisztériumnál és a rend-őri minisztériumnál voltak alkalmazva; másodsor, akiknek nyugdíjai 1867. március 10. előtt tétettek folyóvá és akik a miniszteri tanácsban, az államtanácsban,

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolóaj.

Az első orvosi tekintélyek által megviz-sgáltott és könnyű emészthetőségéről fogva gyarmatoknak is különösen ajánlatk és rendeltetők, mindamas esetekben, melyeknek az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell-és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nevelő javítását, valamint ál-tatásban a vér tisztítását és azazt éri.

Egy üveg Árja sárga 2 korona, fehér 3 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Neumarkt 3., és minden gyógyszerháznál és drogériában.

vagy a birodalmi tanácsban, a pénzügyminisztériumnál, a kereskedelemügyi minisztériumnál, a magyar, erdélyi és horvát udvari kancelláriánál voltak alkalmazva; harmadszor a legfőbb számszék azon tisztviselői és szolgálói, akiknek nyugdíja 1867. december végéig teltetett folyóvá. Itt tehát fel vannak sorolva mindazok, akik ezen törvény alapján nyugdíjnyújtást nyújthatnak; és minthogy nem gondolnám, hogy azok az egyének, akikre a képviselőtársam név szerint hivatkozott, akármelyik itt felsorolt hatóságnál szolgált volna, azok természetesen ebből az alapról nyugdíjat nem is élvezhetnek. E törvény 3-ik §-a pedig kimondja, hogy a 2-ik §-ban elősorolt központi közegek Magyarországra nézve törvényesek nem lévén, nyugdíjaik a magyar korona országait jogilag nem terhelhetik ugyan, mindamellett ezen nyugdíjak szükségletének fedezéséhez Magyarország 6 felsége többi országa iránti politikai és méltányossági tekintetből 23 százalékos részzel hozzájárul. (Derültség a szélsőbalon.)

Minthogy tehát semmi egyéb nincs ebben az előirányzatban, mint be van illesztve az a nyugdíj, illetőleg annak a nyugdíjnak a 23 százaléka, amely nyugdíj az említett törvényben meg van állapítva, azért azt hiszem, nem járhatott el a kormány másképpen, mint ahogyan eljárta.

A ház a tételt megszavazza.

Komjáthy Béla az államadóságok tételénél kifejti, hogy bizalmatlansággal viselkedik a kormány pénzügyi politikájára iránt. Az államadóságok horribilis nagyságuk a ezekkel szemben semmi ellenértéket sem tudnak felmutatni, melyek azok nagyságát igazolják. A kiadások egy részét évek hosszú során át nem a költségvetés, hanem kölcsönök útján fedezték és éppen ezért volt a költségvetés is irreális. Nem fogadja el a tételt.

Elnök a vita folytatását hétfőre halasztja s az ülést bezárja.

BELFÖLD.

A kereskedők zaklatása ellen. Keményen megrögtünk mi is és velünk együtt az egész sajtó a főváros némely iparhatóságának azt az eljárását, hogy nyakra-főre birságot a kereskedőket olyan üzleti reklámok miatt, amelyek sem törvénybe, sem tisztességbe nem ütköznek. Ez a hajszá most törvény szerint illetékes helyről részszűl kemény megrovásban: a kereskedelmi minisztérium részéről. Csak az a kár, hogy ez a megrovás éppen akkor kerül nyilvánosságra, mikor kiderült az is, minden kétséget kizáró módon, hogy a zaklatás s a megrovás ugyanabból a forrásból fakadt. A hirdetések ellen indított rendszeres üldözés ugyanis a kereskedelmi minisztériumnak március 13-án 15.223. szám alatt kibocsátott rendeletére indult meg. Ehhez a rendelethez lappeldányok voltak csatolva, amelyekben meg voltak jelölve a később inkriminált hirdetések. Ez a rendelet csak fokozta azt a megdöbbenésünket, amely az iparhatóságok törvénytelen és jogtalan hajszájára támadt. Mert az már igazán nagyon komoly dolog, hogy egy kereskedelemellenes hajszá a kereskedelmi minisztériumból indulhatott ki. Szerencsére most, hogy a miniszter értesült a hajszá által okozott rezsenszúról, terjedelmes rendelet ment valamennyi iparhatósághoz, amely rendelet igen melegen és igen okosan veszi oltalmába a kereskedelem érdekeit és szabatosan jelöli meg azt a határt, amelyen túl a reklám büntetése nem a tisztességtelen verseny, hanem a tisztességes üzlet szabad mozgását fojtja el. A miniszter rendeletében kiemeli, hogy az olyan hirdetések, amelyek nem tesznek egyebet, csak olcsó áron, vagy beszerzési áron alul kínálnak egyes árukat, nem lehet egy kategóriába sorozni a rosszhiszemű reklámokkal.

Mindezek az általános ipari és kereskedelmi szempontokból is mérlegelendő körülmények — így szól a rendelet — arra indítottak, hogy méltányolva különösen a mai viszonyokat, figyelemmel az iparhatóságokra arra, hogy az üzleti hirdetésekkel keletkező kihágási esetekben eljárás tárgyává tett cselekmények elbírálásánál egyaránt gondos mérlegelés tárgyává tegyék mindazon mellékkörülményeket, melyekből megállapítható, milyen cézzal tételt közé az inkriminált hirdetés és az említett törvényszakasz rendelkezéseibe ütköznek — annak valódi értelméhez képest — csak azokat minősítsék, melyek valóban a tisztességtelen verseny céllal és rosszhiszemű eszközeinek jellegével bírnak. Szükségnek tartom megjegyezni azt is, hogy az 1884. évi XVII. törvény cikk 51. §-ában jelzett elárúsítási módok hivatalból is üldözhetők ugyan, de annak szükségképpen megőrtönnie nem minden esetben indokolt is egyáltalán. Az ezen szakaszba ütköző kihágásoknál főképp a versenytársak érdekeiről van szó. Magánpanasz hiányában tehát sok esetben mellőzhető az eljárásnak hivatalból való megindítása, mert a vásárlási kedv csak a nyilvánosságra ható eszközök által

fokozható, ilyenekről pedig a versenytársaknak a legtöbb esetben módjuk van értesülést szerezni és az ellen panaszt tenni.

Ez a rendelet helyes és okos. A kereskedelem szabadságát helyesen egyeztetni össze a törvény intencióival. Csak azt nem értjük, hogyan lehet ugyanabban a minisztériumban két olyan ellentétes felfogás, amilyen ebben a két rendeletben kifejeződik? Mindenesetre szívesen vesszük tudomásul, hogy ez a második rendelet jótett a megtörtént hibát. De sokkal szívesebben látnók, ha hibák egyáltalán nem is történnének.

Tisza Kálmán üdvözlése. Tisza Kálmán hetvenedik születése napja alkalmából ma szép, meleg ovációban részesítette a szabadelvűpárt. A párt tagjai üdvözlő iratot irtak alá, s ezt báró *Podmaniczky* Frigyes pártelnök este, valamivel hét óra előtt, a klubhelyiségben néhány üdvözlő szóval nyújtotta át *Tisza Kálmán*nak, aki meghatva mondott köszönetet. A jelenvolt párttagok lelkes éljenése kísérte mind a két beszédet. *Szell Kálmán* miniszterelnök csak valamivel hét óra után érkezett a klubhelyiségbe és szerfölött meglepte, hogy az üdvözlésnek már vége volt. A miniszterelnök besietett a kártyaszobába, ahol a jubiláns rendes tarokktársaságával ült és igen szíves, meleg hangon gratulált az ősz államférfiúnak. A szabadelvűpárt és a miniszterelnök szíves üdvözlését — úgy halljuk — még követni fogja egy örvendetes és felettebb nyomatékos megemlékezés, amely mélyeséges örömmel fogja eltölteni *Tisza Kálmán* és az egész liberális közvéleményt, tanuskodván egyszersmind arról is, hogy a korona tanácsosai miként appreciálják az agg államférfi ez örömapját. Az ünneplésről a következő tudósítást tette közzé a *Budapesti Tudósító*:

A szabadelvű pártkör ma este megható jelenetnek volt színhelye. Báró *Podmaniczky* Frigyes, a párt elnöke, egyszerű, keresetlen szavakkal adta át *Tisza Kálmán*nak a párt tagjai által aláírt üdvözlő ívet, amelyen a párttagok az ősz államférfi 70. születése napja alkalmából üdvözölték. Egyszersmind átnyújtotta a honvédegyesületek központi választmányának ez alkalomból hozzáított üdvözlő iratát.

Tisza Kálmán megköszönve a figyelmet, ezt mondta:

— Épp oly kevés szóval köszönöm meg a szíves megemlékezést mint amilyennel az nekem nyújtott, mert mindazt, amit e percben érzek, úgy sem tudnám kifejezni.

Az igen nagy számban megjelent párttagok úgy az üdvözlő iratok átnyújtásakor, mint *Tisza Kálmán* válasza után lelkes ovációkban részesítették a párt volt vezérét.

Az est folyamán *Szell Kálmán* miniszterelnök szintén felkereste *Tisza Kálmán*at, akit a legszívesebben üdvözölt, kívánva neki, hogy tíz évvel ezután is ugyanazon erőben és frissességben üdvözölje, mint a mai napon.

A horvát tartománygyűlés. Zágrábból táviratozzák: A tartománygyűlés mai ülésén az elnök bemutatta *Bauer* és társai indítványát, amely kilenc tagú bizottság kiküldetését kéri a horvát nyelven, mint hivatalos nyelven ejtett sérelmek konstatálása végett. A belügyi költségvetés elintézése után *Bauer* megokolta indítványát. Kijelentette, hogy indítványának célja, hogy konstatálja a horvát nyelven és a kiegyezésen esett sérelmeket, de nem azért, hogy új tárgyalásokat indítsanak Magyarországgal, hanem hogy a megválasztandó bizottság indítványokat terjeszzen a tartománygyűlés elé.

Felpanaszolja, hogy minden terén melyet közönség jeleznek, következetesen sértik a horvát nyelv egyedül jogát. Horvátokat a magyar nyelv ismerete nélkül nem alkalmaznak. A közös hivatalokban tösgyökeres magyarokat alkalmaznak, sőt hangsúlyozzák, hogy a magyar nyelv ismerete előnyt biztosít és mindezt a kiegyezés 66. §-a ellenére történik. Azután a horvát honvédség állítólagos elmagyarosításával foglalkozik és kifejti, hogy a honvédségi törvény Horvátországra nézve nem ismer „magyar honvédséget.” A hivatalos nyelv törvény szerint a horvát. A gyakorlatban először megváltoztatták az esküt, amennyiben a régi formulának e szavai helyett: „Horvát-Szlavon- és Dalmátországot” királyának e szavakat tették „Magyarországot királyának” és a honvédségnek címébe mindenütt beszúrták a „magyar” szót. O felsége honvédségünket mindig horvát honvédség-

nek nevezi és József főherceg nálunk mindig a horvát nyelvet használja. A magyarok azonban a honvédség elmagyarosítását az állandó hadserregnél is keresztülvittek. Így például a 13. hadtestparancsnokság mindig azt írja: „Kir. magy. VII. zágrábi honvédség kerület Zágrábban.” A belső hivatalos kezelést is állandóan magyarosítják. A horvát tisztek száma, mindig fogy és ennek következménye lesz a magyar hivatalos nyelv behozatala. Sőt a dolog annyira megy, hogy a hadügyminiszter elrendelte, hogy a nem magyar nemzetiségű védőkötelesek előneveit a lajstromokban a magyar megjelöléssel, mint az állam nyelvén vezessék be. A szónok kijelenti, hogy Magyarország közvéleményében a közösség fogalma egészen eltűnt és helyébe az egységes magyar állam fogalma lépett. Ez ugyanaz a fölfogás, melyet Kossuth vallott, csak hogy ma Magyarországon egészen keresztülvittek és a magyar kormány hivatalos térképén Horvátország tényleg egészen eltűnt. Ezen segíteni kell a szónok az orvoslás eszközt az ő indítványában látja, melyet az ország összes pártjainak a legmelegebben ajánl. (Tetszés a baloldalon.)

A tárgyalást erre félbeszakították; a legközelebbi ülés holnap lesz.

KÜLFÖLD.

A khinai háború.

Tienotin, december 15.

Szavahihető khinai forrásból híre jár, hogy a császár hozzájárult a hatalmak következő tíz követeléséhez:

1. Hétszáz millió tael fizetése, fizetendő hatvan év alatt, mire nézve a likkin bevételék szolgálnak biztosítékul.
2. Megfelelő emlék-szobor felállítása Pekingben báró *Ketteler* emlékére.
3. Egy a császárral közeli rokonságban álló császári herceg Berlinbe utazik.
4. Az idegen csapatok megszállva tarják a *Taku* és *Peking* közötti összeköttetést.
5. A boxerekhez tartozó hivatalnokok megbüntetése.
6. Olyan helyekről, ahol idegeneket bántalmaztak, öt évig nem bocsátanak jelölteket a khinai államvizsgálatokra.
7. A cungli-jámen eltörlése.
8. A követek mindenkor bejuthassanak a császárhoz.
9. Fegyverek és löszerek behozatalának tiltása.
10. *Sanhaikvan*, *Taku* és *Peking* közt a szárazföldi és tengerészeti erők lerombolása.

London, december 15.

Mint a *Reuter-ügynökség* Pekingből jelenti, még nem kezdődtek meg a tárgyalások a khinai meghatalmazottakkal. Az angol követ még nem kapott végleges utasításokat. Azt várják, hogy az összes kérdések néhány nap alatt elintéztet nyernek.

London, december 15.

Az esti lapoknak egy mai keletű pekingi távirata szerint *Li-Seng-To*, aki jelenleg Khina követe Tokióban, Peking kormányzójává nevezett ki.

Berlin december 15.

Pekingből jelentik: A peking-jangeuni vasuton már munkásvonatok közlekednek. A vasutat ma e hó 15-én nyitották meg korlátozott üzemmel.

Bécs, december 15.

A *Pol. Corr.*-nak jelenti Párisból, hogy a Temps sanghail levelezője *Osing* herceggel beszélgetést folytatott, amelynek iolyamán a herceg a császári udvarnak Pekingbe való visszatérését megoálta és megjegyezte, hogy Khina a hadi kárpótást kölcsön felvétele nélkül annuitások által fogja törleszteni.

Bécs, december 15.

A *W. A. Z.* egy távirata szerint Anglia és Oroszország közt úgy a bur, mint a khinai háborút közéről érdeklő egyezmény jött létre. Ez egyezmény értelmében Oroszország megígéri, hogy bármennyire befolyásolná is Krüger, nem áll a burok pártjára. Se katonát nem küld a eurvaali határeire, se pedig nem befolyásolja az oroszpai hatalmakat, hogy támogassák a burok szabad-ságuk visszaszerzéséért folytatott küzdelmükben. Viszentszolgálatképpen az angol kormány megígéri, hogy nem avatkozik bele az orosz határnak Khina felé való kitolásába. Még nincs megerősítve az angol-orosz egyezményről szóló hír.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlségessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerés levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálisa a szájpadlás nélküli műfogak készítésében. VI. kerület, Andrassy-út 23. szám.

A Budapesti Napló előfizetőinek ingyenes balesetbiztosítása.

Hat év óta hűségesen együtt jár a *Budapesti Napló* az ö közönségével, hat évi együttérzés és együttgondolkodás maradandó kapesot kötött a lap s olvasói közt. A *Budapesti Napló*, amely nemcsak modern s élvezetes újságot akar adni, hanem a közte s közönsége közt fennálló benső kapesot is meg akarja szilárdítani, figyelme jelölül ezentul minden egyes előfizetőjének oly kötvényt ad ingyen, amely kétezer korona erejéig biztosítja a balesetek következményei ellen.

Azt hisszük, hogy ezzel a gondosságunkkal megnyerjük előfizetőink további szives jóindulatát is. A gondolat, amely minket vezérelt, egészen modern, de annyira életrevaló, hogy egyik legérdekesebb problémája a mai szociológiának. A nagy európai államok szűkebb-tágabb keretben kötelezővé tették a baleset következményei ellen való biztosítást. Egyik legszebb vívmánya ez a modern humanizmusnak és a modern szociológiának, áldást hozó, könyrszárító jótétemény sok ezer család tűzhelyénél. Mi ezt a modern gondolatot a mi előfizetőink bő keretében akarjuk valóra váltani, mert családi közösségnek tartjuk azokat, akik a *Budapesti Napló* köré csoportosultak. Amit a nagy modern államok hosszas küzdelmek után elértek, meg akarja alkotni a *Budapesti Napló* is előfizetőinek republikájában. Tudjuk, hogy itt is szépen, gyümölcsözőn érvényesül ez az új gondolat, mint ahogy a nagy külföldön érvényesült.

A mai nyüzsgő, sebes életvásárban senki sem tudja hol, mikor éri baleset: biztosítva lenni ennek következményei ellen oly megnyugtató gondolat, amely minden előrelátó ember vágya! Ily szempontból ajánljuk fel előfizetőinknek díjmentesen biztosítási kötvényünket, amely látható jele legyen annak a nagy figyelemnek, amelylyel hű publikumunk jóakarátát viszonozzuk.

A *Budapesti Napló* a mannheimi biztosító társaság budapesti képviselősege által minden egyes előfizetőjét, tehát azokat, akiknek régi előfizetése január elsején túl terjed, s azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja. A lap kiadóhivatala a régi előfizetőknél karácsony napjára, az újonnan belépő előfizetőknél az előfizetés beérkezése után elküldi a biztosítási kötvényt, amely magában foglalja a biztosítottság feltételeit. E kötvény oly sűrűlések következményei ellen biztosít, amelyek külső erők által halált, vagy a keresetképeségben való maradandó károsodást vonnak maguk után.

Az előfizetési díj lefizetését, ha baleset következnék be, nyugtával, vagy postai utalvánnyal kell igazolni s a biztosítás az előfizetési idő első napjának déli órájában kezdődik. Aki tehát máttól fogva január elsején tútra fizet elő a *Budapesti Napló*ra, annak biztosítási igénye már január elsején, déli 12 órakor kezdődik s tart ama nap déli 12 órájáig, amelyen az előfizetés lejár.

A haditartalék gyakorlatainál és a honvédségi gyakorlatoknál előforduló balesetek is bennfoglaltatnak a biztosításban.

A biztosított, ha baleset éri, azonnal, táviratban bejelenti az esetet a *Budapesti Napló* szerkesztőségének és a baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget, vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi.

Halál esetében a biztosítási összeg kétezer korona; rokkantság esetében, azaz mikor teljesen kereset-

képtelenné válik a biztosított, szintén kétezer korona a biztosítási összeg.

Ha valaki keresetképeségét maradandóan, de csak részben veszti el, ugy a *Budapesti Napló* szerkesztőségében letett járadéktáblázat szerint számítják ki a kárvalott igényét.

Azok az előfizetők, akik több példányra fizetnek elő, legfeljebb két kártérítési összegre, azaz négyezer koronára tarthatnak igényt.

HIREK.

Kenyér — ingyen.

Ingyen kenyér. A téli idővel és a munkanélküliség terjedésével beállott inség enyhítése végett néhány emberbarát elhatározta, hogy ingyen kenyeret fog kiosztani a szűkölködők között. A kenyérozgatás kedden, december 18-án reggel kezdődik meg a Podmaniczky-utca 45. szám alatt levő bolti helyiségben, mely e naptól fogva reggel 6 órától 10-ig és délután 4 órától 10-ig lesz nyitva. A helyiségben mindenki kaphat egy darab kenyeret, minden utalvány vagy igazolás nélkül, napjában többször is.

Nagyon közönséges dolog történt. Annnyira közönséges, hogy nem állja ki a versenyt semmiféle divatos szenciációval. Annnyira prózai, hogy minden ic-pici poétikus históriának, minden szinpadai hírnek és minden primadonna-ügynek érdekességben föltétlenül mögötte áll. Mindössze annyi az egész, hogy akadt Budapestben néhány ember, aki a szívével gondolkodik és ezek olyan szövetkezetet alakítottak, melynek nincsen más célja, mint kenyeret osztogatni ingyen. Egészen ingyen, minden teketória és minden vallató kérdészetés nélkül. Az alapítók egyszerűen kibéreltek valami alkalmas helyiséget a VI. kerület, Podmaniczky-utca 45. szám alatt, a legközelebbi kedden, vagyis december 18-án reggel meg fogják nyitni ezt a kenyeres boltot és minden szegény embernek, aki oda beállit, ki fogják szolgáltatni a maga porcióját, azt, ami az élethez föltétlenül szükséges: a kenyeret.

Szerény méretű ez a segélyezés, ha az adomány rendes bolti ára szerint mérlegeljük. Mert mit ér egy darabka kenyér? — mondják azok, akik a nélkülözést nem ismerik és a szegényügyot gazdagon terített asztal mellett tárgyalják. De roppant nagy értékűnek fogja tekinteni ezt az adományt mindenki, aki nem csupán elméletből ismeri a szegénységet. Hiszen minden relatív és mindennek az határozza meg az értékét, hogy mennyi hasznot hajt akkor, amidőn érvényesül. Az éhezőknek oda nyújtott kenyér nem ritkán az élet folytatásának a biztosítéka. Ez az, ami nélkül az élethez való természetes jog fikcióvá süllyed. Az életadó és életmentő kenyérkaraj nélkül az embernek természetes joga, az a jog, amelyik száz esztendő óta a tételes törvények közt díszlik: frázissá törpül.

De van ennek a dolognak még egy másik oldala is. A készségesen odanyújtott kenyér nem csupán az éhező számára biztosítja az életet. Ezen a *fiókai* eredményen felül van ennek az adományozásnak egy etikai eredménye is. Az az adomány, amelyik az éhséget csillapítja, kivált egy jogot az adományozó számára. Kiváltja az olyatón étkezésnek erkölcsi jogát, amelyik a pusztá táplálkozás szerény igényein messze túlterjeszkedik. Mert — és itt hiába volna minden tagadás — nincsen joga senkinek a pecsenyéhez addig, amíg a szomszédja kenyérré éhezik.

A kenyér: az élet. Az adományozás: a szeretet. És a szeretetnek akciója: ez a megváltás.

F. G.

Budapest, december 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul káldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. *Frigyes* főherceg Pozsonyból Bécsbe érkezett. — Gróf *Hülsen-Häselér* vezérőrnagy, aki ma délután kihalgatáson volt *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél, egy bécsi táviratunk szerint, visszautazott Berlinbe.

— *József* főherceg Fiumében. *József* főherceg és családja, mint minden évben, az idén is Fiumében fogja tölteni a telet. A főherceg megbízásából *Unterauer* udvari tanácsos tegnap utazott Fiuméba, hogy a főhercegi család fogadására a „Villa Guiseppé”-ben az előkészületeket megtegye. A főhercegi család a jövő héten utazik le s ott tölti a karácsonyi és újévi ünnepeket, továbbá az egész január és február hónapot. Egy darabig Fiumében fog telelni *József* főherceg veje *Fülöp* orleánsi herceg is.

— A nyéki ház. *Szell* Kálmán miniszterelnök neje, *Vörösmarty* Mihály leánya, poétikus cikkeket írt a *Vasárnapi Újság*ba, a szerkesztőknek, *Nagy* Miklósnak kerésere arról a nyéki kis házról, ahonnan halhatatlan atyja elindult dicsőséges pályájára. *Szellné* *Vörösmarty* Ilona urnő cikkét, melyben a gyermeki szeretet összefonódik a nagy költő iránti kegyelettel, a következő levél kíséretében küldte el a *Vasárnapi Újságnak*:

Levélét vettem, melyben kér, hogy írjak valamit emlékeimből. Mélyen érzett hálával gondolok mindazokra, kik igazán megható szépen ünneplik apám emlékét; s miután irodalmi működésében ön is e számosak egyike, nem tagadhatom meg kérelmét. Kicsi voltam, mikor apám meghalt, s emlékeim a gyermeki egyszerűség köréből alig érdemesek a följegyzésre; de mivel ön azt írja, hogy bármi csekélység is kielégít: itt küldöm e sorokat azon megjegyzéssel, hogy ki is adhatja, de fére is teheti.

Szellné *Vörösmarty* Ilona.

A finom lelkű urnő cikkét lapunk más helyén közöljük.

— *Goethe* szobra Bécsben. A sok német város-hoz, amely szoborral örökítette meg *Goethének*, a németek költő-ejedelmének emlékét, immár az osztrák császárváros is csatlakozott. Bécsben ma délelőti leplezték le *Goethe* ércszobrát, amelynek létesítése körül főképp a bécsi Goethe-egyesület buzgólkodott. A leplezés ünnepe a költő emlékéhez illő fényes ünnep volt le a király, a főhercegek, a katonai és polgári méltóságok jelenlétében. Az ünnep azzal kezdődött, hogy a bécsi férfi-dalgyesület elénekelt a *Gotterhaltét*, mire báró *Bezechny*, a szoborbizottság elnöke, beszédet intézett ö felségéhez. *Goethet*, mint a költők királyát méltatva, kiemelte, hogy *Goethe* Ausztriában nem volt idegen. Személyes érintkezésben állott *Ludovika* császárnéval és a cseh főnemességgel, több ízben a cseh főúrbokban tartózkodott, különösen *Karlsbad*-ban, ahol a polgárság az uralkodó pár üdvözlésére is őt szemelte ki. A szónok végül megköszönte a királynak a Goethe-egyesület tőrekvésének nagylelkű támogatását és megkérte ö felségét, engedje meg a szobor leleplezését. A király a beszédre következőképp válaszolt:

Szivesen teljesítettem azt a kérésüket, hogy a mai ünnepükön jelen legyek. Valaminthogy megelégedésemre szolgál, hogy a Goethe-egyesület céljai pártfogásom alatt előmozdítottak. A nagy költő, akit ez a szobor elénk állit, műveiben minden művelt ember köztulajdonosa lett, azért emlékét a legszeleesebb körökben ápolják és tisztelik. Aljton tehát képe ezentul közöttünk is. Teljes elismerés illeti azokat, akik e művészi munka létesítését elhatározták és végrehajtották. Hulljon le a szoborról a lepel.

Pár pillanat múlva a takaró lehullt a szoborról és a téli nap sugaraiban ott ragyogott a költő ércalakja. Azután *Lewinsky*, a burgszinház tagja elszavatta *Saar Ferdinánd* ünnepi ódáját. Miután a szobrot tálapzatába elhelyezvén az ajándékozási okiratot, Bécs városa öröztétre bizták a férfi-dalgyesület előadta *Goethének* *Gerger* *Rikárd* által megzenésített ünnepi énekét. A király ezután megtekintette a szobrot, bemutattatta magának a szobor létesítése körül érdemeiket szerzett személyeket, közülük a szobor megalkotóját, *Hälmer* tanárt is, és báró *Bezechny* előtt ismételt elismerését le ezte ki. Az ünnep a koszorú letételével végződött. A szabaddómívesek szintén koszorúval adóztak „nagy testvérük emlékének.”

— **A szókimondó Galimberti.** Egy könyv jelent meg Berlinben Münz Zsigmondtól, aki ebben a könyvben többek között az elhunyt Galimberti bitorolását, az egykori bécsi nunciusról ír. A szerző kevéssel azelőtt találkozott Galimbertivel, amikor ez hosszabb időre éppen távozásban volt Bécsből. Akkor arról beszélt Münz, hogy ő eminenciája bizonyára jól érezte magát Bécsben azoknak a politikai nehézségeknek ellenére is, melyek Ausztriának Olaszországgal való viszonyából eredtek. A nuncius a fejét rázta és ezeket felelte:

— Bécs élénk város, pompás házakkal és elragadó környékkel. De hogy az itteni társaságban egészen otthonosnak éreztem volna magamat, azt éppenséggel nem merém állítani. Az igaz, hogy csak nagyon szűk kör állott a rendelkezésemre, az arisztokrácia hivatalos világa. Rómában tudom, mit csinálnak. Elmegyek ebbe, vagy abba a házba, ott egy-két órát eltöltök barátságos beszélgetéssel, s mindig találok temperamentumos, bájos hölgyeket, akik mindig izléses és helyes észtonnelítélik meg a legfrissebb irodalmi, vagy művészi termékeket. Az ilyen, nem mondom mély, de mindig szellemes csevegésnek, amelyben asszonyi szellem lüktet, végtelen varázsa van olyan férfira, aki egyre csak diplomáciai komplikációkkal, állami és egyházi ügyekkel foglalkozik. Társaság dolgában bizony nem voltam elkényeztetve Bécsben, uram. Megengedem, hogy a polgári körökkel másképp lettem volna, de az előkelő szocietásban csak egyetlen asszonnyal ismerkedtem meg, aki bájjal és szellemmel tud beszélni, B. R. (Bettina Rothschild) bárónét gondolom, de hát az párisi nő volt és most már meghalt. Hogy ugy mondjam, itt esupa sablonos tömeg-reprezentálással volt dolgom.

Aztán keserűen jegyezte meg:
— Itt Bécsben soha még egy tányér levesre sem hívtak meg bizalmas körbe.

A pápa ötvenceszötödik püspöki jubileuma alkalmával kénytelen volt Galimbertit órákhoz tartogatni. És az arisztokrata hölgyek egytől-egyig egyszóval tudták csak mondani neki.

— Ennyi járatlansággal én még nem találkoztam! — fakadt ki erre a tapasztalásra.

Aztán hiába kutatta az egyház barátaiban a katolicizmussal való szellemi kapcsolatot.

— Ezekben az emberekben semmi érzék nincsen a katolicizmus poézisa és művészete iránt, — mondotta — ők az egyházi életnek csak a toalettjeit ismerik, a szellemét ellenben nem. Beszélnek az egyházzal és nem érzik — nem érzik annak, aminek XIII. Leo pápa az ő korábbi pástörvényeiben dicsőíti, mondhatni megnekleli. Kérdésközlőként néha a pápa felől, de csak a külső szokásairól. De senki itt nem kutatta szellemének a mivoltát.

Igy beszélt a nuncius. Ugy látszik, szókimondó kedvében volt.

— **Tenczer Pál arcképeinek leleplezése.** A Terézvárosi kaszinóban ma este leplezték le Tenczer Pálnak az arcképeit. Nagy ünnepléssel ment végbe ez az arcképleleplezés s előkelő közönség vett részt az ünnepélyen. Ott volt a Terézváros közönségének színe-java. Az ünnepélyt Pucher József nyitotta meg. Üdvözölte a közönséget s azután indítványozta, hogy Tenczer Pált küldöttésként hívják meg az ünnepélyre. Ez megtörtént és a közönség nagy lelkesedéssel fogadta az ünnepeltet. Radocsa János, a Terézváros képviselője üdvözölte Tenczert.

Hálás elismeréssel van — ugymond — a kaszinó Tenczernek a közügyek terén tanúsított fáradhatatlan buzgó és önzetlen munkálkodásáért. A főváros törvényhatóságának hosszú idő óta lelkiismeretesen működő tagja s mint ilyen, a közoktatásügynek mindig lelkes barátja, szószólója volt. és mint a terézvárosi iskolaszék elnöke, hervadhatatlan érdemeket szerzett. A jótékonyoelü intézményeket és törekvéseket mindig lelkesen támogatta s kivirta szenvedő emberársainak tiszteletét és halálját Mindig igyekezett a polgárok közt az egyetértést fejleszteni. Es összes működését a hazafias érzés lengi át. Mindezek az érdemei készítették arra a kaszinót, hogy Tenczer arcképeit lefestesse s elhelyezze a diszterében.

Tenczer Pál meghalottán közönte meg a kinttintetést s ígéretet tett, hogy — mint eddig — ezentul is igyekszik polgári és emberbaráti kötelemait teljesíteni.

— Ilyen agkorban, ugymond, mint az enyém, egyéb ígéretet senki se várjon tőlem.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után a lepel lehullott az arcképről s a közönség megtekintette és nagy meglepéssel látta, hogy a Züzer Antal festette arckép művészileg adja vissza Tenczer Pál arcvonásait.

Az arckép-leleplezés után lényes bankett volt, amelyen felköszöntöket mondottak: Pucher József, Márkus főpolgármester, Eötvös Károly, dr. Feleký Béla, Besenyei Ferenc, Havass Károly stb.

— **Halálhír.** Radács Jenő, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatóját súlyos csapás érte. Édes anyja, özvegy kostasi Radács Jenőné szü-

letett apadódí Geregievits Mária, e hónap 13-ikán 72 éves korában elhunyt Budapesten. Az elhunyt uraszonyt tegnap helyezték ravatalra a Baross-utca 84. szám alatti levő górházban. Onnan temetik ma délután fél 4 órakor.

— **Főúri nász.** Mint értesülünk, gróf Schönborn-Buchheim Frigyes Károly eljegyezte Dentici di Frisso Teréz hercegnőt. Mint nekünk Munkácsról jelentik, a megyében általános rokonszenv fogadja az ifjú főúr eljegyzését, aki állandó tartózkodási helyül a munkács-szentmiklósi uradalomban emelkedő bergovári kastélyt választotta.

— **A párisi világiállítási mérlege.** A kiállítások közös sorsában osztozik az a nagygyűlések is, amely hat hónapon keresztül Párisba esdöttette a művelt világ népeit. Világiállítástuk erkölcsi sikerével eldicselkedhetnek ezáltal is a párisiak, de az anyagi eredmény jóval mögötte marad a várakozásnak. A kiadások 116,500,000 frankot, a bevételek 114,456 000 frankot tesznek s így a hiány 2,044,000 frank, kétségtelenül esékly oly nagy vállalathoz képest, mint a világiállítási volt, de elég nagy akkor, a midőn dus jövedelmeket és felesleget vártak. Még furcsábbá válik a kép a miatt, hogy sok száz ember egész vagyonát elvesztette a kiállítás területén berelt vállalkozása miatt.

— **Építések mozgalmá.** Az ország legtekintélyesebb építészeti népes értekezletet tartottak tegnap este a Magyar Mémők és Építész Egyesületben Alpr Ignác elnöke alatt. Kocscok György azt indítványozta, hogy küldöttésként kérjék jel a kormányt, hogy az építválságra való tekintettel minden középítkezésnél nyilvános tervpályázatot hirdessen, így a kolozsvári és budapesti Nemzeti Színházak terveinél is és mindenkor csak magyar építészek pályázhassanak. Jakab Dezső tiltakozik az ellen a tud ellen, hogy a magyar építészek színházat nem tudnak építeni. A magyar építészek megkövetelhetik, hogy a Szabadság-terén épülő Osztrák-Magyar Bank palotáját magyar ember tervezze. Az építész helyzetének javításá a közmunkák szociális elosztásában látja. Szóltak még Kiss István, Nagy Virgít, Böhm Nándor, ifjabb Nagy István és mások. Végül az értekezlet tíz tagu szervező-bizottságot választott a kormányhoz intézendő felirat megszövegezése céljából.

— **Asszonygyűlölk egyesülete.** New Yorkban alig féltendője alakult meg az Asszonygyűlölk egyesülete és már is közel harmincezer tagja van a titkos társaságnak, amelynek egyedüli célja az egyre terjedő emancipációnak gátat vetni. Az egyesületet a newyorki jogi egyetem hallgatói alapították, hogy a női hallgatóknak kedvét szegjék a fakultásra iratkozni. Az alapítókhoz csakhamar csatlakozott az orvosi fakultás, majd egymásután az összes amerikai egyetemek férfi hallgatói. A társulat tiszteletbeli tagjai többek között: Rhodes Cecil és lord Kitchener is. Az Asszonygyűlölk egyesülete elhatározta, hogy tüzéssel pusztítani fogja a női hallgatókat; mire az emancipált nők kongresszuson azt a határozatot hozták, hogy küzdeni fognak körmükcsakadtaig. Ha a férfiaknak terhes a nők konkurrencijára, kérjék meg a konkurrensaik — kezd. Erre az ultimátumra az Asszonygyűlölk egyesülete mindedig nem válaszolt.

— **Kirabolt posta.** Nagyváradi levelezőnk jelenti: Rövid időközben most a második postarablás történt Bihar megyében. Minap Ámosd és Erseind között rabolták ki a postakocsit, az éjjel pedig a Zilahról elindított karriol-postát támadták meg Csász és Csesca között. A postakocsist leverték, a kocsit feltörték és tízezer pénzes zsákok és sok csomagot elvittek. A nagyváradi postai igazgatóság Vuicsics László titkár küldte ki a vizsgálat megejtésére. A rablók által megátadott postakocsis súlyosan megsebesült.

— **Az anya fájdalma.** A szeretetet minden szivből ki lehet pusztítani, csak az anya szivéből nem. Mig ez a sziv utolsó nem dobban, izzó melegében sugárzik innét a szeretet, az örök kapocs, amely vért a vérrel egybefűz. A szatmári bűnyög bitófára vitt hősét megtagadta mindenki, aki valaha családjában a közelségében volt és Papp Béla siralomházi gyötrelmei közepette megérezte, hogy bűnös lelke vergődött, fohászt senki más meg nem érti, csak az édesanyja. A sejtelen ideg volt. Egy debreceni újság írta, hogy Papp Béla édesanyjának a napokban adták tudtára fia kivégeztetését és a szerencsétlen asszony a hír hallatára megőrült.

— **Elgött máknövek.** Brüsszelből jelentik, hogy Ligne hercegnek Beoieiben, Mons mellett lévő kastélyában tegnap nagy tűz támadt. Az utolsó hírek szerint a herceg nagy értékű könyvtára is elpusztult. A legértékesebb könyvek nagy része odaégett. A képtár is nagy kárt tett a tűz. Néhány kép egészen elpusztult, mások nagyon megrongálódtak.

— **Diadalmas bevonulás.** Jönnek haza Kínából a német katonák, Berlinben fogadják őket. Ezt mindenesetre megérdemlik, mert semmiképpen sem mulatság elmenni hazulról a békéből hosszú tengeri utra, megszorított fejelem alatt, aztán megérkezni vad idegenek közé, akik nem ölelkezni akarnak velük, hanem inkább örjögve öldötni kívánják őket. Egy kis háboruszkodásból jönnek bizony ők haza, erről maguk beszélhetnek a leghitelesebben, hanem otthon is méltányolják a kirándulásukat. Es a legjobban a császár. Ez kitűnik azokból a részletekből, ahogyan a fogadást rendeztet. Nagy eset lesz az, valóságos diadalmenet. Több helyre is megozlik az ünneplés. A lehrti pályaudvaron a berlini katonai kormányzó, a brandenburgi kapund a főpolgármester, az arzenálban pedig maga a császár várja a szerencsésen visszatérőket. És pedig a királyi hercegek, a tábornokok, az egész tisztikar és a külföldi katonai attasék díszes társasága közepett. Es a császár beszélni fog, természetesen, hogy beszélni fog az ő katonáihoz, akiknek az egyetlen kis újít ezer boxerért oda nem adná, amint erről nemrégiben vallomást tett a világnak. Diadalmenet lesz ez a bevonulás Berlinbe, mint ahogy réges-régen csinálták, mikor még nem puszkagolyónyi távol-ságra bujkált egymástól az ellenség. Még zsákmány és győzelmi jelvény is termett a kínai hadakozásban: két darab zászló és tíz darab ágyu a takui erődből. Ezeket bámulva nézi majd a berlini nép, lesz nagy hoholás, a császár szó-lani fog lelkesen, az ő szárnyaló hevéletével és örömmámorban uszik majd Berlin és az egész egységes nagy birodalom...

— **Csatai Zsófi árvának.** R. I.-né urnó nemeszívű felhívására újabb a következő adakozásokat kaptuk Csatai Zsófi árvái javára: Boromisza Bélától 4 koronát, Neumann Józsefnél 3 koronát, Kuts Dávidnál 3 koronát; Egy elvesztett fogadás 2 koronát, L. M.-né és „Katica” 1-1 koronát juttatott a humánus célra.

— **Két halál.** Mint ahogy nagyon szerető lelkek elgondolják és sokszor elábrándoznak róla: átélni egy boldog életet a szivnek legkedvesebbekkel, harminc, negyven évig, akár meddig, de együtt is befejezni a boldogságot, egy napon, egy pillanatban, hogy ne fájjon egynek se a másik elmulása... Párisból egy távirat jött, amely arról szól, hogy Edmond Tarbe, a kiváló francia újságíró és a feleségét ma reggel a lakásukon holtan találták. A legszigorubb vizsgálat már megállapította, hogy sem kettős öngyilkosság, sem semmiféle gyilkosság nem történhetett. Hanem az orvosi vélekedés az, hogy mind a ketten bizonyára csaknem egyszerre meghaltak, szép, természetes halállal.

— **Sötétjég Hamburgi.** Mint egy hamburgi táviratunk jelenti, ma este felé a belváros összes villamos vezetékét, amelyek a Poststrasseban lévő központból ágaznak ki, megtagadták a szolgáltatást. A Jungfensteig és a Neuerwall környékén koromsötétség uralkodott. Sok boltban megszüntették az eladást. A Thalia-színházban is kialudtak a villamos lámpák, úgy hogy félbe kellett hagyni az előadást.

— **Halálos pisztolypárbaj.** Salzburgban a minap pisztolypárbaj volt Charcevszki magánzó és Orlov müncheni nagykövet közt. Az első lövésnél egyik fél sem talált, de Charcevszki második golyója ellenfelének hasába fúródott és Orlov követet eszméletlenül vitték el a párbaj színhelyéről. Azóta Orlovnak folyóaszt súlyosbodott az állapota, mig nem ma behalt sebébe.

— **A robbanás áldozatai.** Grácból táviratozzák, hogy az ottani fogházban ma reggel robbanás történt, amelynek következtében tízenegy ember megsebesült. A robbanás nagy anyagi károkat is okozott.

Krakkból táviratozzák nekünk, hogy ott ma este felé egy gőzkazán fölrobbant és ennek következtében tízenegy munkás megsebesült; a gyár környékén lévő házak ablakai mind betörték.

— **Fregoli.** A Somossy Mulatóban vendégcserepöl Fregoli holnap délután népszerű előadást tart mérsékelt helyarák mellett, hogy a kevésbé tehetséges is megnézhessék érdekes produkcióit. Az estéli előadásban Fregoli „a méh” című nagy opera parádiát adja elő, mely eddig is oly osztatlan tetszést aratott.

— **Állami állatorvosok részére.** kiknek kinevezése a napokban megtörténik, a szükséges egyenruhák beszerzésére az előnyösen ismert Wiener és Grünbaum cég, Budapest, Váci-utca 2., ajánlatik.

(x) **Egyenruhák,** diszöltönyök és libériák, olasz vivőszerek igen olcsón kaphatók Tüller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) **Esernyők** feltűnő olcsón Détschynél, József-tér.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Dr. Kovács kézpasztája** (csakis íróhold-alaku védjeggyel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngédé és lehebbé varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerháza Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilett-utkok” kívánatra ingyen.

(x) **Honi ipar.** Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányú posztó *bokavédőmet* (gamasni). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 70 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 70 krajcár. *Kertész* Pál divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

(x) **Ragyogó karácsonyfádisz.**
Uj! Football társasjáték frt 2.—.
Halifax frt 1.50. Kertész Tódornál.

(x) **Konyhajátékbutor - különlegességek** nagy választékban *Fellegi Józsefnél*, IV., Hajó-utca 3.

(x) **Fischer Simon és Társai** selyemüzletében (Bécsi-utca 7.) az ez idei okkázio-eladás folyamában van. 4-10 méteres selyemmaradékok a legutányosabb árban.

(x) **Perl és Klein selyemáruháza, IV., Bécsi-utca 5.**, felhívja a nagyérdemű *hölgyközönség* b. figyelmét ez idejű *karácsonyi eladására*. Az árak legutányosabban vannak megszabva.

A nyéki ház.

Írta: Széllné Vörösmarty Ilona.

Budapest, december 15.

Fazsindelyes tetőzetű, egyszerű, földszerint házban lakott a költő családjával. Idegenektől hallottam, hogy a ház és tájéka tündöklött a rendtől és tisztaságtól, jelül a gyakran láthatatlanul működő, éjjelt nappallá tevő gondviselésnek, melynek neve: magyar asszony. Megnyerő a modora, kész a vidámságra, de tud komoly és nemesen lelkesülő lenni ott, ahol kell. Ez volt anyám.

A ház elejét, nyugot felől, nyitott folyosó képezte, hol sokat voltam apámmal. Gyakran, mindent felejtve, néztem jóaság szemére, kedves kifejezésű szájjára, egész alakjára, amint lehaljolt kicsinyiségemhez s tanított a legujabb népdalokra, melyeket az ismerősök elhoztak számára. Eldőseirte egyiket-másikat, elmondta: milyen jellemző a nép kedélyvilágára némelyik s ezeket kereste, szerette hallani.

Szerettem őt azért is, mert számos gyermekcsinajainak ő volt a védelmezője s ki gyermekéhez szölvá, a feddésben is megtalálja a szeretet hangját: elpusztíthatlan erős szálakkal köti az magához szeretetét.

Gyermek a jót nehezen felejtí. A kegyelet és hála: az értelem virága, későn nyílik az emberi kedélyben. Későn, gyakran helyrehozhatlanul.

A bejárától balra volt apám írószobája. Az ajtótól balra alacsony szekrény, a szoba közepén asztal, körülötte székek s a nyugati ablak mellett nagy íróasztala; fölötté óra. Az íróasztal fölédél, fájdalom, be lehetett zárni. Fájdalom, mondom, mert bent papirosok mögött egy óriási kókuszdió volt. Ismerős hozta távol tengereknek szigetéről, hol szörnyű vadállatok s végtelen pici madárkáktól kezdve az óriásokig lakoznak egy helyen. — Milyen lehet a belseje? kérdeztem magamban s fölynitásból tündérmesém csoda-dolgai fűződek szintelen érdeklődésével; s bizony, nem álok jót biztonságáról, ha az íróasztal nyitva feleltökik.

Az északi ablaknál karszék állt, azután üveges szekrény könyvekkel. Érdektelen rejtélyek nekem akkor, de később a régi magyar, görög s római irodalom legbecesebbjei közt ott találtam *Slakespear*t, három kiadásban. A könyvtár fölött magyar földgömb, mellette sarokpípaasztal s a másik fal hosszában a butorok nagymamája, a ház kényelme s gondjainak gyakran altatója: a nagy divány.

A gyermekek e kedvencét a multban ki ne kinezta volna gyermekkorában? Mi is ugráltunk, táncoltunk rajta: de ő acélos ruganyossággal állott ellent pusztító kedvetelésünknek, Elkisért bennünket Pestre is és hosszú évek multán a védelgyengülés vetett csak egete hasznos életének. Ezen divány mellett volt a hálósobába vezető ajtó, azután a kályha és ennek szomszédságában szekrény, melynek tetejét titkos bámulatom tárgya: Nagy Napoleon szobra díszíté, szimbólikusan fekete márványból.

Nem az a szobor, amelyben óriási elméje egyensúlyt veszve, egyik lábát a földgömbre helyezi. Előbbi időből való ez. Mellén összetolt karokkal, még nemes vonásokkal, merőn gondolkozik. Mintha ifjúkorának varázsló erejét még e néma szoborban is megtartotta volna. Sokszor, sokszor megálltam előtte: hosszan elnézve gondolkodó vonásait, különös állását. A szobor, fájdalom, eltűnt, de a szekrény velünk Pestre költözött s a város zajából, hosszú évek folytán hozzá rokonabb helyre, Vasmező erdős vidéké-

nek egy egyszerű lakába. Egyszerű volt a lak; de nem volt az a szellem, amely betölté a sok látogatáshoz gyakran nagyon is szűk tereit. E szellem Deák Ferencé volt. Az ő szobájában voltak elhelyezve a nyéki butorok. Tanui a költő utolsó álmáinak.

A bejárástól jobbra nyílt a szalón. Szőz damaszt butorok két csoportban, egy nagy berakott asztal s egy kisebb, közöttük délre ablak anyám rózsáskörtjére. Kis kert, de nagyon szép rózsái voltak. E szobából nyílt apám hálósobája. A ház előtt gömbölyű gyöppös rész s száz lépésnyire országot. Az udvartól jobbra volt a lejtős kert; zöld gyöppének egy részén gyümölcsös s az északi sarokban apám kis szőlője, melyben gyakran nézegetett s kertészkedett is. Beesülte a jó bort, bár keveset ivott. Poharába keveset öntött egyszerre s kedvtelően nézte tiszta színét.

Vajjon a ház mögött a nagy barackfa bebólint-e most is az ablakon? s éretlen gyümölese esábit-e most is egynémely gyermeket el, messze a félelemtől, a lázbetegség honának szörnylakóihoz? megvan-e az ér a kert közepének völgyét szelve? s oldalain az óriási nyáriak serege, széles lombjaik? s leveleik a nyughatatlan fúrge táncot most is ugy rezgik-e? Mindez elenyészett. Az élet köznapi porában talán fölismerhetetlenül; s az idő emészto hatalma nem pusztította-e el a fehéres nyírhabidákat s az éren átvett nagy fatörzset, melyről apám lecsuzzott egy setét éjszakán s az esés folytán ujja annyira megdagadt, hogy anyám leráspolta jaggyűrűjét. Nagy rábeszélés kellett hozzá, mert nem akart tőle megválni. Milyen ijedség, milyen aggodalom volt ez nekünk; nem lesz-e nagyobb baja?

Nem sejtettük, hogy sötét árnyéka vonult el fölöttünk azon gyászos eseménynek, mely egy év múlva kérélhetetlenül beköszöntött.

Görgei Arthur.

Írta: Brandes György.

Kopenhága, december 15.

Körülbelül egy félévvel ezelőtt, Budapestben, egy napon, közvetlenül mielőtt dimerhez ültünk volna, nagy meglepetés ért. Magas, szép formájú, fehér hajú és szakállú, erős férfi közeledett hozzám s midőn a háziur bemutatott egymásnak, így szólt: Görgei tábornok. Visszahökkenem s megkérdeztem: Görgei tábornok? Bizonyosan nem az 1848-iki generális? Mosolyogva felelte: Persze, hogy az. S akiről tudatlanságomban nem tudtam, hogy még életben van, váratlanul, csakugyan Görgei tábornokkal álltam szemtől-szembe. Sugáran ült ott, mint egy gyertya, oly könnyen viselve nyolevanhárom évét, hogy inkább ötvennek nézött ki; mozdulataiban gyors, beszélgetésben élénk.

Görgei, a forradalom főparancsnoka, Magyarország diktátora állt ott, fekete frakkban, mint egy más halandó, s szemben velem ült asztalhoz. Külsőjében semmi sem emlékeztetett zajos multjára, kivéve, hogy homlokán egy orosz kardmely nyomát viseli.

Gondolatban végig szaladtam pályáját. Először tiszt a magyar testőrségnél Bécsben, aztán huszárhadnagy, majd, unva a szolgálatot békeidőben, kilépett a hadseregből, s mint chemicus Prágában telepedett meg. Tudós lesz s többek között, értekezést ír a kókuszolaj illó részeiről, mely hirre kap s a bécsi akadémia nyomtatja ki. Midőn a forradalom kitört, gyutaesgyárat állított föl és segített a fölkelősereg fölfegyverzésében, majd hazatért, a nemzetőrség egy részének vezetője lesz, megakadályozza a horvátok átkelését a Dunán, s a forradalom legnépszerűbb alakja lesz azáltal, hogy a gazdag főurat, Zichy Ernőt, mint árulót fölakasztatja. Tizezer horvátot nyílt téren fegyverletételre kényszerít, de meg kell hogy hátráljon az osztrák erő előt, s ezután hosszú időn át ellentétben áll magával a magyar kormánnyal, mely alatt áll, s nyílt proklamációjában Kossuth helytelen parancsait okolja a kedvezőtlen kimenetelért. 1849 januárjában ki kell, hogy ürítse a fővárost, de akkor egyesül a többi magyar sereggel, melyeket Klapka vezetett, s midőn Dembinski esatár arat, helyébe az ősszok magyar haderő, körülbelül 50.000 ember parancsnokává nevezetük. Ezzel, több napig tartó esata után megveri Windischgrätzet, megszállja ismét Budapestet, megveri Wohlgenut tábornokot s fölszabadítja Komáromot. Midőn 1849 április közepén Magyarország független köztársasággá nyilvánítatik, a főparancsnokság mellett átvészi a hadügyminiszterséget.

Ott áll harmincéves korában, élete és dicsősége derekán s egész Európa szeme rajta.

Az oroszok bevonulásával elhagyta őt és országot a szerencse. Vesztésével veszteség után éri a tulnyomó számú egyesült orosz-osztrák sereggel szemben s miután végre 1849 augusztusában, Kossuth lemondása után Magyarország diktátorává lesz, hatalmát csak arra használhatja, hogy egyezkedésekbe bocsátkozzék a győzelmes oroszokkal.

Haynau győzelme után lehetetlen volt az ellen állás. Világosnál le kellett, hogy tegye a fegyvert. Magának nem kért kegyet, de Magyarország számára sem tudott kedvező feltételeket kieszközölni. Ez az oka annak, hogy mikor Ausztria megkezdte a magyar nemzet rettenetes büntetését, a közvélemény, mely eddig tenyerén hordta, ellene fordult s hazaárulónak bolyegezte, még mielőtt Klagenfurtban raboskodott. 1868-ban visszatért Magyarországra, hogy ott visszavonult életet kezdjen. De a hazánulás ostoba vadját csak ma semmisítették meg és felejtették el s Görgei most azt a mély becsülést élvezzi hazája fővárosában, amit megérdemel.

Az asztal körül a napi eseményekről folyt a beszéd. Toasztokat tartottak a ház urára, kinek születése napja volt, s egy másik vendégre, s közben vídaman, élénken, föltűnés nélkül beszélgetett Görgei s éppen oly figyelmes hallgató volt, mint kellemes elbeszélő. A társalgás mégis, mint rendesen az ebéd mellett, apró dolgok, tréfák körül folyt.

Bizonyos, hogy nincs abban semmi rendkívüli, egy nagy embert esőndesen, egyszerűen látni a mindennapi életben, mint egy más embert. Csak a gyermek képzelet a nagy embert mindig, mint nagy embert funkcionálva. Csak igazán fejletlen emberek várják, hogy kívülől lássák rajtok, mi volt és mit tettek életük döntő mozzanataiban. Mégis ott az asztal mellett, sajátágon satott reám Görgei. Onkéntelenül kerestem rajta azt a katonai szigort, mely példaadás okáért akasztófára ítélte a nagy mágnást, kerestem azt a heroikus dacot, mely odavitte, hogy mint fővezér tisztjeivel együtt vádakat emel államának forradalmi kormánya ellen, amelynek szolgálatában áll. Volt tudós, okos taktikus, hidegvérű hadvezér, győzelemben, vereségben, országának diktátora, fogoly, száműzött, ötven éven át honáruló, vagy legalább is gyanus személy; mindezt a vihar tőle indult ki, vagy végig vihartzott feje fölött s most itt ül, egyszerűen, nyugodtan, mint illedelmes vendég.

De ez kevesebb gondolatot támaszt, mint ez a csudálatos dolog: Ez az ember alig harminc éves korában egyszerű hadnagyból országának legmagasabb állására került s harmincegy éves korában életének minden munkája háta mögött volt, biztos helye a világtörténelemben, s azóta mostanig él, mint a világ legkevesebbé figyelemreméltó privát embere, anélkül, hogy ez elkeserítene, vagy eltompítaná.

Efféle néha megtörténik rendkívüli emberek életében, kiha tette vannak predesztinálva. Példája a bator, büszke Szaszulics Vera. 1878 januárjában, midőn lelőtte Trepoff generálist, ki egy politikai foglyot megkorbácsoltatott, egyszerre oly híres lett, mint Charlotte Corday. Midőn az esküdtészek fölmentette s a kormány kísérelte, hogy hatalmába kerítse, nem sikerült, egész Európa részvéte még gyarapodott. Attól kezdve szállt a feledés felé. Nemesak azért borult homály reá, mert kényszerítésből hamis név alatt él Londonban, nem is azért, mintha hiányoznának tehetségei, hogy érvényesítse magát, mert éppen oly tehetséges, mint tanult és művelt. De szívében egyszerű, munkás, eszméjeért dolgoz, minden személyi becsülvagy nélkül. Lényében volt a *temés*, a legszilárdabb elhatározás, mely minden felesleges szó nélkül kokázthatja az életet. Lelkének sajátságossága később nem fejlődhetett ki teljesen, mert rendkívüli körülményekre volt szüksége, hogy egész erejét megmutassa; éppen ugy, mint Görgeinél. Még alig van tul negyven éven, életős, mint kevesen, mit tagjártatása, tüzes beszéde mutat, de, bár valóban nagyon hasznos ember, ki közgazdasági röpirataival nagyban munkálja az orosz fölvilágosítást; életének eseménye visszavonhatatlanul, háta mögött van.

E jelenség parodiáját ismerik azok, kik annak idején érintkeztek *Hödttal*, ki 1851-ben Hamletet játszta, s azontul, bármily tehetséges is volt egyébiránt, ezen az eseten élt a nyolcvanas évekig.

A szó emberei gyakran irigyelhetik a tett embereit. Soha, vagy csak ritkán érik el megközelítőleg is azt a hatalmat, melyet az elől, aki parancsol, jutalmaz, büntet, győz, nemcsak átvitt értelemben, hanem egészen betűszerint véve. A kiváló tehetségekkel megadományozott asszonyok gyakran irigyelhetik a hősnőket, kiknek nevét egyetlen tettel olyan fényre veszi körül, melyet egyetlen jól irt könyv, egyetlen sikerült szindarab sem adhat soha s akiknek hírével — csodálatos képpen — csak egy-egy színész név vetekedhetik. De annak a férfinak, vagy asszonynak, ki tette van predestinálva, hogy érvényesülhessen, viszont rendkívüli események egész komplexumára van szüksége, melyek áttörnek a mindennapi élet rendjét. A művész, vagy tudományos lelki embereknek csak kis mértékben van szükségük környezetre s ha híruk fénye hamar elhomályosul, a hiba önmaguké s nem a viszonyoké.

Az összehasonlítás közel fekvő volt, midőn másnap, hogy Görgeivel töltöttem pár órát, annak a férfinak az asztalánál ültem, kit elsőnek tekintenek Magyarországon. Jókai Mór ma 75 éves, és 1848-ban, a forradalom alatt híres volt, mint Görgei. De neve azóta sohasem homályosult el, sőt fényben gyarapodott. Képzelt tehetsége határtalan, hangulata kimeríthetetlen. Szakadatlan produktivitása, mely közel háromszáz kötet könyvet teremtett, a nemzet csodálatát életben tartotta. Egy egészen csodálatos fantázia és annak csodálatos különböző ereje hamar az ország első polpoára emelte ezt az embert, ki a negyvenes években Petőfi barátja volt s ott tartotta aggasztán koráig.

Mindent egybevetve, a szó emberei semmit sem vehetnek a tett embereinek szemére.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Troilus és Cressida. A Nemzeti Színházban ma este szüfolt nézőtér előtt tartották meg *Troilus és Cressida* második előadását. Az érdeklődés moraja futott végig a házon, mikor a leboaszótt függöny elé kilépett *Vizdri* (Thersites) és elszavalta a prólogust. A szokatlan kezdet feleségizta a várakozást, amely az est folyamán végképp betellett. Felvonásról felvonásra, jelenetről jelenetre fokozódott a siker, és mikor a kerti jelenet után leborult a színpadra a csillogó égbolt, a vakotét nézőtér percekig taposolták *Márkus Emiliát és Beregit*. Taps követte a nyílt színen ma este is *Iványi* (Ulysses) beszédét, amelyet Akillesthez intéz, Beregi nagy kitörését a negyedik felvonásban, *Cassandra* (*Fáy Szeréna*) jóslatát és *Márkus Emiliának* minden egyes jelenetét. A forróvérű *Cressida* *Márkus* Emília alakításában, úgy látszik, újabb szenzációja lesz a Nemzeti Színháznak.

Kamara-zene. Holnap, vasárnap délután 4 1/2 órákor tartja a *Grünfeld-Bürger* vonószenes társulat ezidei ötödik kamarahangversenyt a Royal-szálló dísztermében. A hangversenynek nagy dísz ad *Bóna Józsefné Keményffy* Gizella urhölgy közreműködése. E hangverseny tisztán Beethoven géniuszának van szentelve. Előadásra kerül a hárfaquartett *Es-dur op. 74.*, az *Ah! Perfidia* és az öröksejv hebes *Hicisch H.*, *Wieschadorff H.*, *Beck P.* és *Gianicelli K.* tanárok közreműködésével. Jegyek a hangversenyre Rózsavölgyi és társas udvari zeneműkereskedésében (Krisztóftér) válthatók.

Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Színház Vörösmarty-ünnepének egyik program-pontja a *Szép Ilonka*, P. *Márkus* Emília előadásában a héten újra ki van tűzve, még pedig csütörtökön, az *Éjféli után* című vígjáték elő. — A *Troilus és Cressida* iránt a közönség minden rétegében rendkívüli az érdeklődés. *Shakespeare* remeke a jövő héten szerdán és vasárnap kerül színpadra. Hétköznapokon 7 órákor kezdődik. — A jövő hét műsorán kétszer szerepel *A bölcső*, hétfőn, e hónap 17-ikén és szombaton, e hónap 22-én. A darab még mindig telt házakat vonz. — Vasárnap délután *Pailleron* vígjátéka: *Ahol unatkoznak* kerül színpadra, mérsékelt helyárrakkal. A hercegnőt *Frielle* Kornélia játssza.

A Mézáros-féle opera-pályázat. Már adtuk róla hírt, hogy a néhai dr. *Mézáros* Károly által kitűzött kétezer koronás operapályázat, meddő maradt. Ma megkaptuk a pályázat bíráló bizottságának hivatalos jelentését, amely megerősíti a pályázat meddőségéről szóló értesülésünket. A pályázatra mindössze két mű érkezett be, a háromfelvonásos *Széchy* Mária és a kétfelvonásos *Tindó*. Az előbbi a szerző időközben visszavonta, a *Tindó*-t pedig a bíráló bizottság egy tagja sem tartotta méltónak a pályadíjra. A bizottság fölterjesztéssel fog intézni az alapítványt kezelő kultusz-minisztériumhoz, hogy az új pályázat minél hamarabb kiirassék.

A Nemzeti Színház ujdonságai. A Nemzeti Színház legközelebbi ujdonsága *Henry Beque* háromfelvonásos vígjátéka *Lesz a La parisienne*, amelyet *A párisi asszony* címmel, *Lázár* Béla fordított. A fő női szerepet *Lánczy* Ilka asszony fogja játszani, kivülé *Vizvári*, *Császár*, *Dezso* és *Boros* Ferike játszanak a darabban. Az ujdonság bemutatóját az igazgatóság január 4-ére tervezi. A jövő év ujdonságainak sorát a *Párisi asszony* nyitja meg. 18-án lesz *Bródy* Sándor *Hősférke* című regényes színjátékának bemutatója. Február 1-én a *Peleskei* notárius kerül színpadra új betanulással, február 8-án pedig *Latzky* Andor *Testvérek* című 3 felvonásos színműve.

Herceg Ferenc új darabjának bemutatója. Az idei évadnak egyik legérdekesebb eseménye *Herceg* Ferenc új történeti színművének, *Ocskay* brigádéros-nak a bemutatója lesz. Úgy értesülünk, hogy a darab bemutatója január utolsó pünktékjén lesz a *Vigszínházban*.

Miss Marie Halton a Népszínházban. A hírneves angol szubrettnék, *Miss Marie Halton*nak a Népszínházban való fölléptei közbüztől akadályok miatt *egynapi haladékok* szenvedtek. Ehhez képest a vendégművésznő nem kedden, 18-án, hanem *szerdán*, 19-én fog először föllépni a *San-Toy* cimszerepében, s így három föllépése 19-ikére, 20-ikára és 21-ikére, *szerdára, csütörtökre és péntekre* esik. Az előreváltott jegyek *Miss Halton*nak arra az estejére érvényesek, amelyre váltattak azaz: a *december 18-as* bélyegzővel ellátott *szürke* színű jegyek az *elsőre*, 19-ikére; a *december 19-es* bélyegzővel ellátott *kék* jegyek a *másodikkra*, 20-ikára; és a *december 20-szal* bélyegzővel *vörös* jegyek a *harmadik este*, 21-ikére szólnak. (A keddre, a *Falu rossza* előadására szóló rendes jegyek, a *december 18-as* bélyegzővel, barna-színűek lesznek.) A *Halton*-estekre a jegyek a *rendes áron* előreválthatók a *Népszínház* elővételi pénztáránál, a *Népszínház*-utcai oldalon.

Egyfelvonásosok a Vigszínházban. A *Vigszínház* legközelebb, mint értesülünk, három egyfelvonásos darabot mutat be ujdonságként. Ez a három egyfelvonásos a már többször emlegetett *Hőbortos Mártá*, amelynek cimszerepét *Jászai* Mari fogja kreálni, továbbá *A száika* című kis vígjáték, amelynek *Mocsary* Béla miniszteri osztálytanácsos a szerzője és *Falk* Richardnak egy poétikus, verses aprósága.

A Seccsio az Urániában. A péntekre, december 21-re hirdetett premierre egyike lesz az *Urania Színház* legérdekesebb estéinek. Ma a mindenféle seccsioik bizarr divatjának korszakában kétségkívül igen hálás vállalkozás: bemutatni, hogy mi is voltak képpen az a sokat emlegetett furcsaság, mely immár szálló igév lett? A „fin de siècle” hírhedt jellegje az új századad divatját multa már s a „bon mot”-k hazájában maga a közönség kapta fel egyszerre a *Seccsio* szavát. *Seccsio* immár minden ami szokatlan: a hajviselettől az időjárásig. Toalett és építészeti, erkölcs és művészet belekerült már az új szó fogalomkörébe. Ezt a *Seccsio*t mutatja be és magyarázza meg *Lyka* Károly tanulmánya, amelyet két részről áll és felölti a *Seccsio* összes árnyalatát: 160 bizarr színű kép illusztrálja az érdekes tanulmányt.

Félkilencórál előadások a Vigszínházban. Több újságban szó volt arról, hogy a *Vigszínház* minden kedden fél kilencor fogja az előadást kezdeni. A *Vigszínház* vezetősége tényleg foglalkozik ezzel a tervvel, de az újítást ebben az évadban még nem fogja életbe léptetni.

A Magyar Színház ujdonsága. A Magyar Színházban lázas készülődés folyik hogy méltó előadásban és keretben hozza színpadra a színház legközelebbi eredeti operett-ujdonságát: *Mader* Raoul és *Pásztor* Arpád *Primadonná*s című operettjét. Az első felvonás színhelye egy magyar falu s kovácsműhelye. A második felvonást nyílt változás osztja két képre, míg a harmadik felvonás a színpadot mutatja be egy premierre estétjén. A darab föllépítésének érdekes kiindulása egy prólog, melyet leeresztett függöny előtt *Ráthonyi* Ákos fog előadni.

Primadonnávasár. Elsőnek adtuk hírt arról a nagyérdékű estéről, amelyet a *Vigszínház* a *Vörösmarty*-szobor javára rendez. Az est címe, mint máig megirtuk, *Primadonnávasár* lesz s foglalatja lesz *Rákosi* Jenő tollából eredő monolognak, kupléknak és egyéb színpadi csecsebecséknek, amelyeket a fővárosi összes színházak logelsőrangú művésznői fognak előadni. Az est szereplőinek a fényes névsorát is közreadtuk

már s ehhez járul még a *Nemzeti Színház* kötelékéből *Lánczy* Ilka asszony. A művésznők közül sokan már megígérték közreműködésüket. A *Primadonnávasár*, mint megbízható forrásból értesülünk, január első napjaiban lesz.

Verdi Requiemje. Kiváló műélvezet kínálkozótt rendszeren az által, hogy a Budapesti Zenekedvelők Egylete nagy hangversenyekhez teljes főpróbát rendezett nyilvánosan. Ezuttal, amikor már annyian érdeklődéssel várták e kedvező alkalmat, a véletlen úgy akarja, hogy az egylet a *Verdi* Requiemhez nem adhat nyilvános főpróbát. Ugyanis a *Vigadó* nagy termet nap-nap után le vannak foglalva és ez okból a főpróbát e hó 16-án, vasárnap délután 8 órákor tartják az egyleti nagyteremben, mely alig képes a 300-nál több közreműködőt befogadni. Jegyek tehát semmi esetre sem adhatók ki, minélfogva a főpróbára való összes előjegyzések érvénytelenek. Sajnos, hogy a fővárosi közönség e ritka szépségű művet csak egyszer hallhatja, f. hó 21-én, a *Vörösmarty-ünnep*ek legméltóbb befejezéséül.

Márkus Dezső az Operaházban. *Márkus* Dezső, a *prágai Deutsches Landestheater* első karmestere, aki a filharmonikusok legutóbbi hangversenyén nagy sikert aratott, kedden az Operában *Sába királynője* előadását fogja dirigálni, mint vendég. A kitünő művész vezényli a jövő vasárnapra kitűzött *Walkürt* is.

Blaha Lujza a Vigszínházban. *Blaha* Lujza a héten, csütörtökön, vendége lesz a *Vigszínház*-nak a régóta pihentetett *Arany Kakas* című darabban. A művésznő ezuttal játékonny ólra, a *Rudolf Koronabörökös Jótékony Egyesület* javára, ez egyesület felkérésére fogja a korcsmárosné híres szerepét a nagysikerű darabban eljátszani.

A Népszínház ujdonságai. A *Népszínház*, mint már adtuk hírt róla, most *Suppénak* A *modell* című operettjére készül, amely még ebben a hónapban fog bemutatásra kerülni. Január havában, mint értesülünk, *Andránnak* egy operetteje, a *Kölcsönkért férj*, lesz az első ujdonság; ezután pedig *Márkus* Jenőnek és *Merei* (Merkl) Andornak *Mohamed* című eredeti operetteje fog bemutatásra kerülni. Terve van véve január havára *A cirкусos kisasszony* (The circus girl) című angol operett is.

Népszerű zenekari hangverseny. A *honvéd*-ezred zenekara folyó hó 16-án rendezi *Bach* István hadnagy vezénylete alatt 4-ik *népszerű hangversenyt* a *Royal-szálló* dísztermében és pedig kivételesen esti 7 1/2 órákor. A műsoron *Gade*, *Sarasate*, *Gounod*, *Shabados*, *Grieg*, *Wagner*, *Csajkovszky*, *Herzield*, *Saint-Siens*, *Moszkovszky* kiválóbb kompozíciói fognak szerepelni. *Recht* Sándor hegedűművész lesz az est szólistája.

Vendég a Magyar Színházban. A Magyar Színháznak érdekes vendége lesz ezen a héten. *Szulamit* pénteki előadásán a cimszerepet *Vernier* Róza, magyar születésű külföldi operaénekesnő fogja játszani.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *A bölcső*. Kedden: *A teköző apa*. Szerdán: *Troilus és Cressida*. Csütörtökön: *Szép Ilonka*, *Éjféli után*. Pénteken: *Hímj dalai*. Szombaton: *A bölcső*. Vasárnap délután: *Ahol unatkoznak*. Este: *Troilus és Cressida*. *M. kir. Operaház.* Hétfőn: *Ninos* előadás. Kedden: *Sába királynője*. Szerdán: *Ninos* előadás. Csütörtökön: *Hoffmann meséi* (másodsor *Bianchi* vendégfelléptével) Pénteken: *Ninos* előadás. Szombaton: *Hoffmann meséi* (harmadsor *Bianchi* vendégfelléptével). Vasárnap délután: *A Walkür*.

Vigszínház. Hétfőn: *Feleségem nem sikkes*. Kedden: *Tartalékos férj*. Szerdán: *Feleségem nem sikkes*. Csütörtökön: *Aranykakas*, *Blaha* Lujza asszony felléptével a *Rudolf trónörökös egyesület javára*. Pénteken: *Tartalékos férj*. Szombaton: *Feleségem nem sikkes*. Vasárnap délután: *Tartalékos férj*. Este: *Feleségem nem sikkes*.

Népszínház. Hétfőn: *Napfogyatkozás*. Kedden: *A falu rossza*. Szerdán: *San-Toy*. Csütörtökön: *San-Toy*. Pénteken: *San-Toy*. Szombaton: *Napfogyatkozás*. Vasárnap délután: *Asszonyháború*. Este: *San-Toy*.

Magyar Színház. Hétfőn: *Szulamit*. Kedden: *New-York szépe*. Szerdán: *Az asszonyregemet*. Csütörtökön: *A Gyurkovics lányok*. Pénteken: *Szulamit* (*Vernier* Róza vendégfelléptével). Szombaton: *A mikádó*. Vasárnap délután: *New-York szépe*. Este: *Angot asszony leánya*.

Új zeneművek. (*Bárd* Ferenc és testvére zeneműkereskedésében, *Kossuth* Lajos-utca 4. szám és *Andrássy* ut 42. szám.) *Sidney Jones* *San-Toy* teljes zongora kivonattal: 6 korona. *San-Toy* potpourri 3 korona; keringő 3 korona. *Mulder* *Staccato* polka szöveggel, éneklő *Soyer* az *Angot* operetiben; 1 korona 80 fillér. *Udali*: *Csak egy kis lány* (*Du mein Girl*); német és magyar szöveggel, 1 korona 80 fillér. *Bauer*: *Miért vagy másé?* Concert-dal német és magyar szöveggel; 1 korona 50 fillér. *Huber*: *Csárdás Album*. 12 újabb csárdással. *Dienzl* *Oszkár*: *Néger dal*; énekelte *Lindt* *Marcella* a *Gésákban*; 2 korona. *Volstedt*: *Verlobungswalzer*; 1 korona 60 fillér. *Stüfer*: *Bur induló*; 1 korona 50 fillér. *Dóczy* 3 új eredeti magyar dal: 1. *Panaszkodik a furulyám*. 2. *Magas a kaszárnya*. 3. *Barna* kis lány levelet irt; 2 korona. *Hegsz*. mn. V. foly. 13. sz. *Buostzik* a nap az égtől és *Buzavirág* a kedves két szeme; 60 fillér.

Még nem létezett eddig

1 pár csipkefüggöny
2 darab 100 cm. széles
elegáns kivitelen

98 kr.

Kapható kizárólagosan
Lukács Mór divatruházban
József-körút 77-79.

Vasárnap a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó mai programja a következő: Délután 11-12 óráig a szerkesztőség elvitatja a hírsorozatát, déli 12 óráig 7 óráig szünet, s hét óráig a Magyar Királyi Operaházban színekörül *Fidelio* opera előadása hallható. Az opera után 11 óráig *Zöldi Marci* cigánybandájának a muzsikáját közvetíti a Telefon Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására

Offenbach az Operaházban.

(Hoffmann meséi. Fantasztikus opera 3 felvonásban, elő- és utójátékkal. Zenéjét szerette: Offenbach. — A magyar királyi Operaházban először került színe 1900. december 15-én.)

Budapest, december 15.

A mikor a magyar királyi Operaházba íme bevonulsz, oh Jean Jacques, aki teljes világi életében esküdött ellensége voltál a pátoznak, üdvözöl szónoklatomban nem kérlek tőled, hogy lépjél immár a fényes csarnokba valamelyik díszes piederstálra szobornak, hanem szólók ekként:

— Mester, tedd le a prémes bundát és fényesre vasalt cilindredet, törd meg őszülő oldalzakaladat és a hosszú utól jéghideg cvikeredet, mert a hirtelen hőségtől párás lett és maradj itt közöttünk. Foglalj helyet, ahol akarsz, de maradj itt. Amint én ösmerlek, első utad a ballerínák öltözékébe lesz!... Csak-hogy itt tilos, nem vagyunk a *Bouffes Parisiennes*-ben, a te hajdani színházadban...

Mi pedig ezalatt mélyesleges lelki gyönyörűséggel hallgatjuk halhatatlan komoly műremekedet: *Hoffmann meséit*, életed alkonyának zenei önvallomását, amelynek itt a méltó helye, a Magyar Királyi Operaházban, legelső zenei kulturintézetünkben.

Mert dísz adsz neki!

Banálítást követne el, aki *Hoffmann meséinek* dicseletét akarná zengeni és neveltségessé válnék, aki a budapesti közönségnek újra fölfedezni akarná *Offenbach* műremekét mindenki ösmeri a *Népszínház* előadásából, amelynek fogyatékoságaiért bő kárpótlást nyújtott egy-két zseniális szereplőnek abszolút nivón álló művésze.

Az *Operaház* előadása pedig a maga általánoságában állt komoly művészi színvonalon, noha éreztük a hiányát egynemely szerepben annak a csodás művészetnek, amely a *Népszínházban* az ensemble gyöngöseségeiért kiengesztelt.

A fantasztikus dalmú némileg változott formában került az *Operaház* lámpái elé. Ebben a partitúrában, amely hitelesen *Offenbach*-tól való, a prózát recitativok pótolják. Azonfelül láttuk a *Giulietta-fülvonalát*, amely a *Népszínházban* csak kétszer került színe, — nem láttuk *Lindorf*-t — és halottunk az utolsó kép bevezető közzenéjét, egy finom zenei hangulatot, amely a *barcarole* motívumaival játszik.

A Magyar Királyi Operaházban régen nem volt a maihoz hasonló sikere. Aligha tévedünk, ha a *Hoffmann meséiben* látjuk azt a kasszadarabot, amely a szezon egyéb hibáit jóvá fogja tenni. *Offenbach* bübajos dallamai oly művészi keretben esendülnek meg, amely a világ legelső színpadjaihoz is méltó volna. A darab kiállítását látványosságázmába megy, a zenekar kitűnő és az előadó művészek kivétel nélkül tudásuk meg törekvésük javát adják.

Van ugyan az előadásnak egy általános hibája, amelyet azonban még jóvá lehet tenni, hiányzik belőle a misztikus, rejtélyes, titokzatos hangulat, amelynek az egészen végig kellene ömölnie.

Pollinó-Bianchi asszony Olympia-Giulietta-Antónia hármas szerepében ezermesterkedő énekművészetét és — bocsánat! — még mindig hatalmas hangját ragyogtatta. Művészetével nem maradt adósnak, de talán azzal az egyneműséggel, amely ebben a szerepben fantáziánkban teljes illuziót kelthetne. A Valois Margitok személyesítője azonban mégis fényesen játszott meg Olympiát is, Giuliettát is, Antóniát is.

Kertész, aki fiatal tenorjának szép erejével énekelte *Hoffmann*-t, ma nagyot nőtt a közönség becsülésében. Ha több nyugalomra tenne szert — és ez a színpadon előkelőséget jelent — és ha egynemely rossz szokását elfelejtene, amelyet ezen a szent napon nem akarunk ismét a szemére hányni, művészeink sorában igen előkelő helyet foglalhatna el. Legyen méltó istenadta adományaihoz. — *Takács Mihály*, édes szavú baritonistánk, néhány misztikus alakításával annyira elkényeztetett, hogy mint *Coppélius* — *Dapper-tutto* — *Miracle* ma nem elégíthetett ki teljesen. Hiányzott belőle a démoni varázs, de csodaszép organumának csillogó erejével megmesésítette józan játékát. — De szőljön az elismerés *Dalnoki Béne*-nek, az *Operaház*

jeles tenor-buffójának, aki *Cochenille* és *Ferenc* szerepeiben stilszerű karrikaturákat rajzolt meg. Senkit se tudunk az újabb nemzedék soraiban, aki az ilyen szerepekben a jeles veteránt pótolhatná. *Mime* óta nem volt a maihoz hasonló, feltétlen sikere. — *Hegedűs Spalansanit* — úgy látszik — külön meggyőződése szerint fogta fel, — de nagyon nélkülözötték alakításában a titokzatos, groteszk elemét annak a furcsa misztikumnak, amelyvel *Hoffmann* megrajzolta. — *Gábor József*, mint *Miklós*, ismét nagy szimpatiaikat ébresztett maga iránt puerilisan kedves tenorjával és természetesen biztos játékával, amelynek nem éppen a a legutolsó eleme bizonyos elkényeztetettség tudata. — *Várady*, mint *Crepel*, élénk érdeklődött a karmesteri pálcá iránt, pedig az *Operaház* egyik legmuzsikálisabb tagja. Kisebb szerepekben jók voltak: *Berts Mimi*, *Mihályi*, akit szívesen látunk nagyobb szerepekben is, *Kiss Béla* és *Strósz*.

Nagy dicseletet érdemel a kórus, amely finom árnyalásokkal és elpusztíthatatlan organummal énekel, első sorban pedig *Noszdá* Károly karigazgató, aki betanította.

A *Hoffmann meséiből* valószínűleg kasszadarab lesz és ezt első sorban a zenekarnak is köszönheti, amelynek művészei teljes tudásukkal és finom ízlésükkel tolmácsolták *Offenbach* sokaklól kicsinyelt kottáit. Gyönyörűség volt hallgatni a közzenében *Kransevics* hegedűjének beleantóját. *Máder* Raoul, és a finom ízlésű muzsikus, a partitúra minden szépségét kiczellálta, noha nem érthetünk egyet minden tempójával. Az utolsó képet bevezető közzene után olyan tapsvihár zugott fel, hogy ötször kellett megköszönnie az elismerést.

Látványosság a darab kiállítását, amelyről külön tanulmányt lehetne írni. *Hoffmann* Ernő Tivadar Amadé 1776-ban született, tehát ha kalandjai alkalmával huszonnégy éves volt, úgy a történet ideje éppen 1800-ra tehető fel. Ez az a kor, amelyben *Kemény* Jenő, a mi kitűnő scenikai főrendezőnk, mint piktor is olyan jól érzi magát. Ez az érdekes művész most eleven emberanyaggal és színházi segédesszűkkel végzi esetje munkáit.

Első kép. Tanuló, aki a „Kneipe” alkalmával nem használják egyenrubájukat, hanem hosszú zsinoros diák-kabátban és magas oszímában járnak és sipkájukat, pipájukat a koszámban tartják. Hangulatos kép a századelői diákéletből.

Második kép. Az inercyableok, invisibleok és merveilleusok káprázatos szép kosztümökben pompáznak, amelyeket *Kemény* olyan fantáziával komponált meg, hogy az új jelmezek közt nincs se színe, se szabásra nézve két egyforma. Az akkori kor, amelyben csak a katonák viseltek bajuszt, megkívánja a csupasz arcot. A hölgyek le nem vették látoösvüket ennek a felvonásnak káprázatos csoportképeiről, amelyekben gyönyörűen érvényesültek a színek.

Harmadik kép. Velence. *Giulietta* palotája kiállítás a lagunákra. Karneval. — Ennél gyönyörűbb és tökéletesebb kiállítás még nem láttunk az *Operaház* színpadán. Minthogy *Karneval* van, a vendégek nagy része olasz, rococo, késő reneszansz jelmezekben vagy dominóban van. Új és stilszerű az egész butorzat, valamint a hatalmas üveges csillár is, amely úgy van szerkesztve, hogy két teljesen komplet csillárként használható. Érdekes a *Duppertutto* gyűrűje, bensejében kis lámpával, amelyet *Takács* a zsebében hordott akkumulátor segédelmével kigyújt, meg előt. A csere csak látszólagos, mert ugyanilyen gyűrűje van *Bianchinak* is. A ponték alatt magasan emelkedő hullámok közt (könnyű vászon, amelyet a sülyesztőből íjuttatnak) teljesen szabadon három gondola közlekedik, amelyet a gondolások velencei módon állva tolnak. Ime, néhány intimitás a színpadi technika titkai-ból, amelyek kívülről olyan meglepő hűséggel hatnak! Az ünnepély stilszerű bankettel van egybekötve: szerencsenasok óriási diszfogásokat (*Schaugericht*) hordanak fel: egy hatalmas virágvillont, óriási aranyvitorlás gályát, stíliáit bronztyukot és kakast, fácánt és fajtót stb.

Negyedik kép. Ennek a képnek a rendezése eltér részben a rendező fölfogástól; az anya arcképén például csak a szem és az ajk elevenedik meg. *Miracle*, akit *Takács* Mészáros módjára maszkirozott, fekete ruhában van, amelynek minden szőle karomzerű hegyben élesedik ki; óraláncán fekete halálfej lóg. Úgy véljük, hogy ennek a képnek a rendezését utólag jellemzőbbé és evidensebbé lehetne tenni.

Derek munkát végzett *Alszevgy* Kálmán főrendező.

Hoffmann meséinek jeles előadása és káprázatos kiállítását alighanem divatba fogja ismét hozni az *Operaház* látogatóit.

Gergely István.

MŰVÉSZET.

□ **A magyar iparművészet bemutatója.** Az *Iparművészeti Társulat* hatalmas léptekkel halad nemes céljai felé: ma megnyit kiállítását teljes eredményt, győzelmet jelent. Ezelőtt néhány évvel még nem mertünk volna arra gondolni, hogy szörény eszközökkel is ennyire haladhat művészi iparunk. A friss erők szép gárdája esatlakozott az új idők jegyében megújodott régi művészi iparosainkhoz s a kiállítás, amelyet holnapról kezdve megtekinthet a közönség, viruló képet adja hazai iparművészetünkre. Az *Iparművészeti Társulat* soha el nem évülő érdemeit szerzett ezzel. A kiállításról, amely a művészi iparnak minden technikájára kiterjed, még visszatérünk.

A mai megnyitott Budapest legdíszesebb közönsége töltötte be az *Iparművészeti Múzeum* szép csarnokait. Ott volt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, akit *Ráth* György főrendebázi tag, a társulat elnöke fogadott és *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter, akit *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója és *Györgyi* Kálmán a társulat főtitkára és a társulat rendezője fogadott. Ott láttuk: *Hegedűs* Sándor, *Wlassics* Gyulánál, gróf *Hugonay* Viktort, *Mohár* Viktort, *Vértessy* Sándort és *Berczik* Árpád miniszteri tanácsosokat, K. *Lippich* Elek osztálytanácsost, *Matkovics* Sándor orsz. képviselőt a feleségével, dr. *Ambrozovics* Dezsőt, a Képzőművészeti Társulat, titkárát, és a fővárosi művészkolónia számos tagját, *Rádics* Jenő az Iparművészeti Múzeum igazgatója családi gyűlése miatt nem lehetett jelen. A két miniszter *Ráth* György, *Szalay* Imre és *Györgyi* Kálmán kalauzozása mellett a legutósebben tekintete meg a kiállítást. Majdnem minden kiállítóhoz volt egy-egy budizót, dicsező szavuk. Este nyolcekor oszlott szét a meghívott közönség, a kiállított szébbnél-szebb műtárgyak közül már ma is soknak akadt gazdája. A közönség holnapról kezdve díjtalanul tekintheti meg a tárlatot, amelyben a párisi világkiállításról hazakerült műtárgyak is láthatók.

□ **A Visszatartottak Szalonja** ma nyit meg, artisztikusan díszített termékben, a Klóvud palotában. Legszebb benne a katalógus. *Köber* Leó magas nivóju grafikai tehetségéről szép bizonyítványt állít ki a cimlap: ezt a talantumot nem szabad paragon hevertetni, hanem foglalkoztatni kell ilyen tóren. A katalógus első oldalára finom kis rajzot adott *Nésey* István, akit szintén nagyon kiváló tehetségnek ösmerünk. Angliában jobban ösmerik, mint nálunk. Talpig művész, azonfelül külföldön is becsült lepidopterológus. A katalógus többi rajzai közt van *Lakos* Alfréd néhány karrikaturája, amelyek a visszatartottak tragikumát mutatják be nagyon jóízűen. Ott van a „Vér-bíró”, amely épp páleát tór az itt látható festmények felett. Egy másik képen látni a zsűrit, amint előtte gyors utamban viszik hördárok a képeket — egy szempillantás elö, hogy elhangozzék a fatális szó: nem kell. Még egy nagyon artisztikus tollrajzra figyelmeztetjük a közönséget: a 9-ik oldalon van *Berkes* A. készítése a saját festménye után. Ebből a művészből talán kiváló grafikus válnék, a rajza jobb a festményénél. Amit itt felsoroltunk, becsülésre méltó friss és derék munka. Magáról a kiállításról csak kevés jót mondhatunk. Bizony gyöngye s a zsűrit csak itt-ott érheti némi szemrehányás. Az például bizonyos, hogy *Köber* Leó kiváló tehetség, láttuk tavalyi munkáit, azok nagyon lekötötték figyelmünket s meg merjük jósolni, hogy ez a művész nagyon finom dolgozat fog még küldeni tárlatainkra. De ez a mostani képe nem elégít ki minket. Egynéhány elnagyolt és rossz felélt tökéletes konfuziót hoz ebbe a nagyméretű képbe, amelyben azonban elég bőven van artisztikum is. *Papp* Gábortól láttunk egy fejet, amelyet visszautasítani kegyetlenség volt. Ez a 14-ik számú kép. Aztán itt van *Nésey* István, akinek egyik interieurje egyenest bravuros részleteket mutat. De a Múcsarnok régi szereplői közül is van itt kétfő. *Andrejka* szobrász és *Kinnach* festő. A talentum jegyű rajta van *Azéd* Henrik, *Lakatos* Artur, *Wetzel* György, *Luczenbacher* Károly, *Tóth* László, *Scheiber* Hugó s mások művein is. A tárlat holnap nyílik meg a közönség számára. Nyitva van naponta reggel 9 órától este 9 óráig. A belépődíj hétköznap 50 fillér, pénteken 1 korona. Az illusztrált katalógus ára 60 fillér.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágosítás díjtalan

TUDOMÁNY, IRODALOM.

(A Magyar Pedagógiai-Társulat) ma délután felolvasó ülést tartott **Heinrich Gusztáv** elnökele alatt. **Radó Vilmos** a fővárosi közoktatásügyi bizottságának azzal a határozatával foglalkozott, hogy a német nyelv törültesse az elemi iskolák tantervéből. Radó ez intézkedést feltétlenül helyesli, csak a megokolásával nem ért egyet, amely azt mondja, hogy a német nyelv tanítása veszélyezteti a tanulók magyar anyanyelvét és káros nemzeti érzelmükre. A tetszéssel fogadott felolvasás után **Kőrösi Sándor** értekezett *As akciók a magyar nyelvtanítás szempontjából* címmel.

○ **A Vasárnapi Újság** december 16-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **Bem.** Halálának ötvenedik évfordulóján (Bem táboráról 4 különböző korbeli arcképeivel). — **Vörösmartyról** a leánya. A nyéki ház, írta Széllné Vörösmartyróna. — **Verselgetés:** Belegen, Falusi mezőben, Szabolcsa Mihály újabb költeményeiből. — **Regényről:** Pomona uti levelei. Irta Stockton R. Frank (az angol kiadás eredeti illusztrációival). — **A Szigetvár** új torpedó cirkáló hajó vizre bocsátása (képpel). — **A Műsarnok** téli kiállításából, a Nemzeti Szalónból (képpel). — **A Radványiné** kalapja. Elbeszélés. Irta **Vérséi Arnold**. — **Krüger** európai útja (képpel **Krüger** marsellei fogadtatásáról). — **Gróf Széchenyi** Béla (arcképpel). — **Irodalmi ünnepek Győrött** (képpel). — **A Vasárnapi Újság** előfizetési ára negyedévre négy korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban (Budapest IV. kerület Egyetem-utca 4. szám.)

EGYESÜLETEK.

(A Belvárosi Polgári Kör lakomája.) A **Belvárosi Polgári Kör** tagjai ma este lakomára gyűltek össze, az elsőre, amióta a községi választások lezajlottak. Mintegy kétszázan jöttek el, köztük a belvárosi szabadelvtűk színe-java.

A felköszöntők sorát **Láng Lajos** elnök kezdte meg és hangoztatta beszédében, hogy a belvárosi szabadelvtű polgárság méltán büszke lehet az elért eredményre. A sikeres küzdelemben **Heinrich Alajos**nak volt a legfőbb része, példát merítve báró **Podmaniczky Frigyes** nemes jelleméből. A belvárosiak tömören állanak **Podmaniczky** mellé, és egyhangulag fogják megválasztani képviselőjükként. Az ősz pártainak egészségére ürítik poharát. **Podmaniczky Frigyes** ürvend, hogy nemcsak a jelent, de a mulat is tisztelik. Ezt köszöni polgártársainak és boldog ünnepeket kíván nekik. A szabadelvtű pártot éléti, akármiképpen sora-közik is. Még többen mondtak felköszöntőt, de a tőztek elhangzása után is sokáig együtt maradt a társaság.

(A Székely Egyesület), amely 20 év óta áll fenn, ma délután tartotta közgyűlését **Bedő Albert** országgyűlési képviselő elnökele alatt. A gyűlésen nagy számmal jelentek meg a fővárosban lakó székelyek. Ott voltak többek között: **Székely György**, idős **Dániel Gábor**, **Benke Gyula**, **Heltai Ferenc**, **Dósa Endre**, **Végh Artúr**, **Agoston József**, **Rath Károly**, **Gadi Mózes** stb. **Benedek Elek** titkár olvasta fel a terjedelmes jelentést, amely az egyesület tevékeny működésének minden részletéről beszámol. Az egyesület kétezzer koronát osztott szét a szegénysorsu székely tanulóknak és a budapesti iparosműhelyekben elhelyezett székely fiúkat anyagilag segíti. Évkönyvet is adott ki, amely 10,000 példányban forog a székely nép kezén. **Darányi miniszter** 1000 korona állami segélyben részesítette az egyesületet, amelynek vagyona ez idő szerint 61,300 korona. A jelentés felolvasása után a leköszönt **Dániel Gábor** helyére **Mikó Árpád** főispánt választották meg alelnöknek.

SPORT.

• **Disztornázás.** A **Nemzeti Tornaegylet** szombaton folyó hó 15-én este 7 órakor tartotta meg nagyszámú és fényes közönség jelenlétében szokásos évi disztornázását. Képviselő voltak az összes budapesti sportegyletek ezenkívül ott voltak még: **Hegedüs Sándorné**, **Kun Gyuláné**, **Hoffmann Ottóné**, **Hegedüs Sándor** miniszter, **Zsilinszky Mihály** államtitkár, **Berzevicsy Albert**, **Popovits István**, **Bernáth Béla** országgyűlési képviselő, **Herczegh Mihály** egyetemi tanár, **Horváth Jenő** táblai tanácselnök. stb. A műsor számai között egyéb tornászati gyakorlatok mellett, melyek a honvéd zenekar hangjai mellett folytak le, kiváló sulyt helyezt az egyet művezetősége a nők gyakorlatainak bemutatásra, amelyek sportéletünkben mind ritkábban szerepelnek. Ezuttal fényesen sikerültek ezek a gyakorlatok s a közönség viharos tapsal jutalmazta meg a szép tornászok mutatványait. A férfi-tornászok közül győztesek lettek: **Müller Dávid** és **Weisz Manó**. Mind a két győztesnek **Berzevicsy Albert** egyetemi elnök lendületes beszéd kíséretében nyújtotta át a babérokoszort. A disztornázás után banket volt.

• **Sportsmanek karácsonya.** Kedvesebb s hasznosabb karácsonyi ajándékot nem is kaphatnának a sportsmanek, mint a milyenben a **Sportélet**, **Ósi Kornél** kollégánknak ez a rendkívül kedvelt s distinguált lapja részesíti olvasóit. A napokban jelenik meg 500 oldal terjedelemben disztornázás a **Magyar Turfkrónika**, mely az egész év versenyeredményét és statisztikáját tartalmazza, s ezt a kis disztornázást kapja ajándékba mindenki, aki a **Sportéletre** január 1-jétől

legalább félre előfizet. De még nagyobb az az ajándék, melyben a **Sportélet** olvasóit évközben részesíti. Minden előfizető melléklékül ingyen kapja a 100-szor megjelenő **Magyar Turfot**, a 4-szer megjelenő **Magyar Turfkrónikát** és egy **Magyar Turfalmanachot**, mely minden márciusban fog megjelenni s praktikuságánál fogva (kalendáriumszerű beosztással feltüntetve, hogy mely napon hol van Európa versenyterein verseny s milyen díjak dőlnek el, tartalmaz teljes training-listát stb. stb.) egy lövényszerre járó zsebből sem hiányozhatik. Előfizetőinek azt a kedvezményt is nyújtja a **Sportélet**, hogy bárhol tartózkodnak a versenyszomban, kivánságukra megtáviratozza Európa akármelyik nagy versenyeinek eredményét. A **Sportélet**, **Magyar Turf**, **Krónika**, és **Almanach** együttvéve sem drágább, mint egy más sportlap egymaga: évente 24, félente 12 koronába kerül. Ajánljuk a **Sportéletet**, mely ugy is mint lövényészeti szaklap s mint szépirodalmi sportújság is egyedül áll nálunk niveau tekintetében, olvasóink figyelmébe. Impozáns karácsonyi számából szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII. Kerepesi-ut 70.) mutalványszámot.

Nyíltér.

Teljesen pótolják a francia cognacot

gróf **KEGLEVICH ISTVÁN** utódai

kirves promotori cognacgyár gyártmány.

(Alapították 1882-ben).

Az 5, 10, 20, Extra 2000 és V. S. O. (fine champagne d'Hongrie) jegyű cognac-jaink, kiváló jó minőségűek, földtől közelsmerésben részesülnek és mindenütt kaphatók.

Vérgyógyítás

HEMOPÁTIA.

Ezen új eredeti gyógymód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva közsvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bürbajknál. Biztos védelem sztréhidés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopata) rendelt. intézete van Budapest, V. Váci-körút 18. sz. alatt. Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Nőjártó levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Díjazott betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Beküldetett

Nestle H. gyermeklisztje

legjobb alpesi tejet tartalmazza, ennél fogva nem kell tejet hozzáadni. Az anya- vagy daika-tejtől való elválasztás ezen rég kipróbált, több mint 30 év óta bevezetett és kipróbált tápláló-szerrel szoptó gyermekeknél könnyen elérhető. Hasmenés és hányás kizárva.

Központi raktár: **BERLYAK F.**

Bécs, I., Naglergasse 1.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál.

MEINLGYULA KÁVÉ-BEHÓZATAL

BUDAPEST

Kossuth Lajos utca 162,

kivánnára küldök képes szakiratot művészi kivitelben ingyen és díjmentesen

Szt-Lukácsfürdő
TÉLI gyógykezelés.
BUDAPEST.
Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, stb. olcsó ellátás. Prospektusát ingyen küld az igazgatóknak.

A „jövő író tolla” 44 10.000 szót lehet egy töltéssel írni!

Amerikai stílusú tollak és kártyák aranytollak.

10 különféle alakban és árban. ☆☆☆

Főraktár:

Kanitz C. és Fiai-nál Budapest, Dorottya-utca 12.
Arjegyűket kívánatra küldünk.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Krivány bűnpöre.** *Aradról* táviratozzák, hogy **Krivány bűnpöre**nek hétőre kitézött végítárgyalását el kellett halasztani. **Kriványt** ma védője, **dr. Nemes Zsigmond** kérésére megvizsgálták a törvényszéki orvosok és ezek odanyilatkoztak, hogy **Krivány**nak hátgerincosorvadása, tüdőbúrta és láza van, ezenkívül az idegtele teljesen megromlott és az agyálgnyulás tünetei is mutatkoznak nála. Ez orvosi vélemény alapján a végítárgyalást januárra halasztották. Mikor ezt *Földes* törvényszéki elnök a beteg előtt a cellájában kihirdette, **Krivány** teljes apatiával így szólt: — **Bánom is én ... Nekem** mindegy, akár most, vagy máskor ...

TÁVIRATOK.

A dél-afrikai háború.

London, december 15.

Lord Kitchener jelentí Pretóriából december 14-ikéről: *Clemens seregének megmaradt részével* ellenállás nélkül ejtett Kommandoneckig. *Vesztesége igen nagy: öt tiszte és kilenc katonája elesett, 18 tiszte és 555 katonája fogságba került.*

Köln, december 15.

A **Köln. Ztg.**-nak jelentik Dél-Afrikából: **Steyn** elnök, aki politikai tekintetben bizonyos reményeket táplál, elhatározta, hogy a *guerilla-harcot* még sokáig folytatja, de az eddigigélt eltérő taktikával. A boer harcosokat kisebb csapatokra fogja felosztani, amelyeknek az lesz fő-feladatuk, hogy az angolok összekötő vonalait zavarják. A boerok harci kedve újra erősen feléledt és **Steyn** maga állott a csapatok élére. A csapatok szívesen követik őt és biznak óvatossá és előrelátó vezetésében.

Berlin, december 15.

Londonból jelentik megbízható forrásból a következőket: **Minisztertanács** volt ma, melyen a kabinet majd minden tagja résztvett. Rövid vita után elhatározták, hogy minden tartalékost behívják szolgálattételre. Kétségtelenül a Dél-Afrikából érkezett hírek hatása alatt hozta ezt a határozatot a minisztertanács.

Az angol parlament elnapolása.

London, december 15. A ma felolvasott *trónbeszéd*, melylyel a parlament üléseit elnapolják, nem tartalmaz egyebet, mint a királyné köszönetét az angol csapatoknak dél-afrikai és kínai hadműveletei által okozott költségek megszavazásáért.

Krüger missziója.

Páris, december 15. Politikai körökben itt az a hír van elterjedve, hogy **Vilma** királyné azon fáradozik, hogy **Salisbury**val legközelebb találkozhassék **Krüger**.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 15. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) Az északamerikai piac emelkedő irányba s a mérvadó európai piacok gyöngye javulása az itteni határidőüzletben volt leginkább érezhető. Szigorúan tartózkodók voltak a tulajdonosok, ígygyasztás is alig volt.

A mai szombati hetitőzsdén az irányzat nem változott, bár a kereslet kissé erősödött. Különösen buzában volt észlelhető a kereslet erősödése. Kötetek: Buza tavaszra 7.67, rozs tavaszra 7.57, zab tavaszra 5.89-5.93, tengeri május-juniusra 5.12. A készáru piacán a stagnációhoz volt közel az üzlet. Eladatott: 79 kg. 7.45 K. Golgocson, 78 kg. 7.81 K. Csabán, 98 kg. 6.90 K. Gyöngyösön s 7.65 K. Marchegben, 8-87 K. Balassa-Gyarmaton.

Rozsot a mult heti áron adták el. **Árnának** exportorgalma alig volt. **Tengeri május-juniusra** néhány filérrel meg-szilárdult. **Zab** ára változatlan maradt és minőség szerint 5.60-6.40 jegyzett. **Lisztből** jobban kelt a sötétebb fajta.

M E S E.

Két mese Liliputi-országból.

I.

Az arany templom.

Liliputi-országban a király elhatározta, hogy templomot építtetett annak öröme, hogy egyetlen leánya, a tündérszép Lilium kisasszony felgyógyult nagy betegségeből.

Egy nagyon szép és nagyon drága templomot akart építtetni a király e nevezetes esemény emlékeztetőre, egy tiszta szinaranyból készült templomot, gyémánt ablakokkal s drága, rubinkövekből készült tornyában búbos hangu ezüstharangokkal. A templom földjét szépséges korallgyöngyökkel akarta kirakni s a padok zöldszínű smaragdokból lettek volna faragva. Az ol-tár, ugy volt elhatározva, hogy káprázató fényű gyémántkövekből készüljön és hogy tejszínű keleti gyöngyökkel legyenek kirakva az apró tornyocskáik hegyei.

Na hát ez csak szépséges templomnak ígérkezett, nemde, gyerekek? Ugy-e bár, ti is szeretnétek ebben a templomban imádkozni az aranyos csengettyű csilingelése közben.

Elhiszem, hogy szeretnétek, csakhogy az a baj, hogy ebbe a templomba ti legföljebb ha a féllábatokat tudnátok betenni, mert mit gondoltok, hogy mekkora lehet egy olyan templom, amit aranyból építenek?

Hát biz' az csak akkora volt, mint egy méhkas, lévén Liliputi-országban az emberek csak akkorák, mint egy gyufaszál.

A templom építése dolgában tehát összehívta a király országának a bölcseit, hogy elhatározzák, kire bizzák annak a drága épületnek az elkészítését?

Es összejöttek a bölcsek s elhatározták, hogy két emberre bizzák a munkát: Babszem Péter és Borsószem Jánosra.

Ez a két kis emberke két különböző dologról volt nevezetes a maga országában. Babszem Péter ugyanis nagyon okos, de nagyon türelmetlen természetű ember hírében állt, Borsószem ellenben ostobaságáról, de nagy türelméről és kitartásáról volt nevezetes.

Az a két ember tehát, amint az ország bölcsei elhatározták, hozzá fogott a templom építéséhez.

Először ugyan csak papiroson ment a munka, Babszem itt megcsinálta a tervrajzot, még pedig olyan gyönyörűen, hogy a sok nagy és okos urak mikor meglátták, így kiáltottak fel elragadtatásukban:

— Nincsen szükségünk más templomra! Járjunk csak ebbe.

— Ebbe a rajzolt templomba? — kacagott a király trónja mellett az udvari bolond.

— Az ami! — mosolygott erre a király is,

— ez a rajzolt templom egyszerű, de ne feledjétek, hogy ez csak tervrajz, egy nagy elmének a munkája, de a műnek megteremtéséhez nemcsak elmére, hanem kézre is van szükségünk; még pedig egy türelmes kézre, ami hiányzik Babszemnél. Elő kell tehát hívni Borsószem Jánost.

Es Borsószem hozzáfogott a templom építéséhez. Nagyon lassan ment a munkája, mert nagyon ostoba volt és sehogyse értette meg a lángeszű Babszem magyarázatát, de azért mégis addig törte a fejét mindenben és olyan kitartással, hogy végre sok-sok esztendőök múltán elkészült a templommal.

Mikor a király a meghívott országnagyok társaságában megnézte a kész templomot, nem tudott hova lenni elragadtatásában és a szerényen hátrahúzó Borsószem Jánost melegen ölelte a szívére. Azután Babszemhez fordult, de ennek csak a kezét rázta meg és mélyen a szeme közé nézve ennyit mondott neki:

— Tied a dicsőség, Borsószem az érdem.

Az udvari bolond, aki mindig ott sompolygott a király mellett, még ezeket mondta ura szavaihoz:

— A vakok között ha van egy félszemű, ez mindig okosabb dolgokat cselekszik, mint azok. De hátha még két szeme volna!..

Babszem János elérte a bolond célzását s amíg szégyenkezve rágicsálta picike bajuszának a szélét, hősies elhatározással gondolta magában:

— Azért is két szemem lesz ezután!..

II.

Lálíka.

Lálíka, a liliputi kis leány, csak akkora volt, mint egy gyufaszálnak a fele és kényelmesen elfért egy harangvirágnak vagy egy kisasszony-papucsnak a közepében. Jól bebujva a virág szirmjai közé, itt himbálta aztán a szél Lálíkat egész nap és mindig csak azon gondolkodott, hogy milyen jó volna felülni a szélnek a hátára és elnyargalni rajta messze-messze, túl a tengeren, túl a fellegeken, el az óriások országába!

Mert Lálíka sehogyse volt megelégedve a sorsával. Nem tetszett neki, hogy ő olyan picike teremtettséggel született és mindig azon törte a buksiját, hogy lehetne eljutni abba az országba, amelyről a dadája azt mesélte neki, hogy ott a gyerekek akkorák, mint náluk a jegenyefa s hogy a házak olyan magasak, mint ő felettük a menyboltozat.

Egy szép tavaszi napon annyit gondolkodott aztán e fölött, hogy egész bele kámfordott s egyszer csak leejtve a buksiját, úgy elaludt a mákszemnyi kis leány mint a bunda és álmában végre oda jutott el, ahova ébren mindig vágyakozott: az óriások országába.

Egy cserebogár éppen utra készülődött óriás országba a rokonai látogatására s Lálíka ezt nagyon szépen megkérte, hogy vinné el őt magával. Nem lesz ő nehéz, sem alkalmatlan. Szépen meg-

húzódik a cserebogár hátán és meg se fog ott kukkanni.

— Jól van — felelte a cserebogár — ülj fel a hátamra és menjünk.

Es mentek... Repültek-repültek, hegyen le, völgyön fel, virágos mezőkön, vígan folyó patakcskán és Lálíka nagyra nyitva a szemét nem győzött eleget csodálkozni és kérdezősködni a cserebogártól, hogy: hát ez mi, hát az mi?

Es hogy csodálkozott Lálíka mindenben!

Az első kis falusi házat mikor meglátta, azt kérdezte a cserebogártól:

— Ugy-e, ez itt megint egy másik ország?

Es Istenkém, hogy megcsodálta Lálíka a madarakat, a kutyákat, a cicákat, a gyerekeket és az emberektől, na — ezektől mégis szeppent derékasan!

— Jaj, — drága cserebogárkám — szepegte reszketve — menjünk vissza! Menjünk haza, mert én nagyon félek itt.

— Hja galambocskám — felelte a cserebogár — most már nem oda, Buda! A te kedvedért nem fordulhatok vissza. Csak menjünk előre és legyen eszed. Kapaszkodj meg jól a hátamba és nézzed, hogy játszanak ott a mezőn a gyerekek. Menjünk csak oda, közbéjük.

Es elrepült a cserebogár a gyerekek feje fölé, nagy vígan kiszépezté őket:

Zim-zum, gyerekek,
Itt a tavasz, köszöntlek,
En vagyok a legelső,
A szép tavaszt hirdető,
Zim-zum, gyerekek!...

— Hajrá! — kiabáltak a gyerekek — cserebogár, cserebogár, fogjuk meg!...

Es a hálátlan gyerekek utána vetették magukat a cserebogárnak. Utána hajigálták a kalapjaikat, egyik-másik a bogarászó-hálójával kergette és Lálíka halálra rémülve kapaszkodott a bogár hátába.

Ez is megszeppent egy kicsikét és úgy repült, ahogy csak tudott, de mindhiába, mert egy ormótan nagy matrókalap egyszer csak rá esapódott és a kalap gazdája esze nélkül kiabált:

— Megvan, megvan! Adjatok csak egy gombostűt!...

... Ebben a pillanatban verejtékes homlokkal, rémületen felébredt Lálíka a harangvirág csészéjében. Egy cserebogár költötte fel, aki épp jött jelenteni, hogy utazik óriás országba és nem tart-e vele Lálíka?

— Isten mentsem! — kiáltotta Lálíka, ijedten gondolva a gombostűre. — Köszönöm, kedves cserebogár, — de már csak ezután meglepszem azzal, amit a jó Isten rendelt a számomra.

Es jókedvűen himbálta meg magát a harangvirág csészéjében liliputi Lálíka.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irtá: STEPNJÁK.

(18)

Andrej egyetértőleg bölintott, s elragadtatva nézett körül a jól ismert utakon.

— Jaj be kellemes újra egyszer rázástani magát ebben a pokoli járműben! — kiáltott fel. — Biztosítlak, hogy ehhez hasonló sehol sincs külföldön.

Valóban boldoggá tette, hogy újra üdvözölheti a dicső várost, amelyhez annyi kellemes emlék fűzte s újra itt érezni magát igazi helyén. Vége volt a hosszú utazás kétségének. Ujra tagja volt annak a titokzatos csapatnak, amely saját ora előtt ásta alá a cár hatalmát s amelynek sikerült ott rejtőzni el rendőreinek s zsoldárainak kabátja alatt. Ott álltak karddal s revolverrel övükben a cár myrmidonjai s komoran néztek őket, amint tovább hajtottak. Andrej jól tudta, hogy inkább tartóztatják le a főváros fél lakosságát, mint hogy azt higgyék, hogy van valami gyanus ebben a két jókedvű, kellemes fiatalemberben. A helyzet furcsasága egészen eltompította a tényleges veszély érzetét.

Györgynek a Jagariuskaia-uton két szobából s egy kis előszobából álló lakása volt. Volt ott hely elég két személynek. A barátok tehát elhatározták, hogy mindaddig, amíg Andrejnek alkalmas lakást nem találnak, együtt laknak.

Az összeesküvésnél az a szabály, hogy kötének soha sem szabad együtt lakknia, ha csak az üzelet nem követeli, nehogy az egyik letartóztatása okvetlenül maga után vonja a másik romlását.

Andrej, miután eltávolította az utazás minden nyomát, Györggyel a „főhadiszállásra” ment,

ahol mindig találhattak két-három embert a pártjukból. Azután mindig együtt néhány rövid látogatást tettek közel lakó barátaiknál, hanem minden „üzleti ügyet” másnapra halasztottak.

Igy kora délután már hazaérkeztek. Ezt a napot a maguk számára akarták lefoglalni. Annyi mindenféléről kellett kifürkészniök egymás nézeteit. Andrejnak annyi kérdezni s Györgynek annyi felelni s mondani valója volt az új emberekről, az új körülményekről, amelyekkel a jövővénynek dolga lesz. Sokáig, élénken beszéltek, Andrej részben vitatkozva, részben halgatva igyekezett javára fordítani barátja tudósításait.

— Elég volt mára a politikából — szolt végre, amikor az összes kinalkozó kérdések annyira ki voltak merítve, amennyire az ótőrai élénk beszélgetés folyamán éppen lehetséges.

— Most már magadról kell valamit mondanod, György.

György háta mögött összekulesolt kézzel fel s alá mérte a szobát. Még mindig komoly kérdéseket töprengett.

— Hol akarod, hogy elkezdjem? Hosszu egy történet.

— Mindenesetre az elején. Valóban semmit sem tudok már rólad, csak amit kinyomtatnál, az pedig édeskevs — szolt Andrej.

— Akkor mindent tudsz, — felelte György, — jóllehet nem sok.

— De hát nem irtál semmit azonkívül? tudod, a másik dolgaidból? — kérdezte Andrej.

A költeményekre gondolt, amelyekkel György mulatott, amikor prózáiból kötelességei, mint újságírónak erre időt engedtek.

— Nagyon keveset, — felelt György, — alig valamit a kis kötetemnek megjelenése óta, amelyet bizonyára láttál. Sokat dolgoztam az utóbbi időben az ifjusági klubokban.

— Ugy? milyen benyomást tettek rád? Külföldön többször hallottam: a fejlődő nemzedék igen világböles kezd lenni s hogy a filiszterek sokat térítenek meg közülök.

— A rövidlátók és kisszívek örökös pa-

nasa ez, — felelt György — akik az élet nagy könyvében csak a piszkos lapszéleket látják.

Elmondta a saját tapasztalatait, amelyek egészen más s inkább túlságosan ragyogó következtetésekre vezették. Hogy általános állításait megerősítse, néhány fiatal barátját névszerint is felsorolta.

— Látnod kell őket Andrej — szolt — s bizonyos vagyok benne, hogy osztani fogod az én nézeteimet.

Néhány szóval jellemezte mindeniket. Hanem nem sok időt pazarolt erre a tárgyra, mint az, aki siet, hogy más, különös érdekességű tárgyra térjen át.

— Van közöttük egy lány, akit különösen ismerned kell, — folytatta szorosan Andrej mellé ülve a széles kerevetre. Tatiana Grigorjevna Repina, a híres ügyvéd leánya. Egészen rendkívüli leány.

— Valóban kiváló ügyességed van rendkívüli és kiváló személyiségek feledezésében, kedves barátom. — jegyezte meg Andrej, — kivált lányok között.

— Oh, vannak olyan szembeszökő tulajdonságok, hogy teljesen lehetetlen őket észre nem venni. Így áll a dolog Repinával, aki mindenestre egyike a legkiválóbb jellemeleknek, akikkel valaha összekerültem.

— Hány éves? — kérde Andrej.

— Ez volt György gyöngéje s ezt ő jól tudta.

— Tizenkilenc, — szolt, könnyed hangot véve föl. — De hát mit határoz az?

— Elragadó szép? Nem?

György nem felelt. Homlokán jellemző ráncnégyszög jelent meg, amely arának kinos, majdnem szenvedő kifejezést kölcsönzött.

— Ne haragudj, György, — szolt engesztelőleg kézenfogva Andrej. — Nem akartalak bántani. Tudod, azt mondják, hogy az are a lélek tükre. Nem tudott ellenállani a kísértésnek, hogy kissé meg ne csipkedje barátját.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Tél és tavasz.

Künn hóvár csatáz;
Szél rázza ablakom;
S én a kályha mellett
Májusról álmodom.
Gyöngyvirágot szedünk
A Zugliget öléin.
„Uram” — így szólít ő;
„Kisasszony” — mondom én.

Furulyáz a rigó,
Méhék hegedülnek;
Kék pitis-kalapjára
Pillangók reptének.
Ibolya, gyöngyvirág...
Szédít az illata.
Én mondom: „Irénye,”
Ő azt mondja: „Maga”.

Szállton száll a nap is,
Aludni menőbe,
Aranyfátyolt terít
A lombos erdőre.
És mint egy sohajlás
Jón a halk fuvallom...
Ő mondja: „Kedvesem,”
Én mondom: „Angyalom.”

Gárdonyi Géza.

— **Érdekes házasság.** Londonban *Patrick-Campbell* kisasszony, a *Royalty*-színháznak egyik legnevesebb tagja, nemskára érdekes házasságot fog kötni. A még alig harminc éves szép miss jüvendőbelije egy nyolcvankét esztendős uriember, *Carl of Wemyss*; ugyancsak nem vehető észre rajta a magas kora, aki csak ismeri őt, legelőbb hatvan évesnek tartja. Az öreg ur már évek óta bámúlóan a csodaszép művésznőnek, s most, hogy megkérte annak a kezét, a vagyona rá tételein családja rá akarja sütni, hogy meghibbant az agyveleje. *Carl of Wemyss*nek az első felesége mintegy tíz esztendővel ezelőtt halt meg, nagy család maradt utána, amelylyel az excentrikus öreg nem igen élt jó lábon. Kinos jelenet folyt le nemrégiben is Londonban egyik nagyon előkező klubjában közte és az ötvenen jóval tullevő fia közt. Véletlenül egy kártyaasztalhoz kerültek apa és fia, és emes indulatosan ocsapta le a kártyát:
— Nem játszom!...

Kellemetlen csend támadt az izgatottságtól remegő hangon kiejtett szavakra, de az apa nyugodtan kérdezte:

— Miért nem akarsz játszani, ha szabad kérdenem?
— Mert nem szeretem a sipper-illatot, a te ruhádból pedig csak úgy dől — annak a hölgynek az illatszere.

Az egész klubban kényelmellenül érezte magát mindenki e kinos intermezzóra, de az apa egyetlen parancsoló mozdulattal kiutasította fiát a teremből:

— Már pedig én a sipper-illatot kedvelem, ha nem teszik mehatsz... Menj is!...
S a fia leforrizza, engedelmesen távozott.

— **A nagyváros nyomora.** A nyomor meghatározó képeinek volt szemtanuja a napokban a londoni *Szent-Pongrácz*-munkáskórháznak két orvosa. Egy halálosan beteg munkásért mentek, hogy a kórházba szállítsák s a két meglehetősen elkérgesedett lelkű orvos — saját állításuk szerint, — lelkük legmélyén meghatva állott meg a halállal vívódó betegnek penészes pincelakásában. Rettenetes látvány tárult szemük elé. A üdös szoba hideg volt, akár a jégverem, a falakról csurgott le a párázat, a földön vékony szalmán fektűt az egyik sarokban a tüdőgyulladásos, agonizáló napszámos, a szoba másik végében pedig a pusztá, nedves és hideg földön egy asszonynak a teteme terült el. A férfi gyári munkás volt néhány hónappal ezelőtt, elbocsájtották a szolgálatból, kenyer nélkül maradt családostul. Jöttek az éhség, a nélkülözés napjai. Felesége napról-napra fogyott, a tudeje volt megtámadva, kis gyermekük meghalt és ekkor a legnagyobb nyomor közepette a férfi tüdőgyulladást kapott. Felesége annyira szívére vette a sorsnak ezt a sok csapását, hogy látva férje haldoklását, öngyilkos lett, — meghalt volna talán amegy is az éhségtől. A munkás már utolsó óráit élte, nem tudott az asszony öngyilkosságáról és a kórházba való szállítása közben ő is meghalt.

— **Időjárás a törvényszék előtt.** Furcsa kártérítési pörben kellett a héten ítélkeznie egyik amerikai bíróságnak. Egy *Charlestoni* rizskereskedő pörölte be valamelyik északamerikai hajótársaság kapitányát egy hajó rizs értékének ere,éig azon az alapon, hogy a hajóskapitány partra rakatta a kereskedő rizs szállítmányát, amely azután még aznap megázott és így teljesen értékét veszítette. A meteorológiai intézet azonban gyenge esőt jósolt és a kereskedő meg is hagyta,

hogy alkalmazkodjanak az időjárásnak és az árut ne szállítsák ki a partra. Az első bíróság megítélte a panaszos kereskedőnek a követelt kártérítést, a fellegbesszi törvényszék azonban feloldotta ezt az ítéletet azzal a megokolással, hogy nincs a világon megbízhatatlanabb valami, mint a meteorológiai intézetnek a napi időjárásai; a tárgyalási elnök mosolyogva jegyezte meg hogy teljesen nyugodt lélekkel ezeknek épp az ellenkezőjét lehet hinni és senki emberfiától nem követelhető, hogy ezekre a jósolatokra bízta magát. A tárgyaláson volt szakértő gyanánt egy meteorológus is, aki tiltakozni akart a törvényszéki elnök nyilatkozata ellen, aki azonban nyugodt mosolylyal folytatta

— Ugyan, tisztelt szakértő ur, ne érzékenykedjék olyannyira. Sem én, sem más nem vonja kétségbe, hogy a meteorológia igen szép és nagy tudomány — elméletben. Ellenben, nemcsak a magam, de azt hiszem, néhány millió embertársam nevében kijelenthetem, hogy gyakorlatban bizony nem ér az egy fél fillért sem.

— **Luca napja.** Tegnapelőtt volt a karácsonyi ünnepkörnek egyik nevezetes időünnep, a *Luca napja*, amelyet bár csak az egyház ünnepel meg a nép körében is rendszeres megtartanak. Régi babona fűződik e naphoz, amely még a boszorkányvilág emlékeiből maradt fenn a nép ajkán. A régi időkben ugyanis azt tartották, hogy Luca napján kell kezdeni a lucaszék csinálását, amelynek karácsonyra el kell készülnie. Ez a lucaszék arról volt nevezetes, hogy az a hívó lélek, aki az éjféli mise alatt az isten házában rajta ül, meglátja a boszorkányokat. Szentül hittek ebben a babonában a régiak s hitelek rá a lucaszékes magyarok, hogy látták a boszorkányt. Ma már persze nem igen veszik komolyan a boszorkánylátást, hanem azért a Lucaszéket elkészítik a legények az éjféli misére s onnan néznek farkasszemmel a boszorkányokkal — piros posztag fiatal lányokkal, akik a legények szívét babonázták meg.

— **Ötletes rikkancs.** A csikágói rikkancsok sem különböznek az egész világ rikkancsaitól. Ők is kiabálnak, amikor az újság megjelenésének végigvágatnak az utakon. Egyik közülük gondolt egyet és kiabálás nélkül akart tudani az újságjain olyanformán, hogy nagy plakátot akasztott a nyakába, amelyen a következőket lehetett olvasni:

Figyelem!

Mint hogy a közönségnek bizonyára rosszul esik hallgatni kollegáim ordozását, tessék az újságot tölem venni, aki sohasem kiabálók, bár az összes legújabb kiadások csak nálam kaphatók. A közönség hálás volt az ötletért és óriási mennyiségű újságtól szabadítja meg naponként az élelmes rikkancsot.

— **Ötven millió az angol katonáknak.** A tavalyi karácsonykor csokoládéval ürvendeztette meg *Viktória* angol királynő a dél-afrikai harcokban küzdő csapatjait, idén mindegyik katona ötföntsterlinges bankjegyet kap karácsonyi ajándékkul Nem tesznek különbséget az egyes katonák közt mindegy, hogy a rendes, az önkéntes vagy a gyarmati csapatestekhez tartoznak-e. Mint hogy *kétszáz* ezer angol katona van a dél-afrikai csatatéren, *harminc millió* koronát jelent ez a karácsonyi ajándék. Megjutalmaznak azonban kívül a rokkantakat, az elesetteket özvegyeit is. *Lord Roberts* ötvenezer, *Kitchener* pedig negyvenezer koronát kap s így összesen mintegy ötven millió koronát ad majd ajándékkul az angol királynő — a polgárok zsebéből.

— **A hang ápolása.** Énekes színésznek ezer apró elővigyázati szabályt kell betartania, hogy a hangjának kár ne essék. Egy angol orvosi lap szerint mindenekelőtt óvakodnia kell mindenféle szénsavtartalmu italtól és a térszatemektől. Kerülnie kell az évezetést a fűszeres ételeknek, borsnak ugorának, mustárnak, az erősen sózott tengeri halaknak s nem szabad sajtot, diót, mandolát, mogoródt ennie. Tartózkodnia kell izgatott italoknak: kávének teának, kakaónak az élvezetéről dohánynoznia sört, bort páinkát innia sem szabad. Vigyáznia kell az énekesnek arra is, hogy az étel ne legyen forró, hideg vizet se igyék. Art a hangnak a jód, a bróm, a belladonna, a kokain, a kreozot. Azt is ajánlja az ang. orvosi folyóirat az énekeseknek, hogy lehetőleg ne sokat bankettezenek, inkább egyszerű, de tápláló ételekkel: levestel, angolosan sült hússal táplálkozzanak. Ezeknek a szépszámu szabályoknak a szem előtt tartása ajánlatos a szónokoknak is és általában azoknak, akiknek az életében a hang szerepet játszik. Tanácsos mindenféle sportot üzni a hangukat féltő embereknek, de nem szabad nekik magas sarku cipőt, testhez álló, feszes ruhát viselniük. Elővigyázati szabályt tehát eléget állítottak fel az angol doktorok, hanem az is bizonyos, hogy abszolút-csodaember volna az, aki mindest szigoruan be tudná tartani.

Napirend.

Napló. Vasárnap, december 16. — Római katolikus: G. 5. Összék p. — Protestáns G. 3. Albina. — Görög-ország: (december 3. A. 27. Szof. — Zaidó Kislew 24. — Nap kél 7 óra 28 percor. — Nyugszik 3 óra 52 percor. — A hold kél: éjjel 1 óra 46 percor. — Nyugszik délután 0 óra 28 percor.

A miniszterek nem foanának.
Téli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Belépődij 1 korona. Azontul délután 4 óráig 40 fillér. A *Nemzeti Szalon* kiállítása délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődij 1 korona.

Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi térny 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár és Dürer-kiállítás az Akadémiában délelőtt 9 órától 1 óráig.

Országos magyar iparművészeti kiállítás és az iparművészeti társulat karácsonyi tárlata délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma (Múzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig.

Mezőgazdasági múzeum délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia uton, nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig.

Közlekedési múzeum a (árosligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarnokban d. e. 9-16l 12-ig.

Szabadalmi levéltár Erzsébet-körut 19.; nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár zárva.
Akadémiái könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig.

Központi statisztikai hivatali könyvtára zárva.

A kereskedelmi múzeum könyvtára és a tudakozó osztály, d. e. 9 órától 12-ig.

Az új országház kapcsolatsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődij 1 korona.

Menügyűjtemény helységei reggel 8 órától este 6-ig.

Alathert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvéd-zenekar által, felváltva Radics és Balogh zenekarokkal.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kr. honvédzenekar hangversenye.

Ferenci kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tatra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarának hangversenye.

Hasán kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körut 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folies Caprice víváló u. műsor.

Somossy Orfeum víválózott műsor.

Unión szálloda, diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerkánpóterem.

Futser György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreiber hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KOZGAZDASAG.

Hetiszemle.

Budapest, december 15.

Gabonauzlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az időjárás e hét folyamán is tulnyomóan borus és ködös volt mi mellett csapadék azonban alig fordult elő. A hőmérsék. et nagyobbára a fagypont körül mozgott, és csak a hét vége felé fordult enyhébbre. Az ősi vetések állása mindenütt kielégítő. A vizállás keveset változott. A még a Dunán levő hajórakományok fokozott erővel hoztak fel. A külföldön az időjárás a miénkhez volt hasonló.

A külföldi piacok üzletmenetéről kevés újat lelhethetünk. A múlt heti még kellemes hangulat ismét csendesebbre fordult és a várt jobb fogvaztsáti kereslet is — sajnos — elmaradt. A fogvaztsáti viszonyok nehézkosen alakulnak, az iránzat nyugodt és a közeledő évizárt is nyomasztó hatást gyakorol. Amerikában realizációkra csekély ingadozások voltak, melyek egyenlegként ca fél cent visszacsését tüntetnek el. A látható készletek, habár csak kisebb mérvben, de ismét emelkedtek és a „Bradstreets” becslése szerint 86 470 000 bushelt tesznek ki. Angliában az üzlet ugyyszólván változatlan árák mellett csendes; a tulajdonosok azonban készségesen kínálják készleteiket. A francia piacokon a „Bons d'importation” javasiat által előidézett múlt heti szilárd iránzat megint esökkent, az árák azonban inkább változatlanul tartottak. A többi kontinentális piacokon tartósan nehézkesekek az eladási viszonyok és irgalmom nyomott árák mellett is alig képes kifejlődni.

Nálunk a kereslet általában nagyon gyenge volt. Kenyermagvak csak néhány fillérrel olcsóbban voltak elhelyezhetők, míg a többi cikkek keveset változtak.

Az üzleti hét orgalmáról a következőket jelenthetjük:

Buza az egész hét folyamán elég bőven volt kínálva azonban csak gyenge érdeklődéssel találkozott. Az árbitrokosok így engedelmények megadására voltak kényszerítve, melyek tekintettel arra, hogy a kínálat nem volt sürgős, csak mérsékeltek maradtak. A napiorgalom

ugyanancs korlátozott volt; a tulajdonosok ennek ellenében azonban nem is mutattak különös hajlamot az eladásra. A hangulat így ugyan tartósan csendes volt, az ároskóknak egyenlegként azonban nem több 5-7 1/2 fillérnél. Vagyonárú, tekintettel a rossz utakra, csak gyenge mérvben érkezik. Az össziorgalom 90.000 métermáza, a heti hozatal összege 87.000 métermáza.

Rozs a héten is csak gyengén volt forgalomban. A fogyasztás tartózkodó maradt és elszállítási célokra is csak csekély beszerzések eszközöltek, mi mellett finom árúrt azonban teljes műltéti árak voltak elérhetőek. Merkantil és gyenge áru alig részült figyelembe. Minőség szerint 6.65-6.80, finom árúrt 6.55-7. —7. — koronáig fizettek helyben és Budapest távolabbi részében átvéve. Nyíri származékokban nem volt forgalom. Debrecen paritásában névlegesen 6.45 koronát jegyzünk.

Arpa (takarmány- és hántalási célokra) gyenge érdeklődés mellett csendes maradt és alig tartott árakon kelt el. Gyárosok tartózkodóak és a hízalók is alig tanúsítottak vételket. Minőség szerint 5.50-5.80 koronát jegyzünk helyben. Kőbányán 5.90 koronáig volt elérhető. Jobb minőségű árpkákban, állomásokon átvéve, a forgalom pang.

Zab gyengébb mérvben érkezett azonban ugyanancs mérsékelt. Finom áru hiányzik és tekintettel a szilárdabb zab-batáriódjegyzésekre is, néhány fillérrel többet ért el. Középmínőségű áru változatlan maradt. A forgalomban volt 4000 métermázaért 5.30-5.45, finom árúrt 5.65, urasági prima zabért 5.75 koronáig fizettek helyben átvéve.

Tengeri csak gyenge érdeklődéssel találkozik, míg a kínálat naponként gyarapszik. A hangulat így lanya volt és az árak különösen tisztavidéki árúrt 5 fillérrel csökkentek. Bácskai és bánáti állomásokról úgy promt, mint decemberi szállításra 4.74 1/2-4.52 1/2, január 4.57 1/2-4.60 koronát fizettek budapesti paritás. Kőbányán jobb volt az érdeklődés, tekintettel arra, hogy eladatlán áruban a hozatalok korlátlanabak. Kőbányán levő árúrt 4.75 koronáig fizettek.

Ipar- és kereskedelem.

A Magyar kereskedelmi csarnok választmányára e hó 14-én tartotta baraszi Jellinek Henrik elnök vezetése alatt rendes havi ülését, az elnök, a csarnok új palotájában. Elnök mindenekelőtt meleg szavakban üdvözölte a választmányt, annak a reménynek adva kifejezést, hogy az új házban fokozottabb mértékben lesz alkalma az egyesületeknek gazdasági céljai megvalósítására. Ezek után elnök azt jeltette, hogy a kereskedelmi miniszter a tisztességtelen verseny tárgyában szakértekezletet hívott egybe, amelyen a csarnok képviselőiben Kunz Ferenc elnököt vett részt. Jeltette továbbá, hogy a tartal-bizottságba Fov Dezső választmányi tag a csarnok javaslataira újból kinevezett. Kunz Ferenc elnököt indítványára a választmány leterjesztést fog a kereskedelmi miniszterhez intézni a nyugotti pályaudvar kérdésének megoldása érdekében. Egyben kifejezést fog adni elvi álláspontjának, hogy e fontos kérdés megoldásánál és illetve a teher- és személyforgalom berendezésénél első sorban a kereskedelem érdekeit vegyék figyelembe. Maulner Adolf indítványozta, hogy tekintettel az újabb időben nagy számban előforduló rosszhiszemű üzlet-áruházásokra kérje jel a csarnok a miniszterünet, hogy e visszaélések meggyűlöletét célzó törvényjavaslat törvényre emelése iránt a szükséges intézkedések mielőbb megtörténjenek. A választmány az indítványt elfogadta. Elhatározta a választmány, hogy külön borkereskedői szakosztályt alakít. Több mint 100 új tag felvétele után az elnök jeltette, hogy az új palota ünnepes felavatása január hó első felében megy végbe.

Értekezlet. A földmívelésügyi miniszteriumban ma értekezlet volt a miniszter elnöke alatt a vetési jelentések dolgában. Az értekezlet kívánatosnak jeltette, hogy a külföldi mezőgazdasági szakudósítók figyelemmel kísérjék a külföldi gabonáralakulási viszonyokat, és ebbeli tapasztalataik közjuttatásának, és hogy az országban levő gabonakereskedők nyilvántartassanak.

A romániai szőlő behozatala. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szőlőszeti és borászati bizottsága ma délután ülést tartott Bernáth Béia országgyűlési képviselő elnöke alatt. Az ülés megnyitása után Baross Károly, a Borászati Lapok szerkesztője adta elő a román szőlő-csempézet ügyét. Előadásának eszményét a következőkben ismerteltük: Utal mindenekelőtt arra a veszedelemre, hogy a romániai szőlő 2 forintos vámtétel mellett jön be az országba, azután kimerítő részletességgel ismertette a romániai szőlő behozatalát. Végül határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a földmívelésügyi miniszteről kérjük az e téren mutakozó bajok orvoslását, a pénzügyminiszteről pedig a jövedéki vizsgálat megindítását, melynek alapján úgy a hibás vámközegek, mint a csempészők visszaélései szigorúan megbüntethetőek legyenek. Többek felszólalása után a javaslatot elfogadták. Azután Forster Géza bejeltette, hogy a szállodások és vendéglősök 1902-ben tartják Budapesten nagygyűlést. Eit az alkalmat célszerű volna felhasználni egy országos borszásár és borkóstoló rendezésére. Dobokay miniszteri tanácsos jelzi, hogy a földmívelésügyi miniszter Forster indítványát értelmében az előkészületek már megtette. A bizottság elfogadta Forster Géza indítványát. Végül Hammersberg Jenő terjesztett elő

javaslatot a borkermelési és értékesítési szövetkezetek terjesztéséről. Dobokay miniszteri tanácsos bejeltette, hogy a földmívelésügyi miniszter az országos központi borászati szövetkezetek tervezetét kidőgöztatta s legközelebb e kérdésben anketét hív össze, amit a bizottság közönnellett vett tudomásul.

A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületi a pozsonyi országos kongresszus határozata értelmében most gazdasági országos akciót indít a hazai ipar érdekében. Ennek a mozgalomnak az intézésére dr. Soltész Adolft, az országos iparegyesület titkárát kéri föl, ki a pozsonyi kongresszuson is ebben az ügyben mint előadó szerepelt. A vasárnapi munkaszünet, a záróra szabályozása és egyéb társadalmi akciókon kívül a téli időny beálltával az egyesületi élet teljesítésére is nagy gondot fordít az egyesület, minek eredményességét bizonyítja az egyesületi helyiségek élénk látogatottsága. Január 15-én veszi kezdetét az egyesületi sakkverseny és ugyanancs január folyamán a torna- és vívótanulmányok is megkezdődnek. Kéthetenként pedig estélyek tartanak, amelyekben kizárólag hazai írók műveiből tartanak az egyesületi tagok előadást.

Vasutak bevételei. A Déli Vasutnak e hónap első harmadában 2,369.721 (+ 62.423) korona, az Osztrák-Magyar Államvasutnak 2,470.819 korona volt a bevétele.

Fizetőképzetlenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetőképzetlenségeket jeltette: Beuer Antal kereskedő Reichenberg, Vitéz Mihály kereskedő Makó, Seda János borkereskedő Weinberge (Prága), Morgenster Mór kereskedő Grosz-Seelowitz, Baumwollspinner Chaje kereskedő Sambor, Lang Simon Vinokovec, Schlesinger Lipót Arad.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben 42.—, illetve 42.40 korona.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi december 15. Készlet 1456 darab. Erkezett 1807 darab. Összesen 3263 darab. Eladott 1793 darab. Maradt 1502 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm súlyban 72-82 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 74-84 koronáig, 320-380 kgr. súlyban 76-88 K.-ig. Öreg némez páronként 400-500 kilós 74-86 koronáig. Malac 50-100 kgrig 68-76 korona. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 15.

Mérsékelt kínálat és csekély kereslet mellett 12.000 métermáza buza került eladásra, néhány fillérrel olcsóbban. Tengeri ártartó, mérsékelt forgalommal.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 500 mm. 77.8 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 250 mm. 78.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79.3 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 77.5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 4 1/2 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 20 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 30 f.

Pestvidéki: 250 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 20 f., 700 mm. 76.5 k. 7 K. 20 f., 200 mm. 77.1 k. 7 K. 32 1/2 f., 200 mm. 75.5 k. 7 K. 25 f., 50 mm. 77.5 k. 7 K. 22 1/2 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 16 1/2 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 20 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 15 f., 2100 mm. 74.6 k. 7 K. 17 1/2 fillér.

Tolnai: 100 mm. 76.2 k. 7 K. 30 f.
Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 7 K. 20 f.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 7 K. 22 f.
Bácskai: 500 mm. 73.5 k. 7 K. 05 f.
Hódmezővásárhelyi: 2060 mm. 77.2 k. 7 K. 35 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 250 mm. 6 K. 97 1/2 f., 250 mm. 6 K. 97 1/2 fillér.

Zab: 200 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 65 f.
Tengeri: 100 mm. 4 K. 70 f., 100 mm. 4 K. 75 f.
Kézpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde sokáasi szerint kézpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		Kiló		50 kilogramm ára	
		K.-10l	K.-lg	K.-10l	K.-lg	K.-10l	K.-lg
Tiszavideki	6	75	7.15	7.25	74	7.08	7.20
"	"	70	7.25	7.44	69	7.08	7.28
"	"	77	7.40	7.74	81	7.46	7.78
"	"	78	7.45	7.81	82	7.51	7.83
Fehérmegyei	"	75	7.15	7.25	79	7.08	7.20
"	"	76	7.25	7.40	80	7.18	7.30
"	"	77	7.40	7.70	81	7.46	7.78
"	"	78	7.45	7.85	82	7.51	7.83
Pestvidéki	"	75	7.05	7.10	79	7.08	7.20
"	"	76	7.15	7.30	80	7.18	7.30
"	"	77	7.30	7.40	81	7.36	7.48
"	"	78	7.40	7.50	82	7.46	7.58
Bánágt	"	74	7.10	7.20	79	7.08	7.20
"	"	75	7.20	7.30	80	7.18	7.30
"	"	76	7.30	7.40	81	7.36	7.48
"	"	77	7.45	7.75	81	7.46	7.78
Bácska	"	73	7.00	7.10	78	7.08	7.20
"	"	74	7.10	7.20	79	7.18	7.30
"	"	75	7.20	7.30	80	7.26	7.38
"	"	76	7.30	7.40	81	7.36	7.48

Egyéb gabonafélék		Kiló	50 kilogramm ára	
			K.-10l	K.-lg
Rozs	új előrendő	70-78	6.80	7.00
"	másrendő	—	6.95	6.80
Arpa	takarmány	60-68	5.76	6.00
"	ágotni való	62-64	5.50	5.70
"	őrtőzaro való	64-66	—	—
Zab	—	80-81	6.60	6.75
Tengeri	bánágti	—	4.55	4.70
"	mÁsrendő	—	—	—
Repece	új káposzta	—	—	—
"	bánágti	—	—	—
Köles	—	—	6.00	6.20

A határidőüzlet folyamán a következő kőtések

Történtek:
Buza áprilisra 7.35-7.36-7.35
Buza októberre 7.51-7.52-7.53
Rozs áprilisra 7.15-7.16
Zab áprilisra 5.59-5.60
Tengeri májusra 4.81-4.82

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra 7.55 pénz 7.36 áru
Rozs áprilisra 7.15 " 7.16 "
Zab áprilisra 5.60 " 5.61 "
Tengeri májusra 4.81 " 4.82 "
Repece augusztusra — " — "

Délután fél 5 órákor zárult:

Buza áprilisra 7.37- 7.36
Buza 1901. októberre 7.53- 7.54
Rozs áprilisra 7.16- 7.17
Zab 1901. áprilisra 5.60- 5.61
Tengeri májusra 4.83- 4.84
Repece augusztusra 12.80-12.90

A budapesti értéktözsde.

Külföld szilárdan zárult, nálunk azonban a spekuláció, tekintettel a hét végén szokásos nyereség-realizációkra, tartózkodó álláspontra helyezkedett, minek folytán a vasuti értékek árfolyamaiban lényeges változások nem állottak be. Csupán déli vasutakban állott be sürgős kínálat, minek folytán azok árfolyama retrográd irányban haladt.

A zárlat alárendelt forgalom után csendbe történt.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tőzsde kezdetben változatlan, végül javult

külföldre magasabb volt.

A helyi értékek zárlata változatlan.

A valutapiac mozdulatlan maradt.

Az előtőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény —.—.—. Osztrák hitelrészvény 678.—678.75. Osztrák-Magyar Államvasut 663.75-664.—. Rímamurányi vasut 480.—491.—. Városi vasut 292. Közüti vasut 592.—. Koronajárások 92.16-94.75 korona.

A déli tőzsde derült.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 680.—681.—. Osztrák hitelrészvény 673.25-673.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 664.50-665.50. Koronajárások 92.25-92.20. Jelzálogbank 428.50-429.—. Közüti vasut 592.50 korona.

Forgalomba került: Adria 469.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 680.25. Lészámított bank részvény 426.—. Rímamurányi vasut részvény 402.—. Osztrák-Magyar államvasut 665.75. Közüti vasut részvény 592.—. Villamos vasut részvény 295.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—43.— korona, vörös aprószemű 53.—55.— korona, vörös erdőlyi ———— korona, vörös bánágti ———— korona, középszemű 60.—68.— korona, nagyszemű 65.—68.— korona. Liszónsír: budapesti: 53.—53.50 korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 44.—45.— korona, 3 darabos 46.—47.— korona, üstölt ———— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona 120 darabos 16.—16.50 korona, 100 darabos 17.—17.50 korona, 85 darabos 14.25-14.50 korona, azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 15.25-15.50 korona, 100 darabos 16.25-16.50 korona, 85 darabos ———— korona. Szilvaiz: szlavóniai ———— korona, szerbiai 18.25-18.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtőzsdén nagyon kedvező az irányzat, kedvező newyorki értesítésekre.

Déli tőzsde valamivel csendesebb, de az irányzat szilárd maradt.

Zárlat élénk.

feljebb! — 14 méter — póstabár és vámentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blouzek és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 krtól 65 krtól méterenként. — Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

Henneberg G., selyem-Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

Fouard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

Fidelio.

Nagy opera 2 felvonásban. Zenéjét szerz. Beethoven Lajos. Szövegét írta Troischke. Fordította Lengyel.

Személyek:

Fernando	Kornai	Jaquino, kapus	Kiss B.
Pizarro	Ney D.	1-ső fogoly	Kertész
Floreán	Broulik	2-ik	Ney B.
Leonora	Diósy	1-ső tiszt	Kőrösi
Rocco	Szendrői	2-ik	Fodor
Marcellina	Abrányiné		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

Délután 2 1/2 órakor, mérsékelt helyárakkal.

Váljunk el.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Sardou V. és Nájac E. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Des Prunelles	Nádai	Bafourdin	Egressy
Cyprienne neje	Lányai I.	Valentin	Latabár
Gratignan	Császár	Josephine	Keczeri
Clavignac	Horváth	Kapus	Magyari
Briannonne	Gerő L.	Jamarot	Abonyi
Valfontaine-né	Boér	Szobapincér	Faludi
Lusignan k. a.	Györgyné		

Este:

Harmadszor:

Troilus és Kresszida.

Színmű 5 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította: Fábian István. Színe alkalmazta: Beütty László.

Személyek:

Príamus	Szigeti	Menelaus	Gabányi
Hektor	Császár	Heléna	Hegyesi
Troilus	Berégi	Achilles	Szacsavay
Páris	Horváth	Ajax	Hetényi
Cassandra	Fái Sz.	Ulysses	Ivánfi
Andromache	Hettyey	Diomedes	Mitályfi
Aeneas	Gyenes	Patrokus	Pálffy
Palhas	Egressy	Thersites	Vizvári
Kresszida	Márkus	Alexander	Nádai B.
Pandarus	Ujházi	Troilus	Paulay
Agamemnon	Beresényi		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal.

Angot asszony lánya.

Víg opera 3 felvonásban. Szövegét írta Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezéri Odón. Zenéjét szerzte Charles Lecocq.

Személyek:

Angot Clairette	Szozer	Cadet	Kunosi
Laugo	Margó	Buteux	Erdős
Pomponnet	Girőth	Vilmos	Szarlat
Angé Pitou	Palásthy	Louchard	Vidor
Larivaudière	Boross	Huszárstsz	Ódry
Trémitz	Füredi	Amarante	Láng

Este:

A mikádó.

Japán operett 2 részben. Szövegét írta W. S. Gilbert. Ford. Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Arthur Sullivan.

Személyek:

A mikádó	Giréna	Piti-Sing	Blaha S.
Nanki Poo	Ledófsky	Peep-Bo	Gombaszögi
Katisha	Margó	Poo-Bah	Boross
Kókó	Sziklai	Pis-Tush	Mátrai
Yum-Yum	Szozer		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-út 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

Karácsonyszünet, délután 1 1/2 órakor a Vigadó nagyteremben, a VII. ker. népkönyvt. javára „Concert populaire”

Reichmann Hilgerman Bendiner

Csésék 6, 4 és 2 kor. Rendező: Méry Béla zeneműkereskedése Andrássy-út 12. Telefon.

Remek ajándék 10 frtért!

Egy teljes hasonló olajfestményű arcképet, bármely fenykép után, részletfizetésre is szállít

Neuman J.

festő

Budapest, VIII. József-körut 14. sz.

Putzer György pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este Rózsa Bandi és Sággy Pista zenekarokkal hangversenyeznek. Kifünő konyha, tiszta borok. — Tisztelettel Putzer György vendéglős.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig. az Erdélyi Mintavendéglőben, VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

Ma vasárnap 2 előadás, d. u. 1/2 2-kor:

Fregoli vendéglátéka

mérsékelt helyárakkal, egész új műsorral.

Füldszíni számozott ülőhelyek helyár. i

délutánra:

az 1-8. sorig	frt 1.30	
a 9-18. " " " " " "	" 1.80	
állóhely	" " " " " " " " " "	" 0.60

A téliért kávéházban délután 4 órától zeno. Muczy Lajos kedvelt cigányzenekara hangverseny.

Este 8-kor nagy előadás.

FREGOLI!!

vendéglátékának szenzációs sikere.

Ma közkívánatra:

„A M É H”

Nagy opera paródia 1 felv. és 5 képen.

Előadja:

Fregoli Lipót ur.

A földsz. számozott ülőhelyek árai:

az 1-8. sorig	frt 2.50	
a 9-18-ig sorig	" " " " " " " " " "	frt 1.80

Holnap hétfőn, közkívánatra:

„A becsület.”

Jegyek ezen igen érdekes vendéglátékhöz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugyanitt Weiss A. nagytársaság Károly-körut 26. térsége Andrássy-út 38 és 26. szám alatt egész napon át.

Hörcher Márton ***

Pilzeni sörcsarnokában,

Üllői-út 30.

mindig friss pilzenti sör (az Eladó pilzenti részvény szerződés), kobányai sörök, éttnő borok, izletes ételek, jutányos áron, a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

HOTEL „UNION” SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világítás.

Utazóknak kedvezmények.

Körut FURDÓ GOZMOSÓ

Fedett uszoda.

Göz és porcelán kádardók, kárisbet-körut 51. szám. Hidegvizkura, Villamos fürdők. A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéltollal és tollszár gyáranak kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jószáguknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Ma vasárnap, december hó 16-án este 7 1/2 órakor

a magyar kir. I. honvédezred teljes nagy zenekara

RECHT SÁNDOR tanár, hegedűművész közreműködésével

4. hangszerényét

a Royal-szálló dísztermében.

Pénztárnyitás 6 1/2 órakor, kezdete 7 1/2 órakor.

Helyárak: Számozott ülőhely 3, 2 és 1 korona, benmet 60 fillér.

Jegyek előre válthatók: Zipser és König zeneműkereskedésben (Andrássy-út 4.), a Royal-szálló irodájában, Patkó Luiza dohányüzletjében (Krisztófer- és Toldy Lajos könyvkereskedésében (II. Fő-utca 2.)

Calderoni és Társa

Budapest. Látszerraktár: Váci-utca 1. Mű- és társzerraktár: Kishid-utca 8. szám.

Mint karácsonyi s újví ajándékokat ajánlunk:

szőnyegeket, orrszipogásokat, finom öngy. vagy valódi boglyegyeket, Észházi és Kettős tábori lámpásokat a legjobb minőségben és felszereltségben. Legjobb Zeiss-féle távcsöveket, Arénid és ligány-légszűrőket. — Ablak, szoba, terem és földi hőmérőket. — Gőzcőveket. Nagyító üvegeket. Rajzszőkeket. Tűszőkeket stb. Tűvelő Varrásműhely. Finom kőpecével 3, 5, 7, 50 stb. Fűthető gőzmelegítők. Villamgépek. — Fűtőkök különböző nagyságban. Fényképezési készülékek, melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a legzsebb képeket készítheti.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölnének.

„A párisi világiállításán a grand-prix”-vel kitüntetve.”

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, verszényegésnél, emésztési zavaroknál, gyengeségknél stb. kitünő sikerrel használtatik. Árak vidékre kobányai vasut állomásra szállítva

1 láda 30 nagy palack ————— 17 K. 50 Ft.

1 „ 80 kis palack ————— 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszacsúszásakor 5 korona visszafizetendő.

Budapesten kapható minden fűszer- és csemegékereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet”-be is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör iádánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉSI HELY: Királysörfőző Budapest-Kobánya

Cérmagyár Zuckmantel-ben

Szilézia, a legolcsóbb beszerzési forrás az összes fajta karikacérna és gombolyacérna számára.

9 kilós próbaküldemények bérmentes legolcsóbban postal útánvétel.

Mappin és Webbltd. London és Sheffield

ezüst- és ezüstözött-áru gyárosok, a híres Princess Platé egyedüli, valamint igen finom uri és női utazó- és pipere-táskák készítői,

mintaraktárakat Budapesten jelentősen megnagyobbították. Főlkérem a n. é. közönséget a nagy számban érkezett gyönyörű tárgyak megtekintésére. A cég magyarországi főképviseelője

Kürschner M. Budapest,

IV., Koronahereg-utca 17., I. em. (Szervita-épület). 9-től 8 óráig.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

Tartalékos férj.

Bohózat 3 felv. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Bukovics	Gál	Dorottya	Vasányi
Teréz	Nikó	Hólyag Tóni	Hegedűs
Timár Zoltán	Fonyvesi	Popovka	Szerémy
Éva	Lenkei	Ponty ur	Rónaszéki
Csillám Olivér	Góth	Fruzsina	Makróczyné
Prencsán	Vendrei	Oszkár	Gyöngyi

Este:

A feleségem nem sikkes.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Busnach és Debrit. Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Chaponet	Hogedűs	Saturin	Szerémy
De Profol	Góth	Beaucresson	Gyöngyi
Barbotin	Balassa	Alexis	Bárdi
ChaponetRaoul	Tapolcai	Nanine	Haraszthy
Gabriella	Caillag T.	Montezuma	Pécsi
Eulália	Nikó L.	Guadaquivir	Berzetei

Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

D. u. 2 1/2 óraker, bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal.

Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felvonásban. Irták Meilhac és A. Millaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzette Hervé.

Személyek:

Flavigny	Küry K.	Szinigazgató	Ujvári
Chrteau	Németh	Rendező	Nagy
Champlatreux	Szirmai	Gusztáv	Delli
Celestin	Tollagi	Róbert	Szerdahelyi
Corinna	Vidorné	Lorlot	Solymosi
Apácafejed.	Siponé	Lydia	Harmat

Este:

Blaha Lujza asszony mint vendég:

A vereshaju.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irtá Lukácsy S.

Személyek:

Özv. Sajgóné	Siponé	Koppány M.	Szerdahelyi
András fia	Kiss M.	Szilágyi Kata	Blaha
Ferkó fia	Raskó	Vörö Jankó	Tollagi
Bogár Agnes	P. Lukács	Szemes Borcsa	Vidorné
Zsófi, leánya	Bán N.	Csinos Julcsa	Bán M.
Keszeg M.	Szabó A.	Boglyas Pál	Mátrai
Bálint, fia	Szirmai	Pozdorja Zsuzsi	Tallian

Kezdete 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1900. december hó 16-án.

D. u. 4-órker mérsékelt helyárrakkal;

Velence.

Irtá Dessewffy Arisztid.

Este:

A XIX. század.

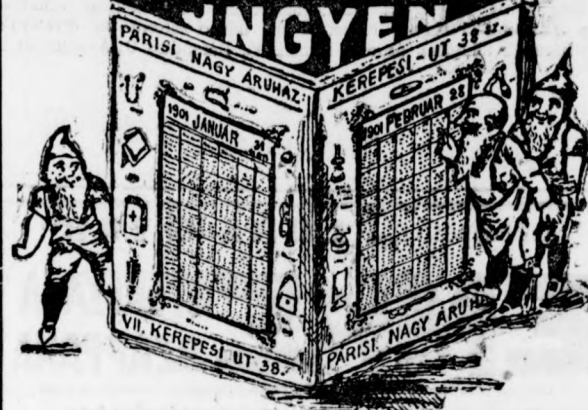
Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irtá Pekár Gyula.

Kezdete 1/28 óraker.

Az 1901. évi teljes naptárral ellátott épp most megjelent

képes nagy árjegyzék

a közkezdő egy és két koronás áruosztályról, ugyancsak az összes áruelektről kívánatra bérmentve és

Távoltság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzен. Képes mértékvetélti utasítás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszazadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállítónál, Budapestben, IV. Váci-utca 6. Használt ruhák újra becsereltetnek és a legmagasabb árban beszámítatnak.

CIMBALMOK.

Legújabb acélvezéreltetel, 6 évi jótállással, legszébb hangzsal, részletfizetésre is kaphatók. Saját gyártmányu hangszerek, u. m.: cimbalmok, hegedűk, harmonikák, furókák, akkordinák, orgonák stb. Külön magyar búrok. Számos kintiteltés és elismertésként munkáért. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg. **Mogyoróssy Gyula** magyar hangszerparalepe BUDAPEST VIII., Kerepesi-ut 71

BUTOROK

úgy készpénzért mint, részletfizetésre a leggyorsabbtól a leginnomabb kivitelig legjutányosabban kirentre és Fuchs testvéreknel, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 8. Andrassy-ut közelében. Képes árjegyzék ingyen.

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetett arccerám és piperecikkek-ből nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kísértsék csak egyszer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crémé könyvvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer, kitűnő közipaszta vörö felrepedt kezek ellen próbatételegy 35 kr. Szőrirtó biztos eredmény, próbatételegy 60kr. Homlokotkötőim szonációt költenek, a redőket végképp kismítják, darabja 1 fnt 50 kr. Hajvizem párszálal 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredeti színet visszaadja, sohase lehet lemosni, 2 üveg 3 fnt (3 hónap elegendő). Korpa és hajhulás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismert levelekkel bizonyíthatom. Utánvétellel bárhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarokház.)

Órítást választék. Előrendő árak.

Rosenthal

2-ik hangversenye, a fővárosi Vigadó nagytermében, folyó hó december 20-án, csütörtökön, este 7 és fél óraker, a Vörösmarty szobor-bizottság hozzájárulásával, a Vörösmarty szobor-alap javára. Jegyek 5, 4, 3, 2, és 1 frjtával kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedéseiben, Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. szám alatt.

FOLIES CAPRICE.

Ma: Die Erbschleicher. Előzőleg: Üsd vissza! Cigányzene a pompásan berendezett télikertben.

OLCSÓ ékszeráru eladás.

Leginnomabb drágakövek és legdivatosabb facon. Dns választék brilláns bontounek, gyűrűk és karkötőkben stb. Nászajándékok minden árban a 30 év óta főnáll és a legjobb hírnének örendő fővárosi ékszerésznél **Spitzer Miksánál.** Műhely és raktár: Budapest, Károly-körut 22. sz. (Röser-bazár) I. em. 22.

Zsebórák
5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók **Polgár Kálmán** órás- és ékszer-üzletében Budapest, Erzsébet-körut 29. sz. Vidékre árjegyzék bérmentve.

Cukorbetegek, házának induló, valamint csúszos betegek és vérszegénységben szenvedők részére készíti az orvosi szaktekintélyek által elismert és külföldön annyira elterjedt **Gläsern-féle ALEURONAT-kenyeret.** Gläsern-féle ALEURONAT KÉTSZERSÜLT. Gläsern-féle ALEURONAT BISCUIT-et. Gläsern-féle MANDULA-KENYERET. Gläsern-féle GRAHAM-KENYÉR. Gläsern-féle KARLSBADI kétszersült. **GLASNER MIKSA,** órász- és kir. udvari szállító, BUDAPEST, Gyár és főútel Király-utca 56. szám. Az Aleuronat-készítmények naponta frissen kaphatók. Ezen kenyerek továbbá **Takács Lajos** ur fűszerüzletében, **Kossuth Lajos** utca 19. sz., **Dobos C. József** csemegeüzletében IV. Keoskeméti-utca és **Szita István** ur Bázterületében VIII. József-körut és Baross-utca sarkán kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszakszólítottak.

Válódi régi herendi porcellánból, mely 1839-1896. évig készült, **Karácsonyi eladást** rendezek. **FISCHER EMIL,** cs. és kir. udvari szállító, Budapest, Bécsi-utca 3. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hagenmacher H-Söröző
Palaczk Sör
Külföldi igazságok: Szalon Sör, Maláta Sör. Gyári üzemelés 125000 HECTOL. Megrendelési helyek: Budapest V Kádár-utca 5. Hagenmacher Köbnyháza Hagenmacher Budafok. Bées, I., Schulerstrass 12.

„Affaires Exceptionnelles.“

UTOLSÓ HÉT.

Rendkívüli árleszállítással adjuk tárházunkban felhalmozott összes... Rendkívüli árleszállítással adjuk tárházunkban felhalmozott összes...

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengésségi állap... makacs vér- és bőrbajok, mint gyengésségi állap...

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI. Teréz-körút 44. I. em. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen választolják. Prospectus ingyen.

A budapesti „FLÓRA-GYÁR“

EMKEGYERTYÁJA SZAPPANA

a legjobb Kapható minden fűszerkereskedésben.

Fabriek-Merk.

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitünőségű „SISAK“-KAKAO-val

és „SISAK“-CSOKOLADÉ-val

Kezességgel a legtisztább és mindamellett legolcsóbb hollandi gyártmány.

Kapható az összes jobbajta gyarmatáru- és osemegés üzletekben.

Tulkövetelés, alku kizárva!!

A szabott ár minden cipő talpába be van vésvé.

Mindenki ismeri szoliditásától, jó hírnevétől és kitűnő gyártmányaitól a

Mödlingi cipőgyárat.

Cipői eleganciájuk, tartósságuk és olcsóságukkal felülmúlnak valamennyi gyártmányt.

Negy szabott egységár: 3, 5, 7 és 9 korona.

Egy kiváló jó minőségű cipő a 11 korona.

Kizárólagosan valódi orosz sárcipők a legmérsékeltébb árban.

A Mödlingi cipőgyár főraktára

BUDAPEST, IV. Károly-körút 20.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legszébb díszöltönyök, legolcsóbb liberárik, valódi olasz vivószerek, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 36. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehértett és színes pamutárakat.

Első magyar pamut-televőzős balata hajtásig-nyár. Levy James, Pozsony. Elsőrendű szin-borszajak, pamut- és kenderfelhúzószajak.

Gyapjuszövő szövetekezet, Nagydisznó. Legjobb halmaposztó, lábpokrók, lábszöngy és katonatákaró gyártása. Megrendelések a nagydisznói gyapjuszövő-szövetkezet árulási raktárához, Temesvárotti intézőndők.

Wolfner Gyula és társa gyapjamosó Ujpesten.

Gép ipar.

Rök István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gözgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmű-, gőzmalmi, gőztűz-, olajgyári- és borszári berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari műelőöntők, Budapest, VII. külső váci-ut 119. Erőöntvények, díszítőöntvények és szoboröntvények.

Sangerhausen gépgyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Herceg testvérek rész-áruháza Pécs.

Uj! Uj! Uj!

„PLUTO“

Herceg-féle szabadalmazott arnyékszékbeállítás. Előnye: 1. Nékülözi a vizet és mégis tiszta. 2. Nem fagyhat be. 3. Nem tömörítheti be. 4. A pöccgödör vízzel való megtelése ki van zárva. 5. A falak nem szennvednek a víz által. 6. Javítás évekig nem fordul elő. 7. Teljesen zár, azért használatnál léghuzam nincsen. 8. Teljesen buzámentes (szagelzárával). 9. Könnyen szállítható. 10. Disztes, szép kiállítási s olcsó. Ezen szerkezet minden más használatban levő arnyékszékénél is könnyen alkalmazható és elköltözésnél szintén eltávolítható.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapeston VI., Váci-körút 57/a. Hungaria-Drill" és mindennemű gazdasági gépek.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság Budapestben, ajánl: Gépeket kőszén vagy ércet lejtésére; keresztvágásokat és kerékeket; kéregöntvény hengereket és golyós zúzó-malmakat; Hengerszékéket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farostés cellulose gyártására; Turbinákat; Gázmotorokat; Frictióss kapcsolókat és dynamó méreteket.

Varrógépek, Korépkárok. Az első magyar varrógép részvénytársaságnál, Budapest, X., Tiszvizi-telep.

Seltenhoffer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tűzőlő felszerelések, kutak, szivattyúk.

Hirman Ferenó fémöntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Pécs. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérésre.

Faipar.

Az Apatini kosárfonók szövetekezet, mint az „Országos központi hitel-szövetkezet“ tagja, készít mindennemű kosárúrt és butordarabot, mint egy- és kétfedelű női kar-kosarakat, piaci-kosarakat, közl-böröndkéket, virágkosarakat, virágasztalokat, munka-kosarakat munka-állványokat és kázel-táka a legesimább kivitelben; továbbá kert-székéket, tűlőkeket, zsőllyek, padokat, asztalokat és egész szoba-berendezéseket bambusból; gyermek, ülő- és baba-koscsikat, papir-kosarakat és utazóböröndéket. Nagy választék. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Építő ipar.

Benczár testvérek cementgyára, Magyaróráskán (Zemplénmegye) készít portland- és román cementet kitűnő minőségben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI. Andrássy-ut 19. Gőzfűrésztelpek: Budapest, Szepes-Remete, Gereblye, Bodoka, Gyula, Toplezt, Puna- és keményfából fűrészelt anyagok.

Neuschloss Ödön és Marcel. Parkétygyár, ácsüzlet és építési vállalat, Budapest, felső-rakpart 10. Allanó nagy készlet mindennemű egyszerű és díszes parkétákban és puhafapadlatokból.

Papir ipar.

Spiegel Vilmos és társa papirgyára, Kis-Szeben. Készít minden minőségű légszárított és merített csomagoló papirt, színes- és egyoldalt simított papirt és papirlemezt.

Kanitz C. és fia Budapest, V., Vadász-utca 28. Üzleti könyvek, másoló-könyvek, rajztömbök és iskola-füzetek.

Első magyar acélrőlől, tollszár- és indigó másolópapirgyár. Schuler Jozsef, Budapest. Gyártételep és iroda VI., Dalnok-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negatív és pozitív másolópapirt és vásznat. Szabadalmazott indigó és színes másolópapirt. Rajzmásolópapirt és olajlapokat. Fénymásoló-latok azonnali eszközöltetnek: egy 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kunoss Vilmos és fia Budapest, VI., Teréz-körút 38. Hangjegyműszaki intézet. zenemű, könyv- és könyvnyomda, ellenőrzési és menjettyekek, váms- és helypénz bárcák tömeges gyártása.

Betűöntőde.

Első magyar betűöntőde részvénytársaság Budapest, Deasewly-utca 32. sz. Folyton dúz raktárt tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyv- és címírásokban. Közvetek, kizárások, különféle ékítőművek és egyéb nyomdai felszerelvényekben. Rézlitó-gyártás. Mechanikai műhely. Galvanoplasztika. Tömöntőde, Olomzár. Telefon 23-70

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fa-nemekből, német, francia és angol gépezettel a a legmesszebbmenő játéállás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Polgár Bándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű- és készérezésnél. Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. jutányosan beszerzenetők „hazai“ saját gyártmányú servkötők, hátegyenestartók, ortopédiai-készületek, mul-láb, műkezes stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Testegyenesteti műintézet. Tam- és jörögepek. Hessian-rendszerű műmellfűzők, műkezes-műlábak stb. haskötők elhizas és vándorvise ellen, gőrsér-harinsnyak, kezesség mellett készíttenekek KELETI J. orvos-sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Allandó nagy raktár irrigatorokban és hidékben. Képes árjegyzék ingyen.

Agy és üvegipar.

Első magyar chamotte és agyárgyár, Deutch Bertalan, Losonc. Tűzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tűzálló-, quarz-, chamotte- és dynas-téglák; alagszóvek.

Léderer Márton, Étesd (Biharm). Tűzálló (chamotte) téglá, díszítőteglák piros és fehér, alagszóvek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőcserép, kitűnő mész.

Róth Miksa üvegfestészet műterme, Budapest, VIII., Kender-utca 24.

Bányászat és kohászat.

Magyar általános közszénbánya részvénytársulat, Budapest, V., Erzsébet-ter 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság Budapest, V., Erzsébet-ter 16.

Vegyészeti ipar.

Werthelmer és Frankl Budapest „Excelsior“ porkőlt kávé és fűgőkváé. Gyár: VII., Csengery-utca 13/b. Főraktár: V., Nagykorona-u. 11.

A Müller testvérek-féle hazai gyártmányú író- és másoló-tinták, tusok, vogytinta, peccétt-viasz, mézgaoldat stb. a legjobbak. Kaphatók minden papir- és írószerkereskedésben.

Legjobb minőségű svéd-fajta gyújtó az Emke-gyűltő, minden részében magyar gyártmány.

Temesvári gyújtógyár Részvény-Társulat. Magyar gyártmány tengerentúli termékekből praeparált természetes pálmák, sirsokszoruk pálmásgyákból összeállítva, parafá és nyírfakéregből stb. különlegesség gyártása. Fodor József, Szabadka.

Élelmi szerek.

Littke L. cs. és kir. udvari szállító pezsgőbor-gyártelepe, Pécs.

Kőbányai polgári erőfőzde részvénytársaság vendéglője Budapest, Kőbánya. Városi iroda: VIII., Népszínház-utca 22. sz.

Welss Mór és Társa I. gyula cognac és likör-gyár, törkőly és pálnka-főzde Gyula (Békes megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szilvium, likörök és umok.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VII., Károly-körút 3. Ló-, juh-, gépsző és kispórb, tálp-, blank-bőr, hajtó-, varró- és kötőszajak, hadfelszerelési cikkek.

Butor ipar.

Thék Endre műbutor-asztalos Budapest, VIII., Üllői-ut 66. Saját és idegen rajzok alapján bármily izlésnek megfelelően készít a világ bármely fanemeiből butorokat a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidkire is, elvállal a legelőnyösebben Seffer Antal ipartelepe Budapest IV., Károly-utca 11, boltszám 12. (Központi városház épület) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirschler-féle szék-gyár Budapest, VIII. Baross-utca 135. Telefon 53-12. Nagy raktár ebédőlőszékben a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig, egész borhátával, bőrbetéttel, valámint nádúléttel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány,

Nagy karácsonyi vásár.

Az idei okkázio-eladás megkezdődött, a hol az összes raktáron levő áruk meglepő olcsó áron lesznek elárulva. Alkalm nyujtatik nemcsak ajándékok, hanem a házi szükséglet beszerzésére is.

Divatkelme , a legcsinosabb mintákkal. Egy ruha 7 mtr.	1	frt 75	kr	Zefir , cénázott, színt. div.-mintákkal, rendkiv. olcsóság, méterje	25	és 30	kr	Félvászon szebkenő , fehér alap, nyomott divat-zéllal, színtartó, 1 drb ...	— 95	kr
Divatújdonság , a legfinomabb viselet, házi ruhákra alkalmas, hársnydíszszel. 1 ruha 7 mtr.	2	frt 25	kr	Levantin , divatmintákkal, színtartós minőség, méterje	19	és 25	kr	Női ing , erős vászonból, csipkedíszszel, 3 drb. ára	2.85	frt
Wiposzto , sima divatszínben, praktikus viselet. 1 ruha 7 mtr.	2	frt 45	kr	Mosóhársny , legdivatosabb mintákkal, méterje	65	és 75	kr	Női ing , kreásvászonból kézimunka-hímzéssel, divatos kivitelben, 3 drb. ára	3.50	frt
Angol divatkelme , a legdivatosabb és legszeles viselet. 1 ruha 5 mtr., 120 cm. széles	2	frt 75	kr	Flanellalósoknya , (leszabott) külföldi bordúrral, színt. darabja	85	és 95	kr	Női ing , finom vászonból, vasznába készült hímzett, fin. azsurok mint 3 drb.	5.75	frt
Cheviot , tiszta gyapjúkelme, sima divatszínben. 1 ruha 5 mtr., 120 cm. széles	3	frt 50	kr	Kreász vászon , erős, tömörszájú, 1 vég 23 méter	4.95	frt		Téli posztókenő , vastag minőség, különf. alapszínben, 170 cm.	1.95 és 2.50	frt
Mosó barchet , színtartós minőség, legdivatosabb mintákkal, 1 ruha 7 mtr.	1	frt 75	kr	Házi chifon , finomszájú, 1 vég 23 méter	4.95	frt		180 cm. nagyságban	2.75 és 3.50	frt
Divatbarchet , csinos, divatos viselet, színtartós. 1 ruha 7 mtr.	1	frt 95	kr	Kávésteríték , divatos, legszebb virágmintákkal, 1 abrosz és 6 szalveta	1.85	frt		Divatos barchentmaradékok , 2-4 méter nagyság, különféle minták, 20 méter.	4.25	frt
Szövött velex , a legszebb divatszövetek utánzata, színtartós minőség. 1 ruha 7 mtr.	2	frt 25	kr	Azsúr kávésteríték , a legdivat. színt. mintákban, 1 abrosz és 6 szalveta	2.95	frt		finomabb minőség, 20 méter	4.75	frt
Bársnyflanel , remek mintákkal, színtartó, méterje	35	és 40	kr	Damazt ebédli-készlet , finom min. virágos minták, 1 abrosz 6 szalveta	2.95	frt		Mosó tennisflanel maradékok , 2-4 m. nagyságban, különféle minták, 20 méter	4.25	frt
Firól Loden , duplazéles, szürke vagy drapp, méterje	15	kr		12 személyre, 1 abrosz, 29/150 cm. nagy és 12 szalveta	5.95	frt		finomabb sötis minták, 20 méter	4.75	frt
				Rojtos törülköző , krepp minős., fehér, kék vagy piros, beszövött széllel, 6 drb.	1.75	frt				
				Batiszt zsebkenő , azsurok szegélyvel, fehér alap, a legcsin. széllel, 12 drb.	1.85	frt				

Auer Ignác Fia Budapest, VII. ker., Kerepesti-ut 10. szám. Nagy karácsonyi árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olcso butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtos fényezett	30	frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	3.50	frt
2 ágy, fényezett	22		1 íróasztal, 3 főkos	16	
1 éjjeli szekrény, fényezett	8		1 hálószoba, matt diófa	100	
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14		1 hálószoba, faragott	130	
2 szekrény, 2 ajtos, diófa, matt	30		1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55	
2 ágy, magas, diófa, matt	26		1 garnitúra selyem-behuzat	80	
1 éjjeli szekrény, diófa, márványtal	8		1 garnitúra piüss-behuzat	80	
1 kredenc, 4 itt. fiókés, faragott, marv.	46		1 szalonsztal	10	
1 diván, magas támla szőnyeggel	40		1 consol márványtal és tükör	26	
1 ebédli-asztal, diófa, matt	12				

Nagy válogaték egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve

Butor

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban **FUCHS BODOG**-nál BUDAPEST, József-körút 26. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Emerichi kávépörkölők

Magyarországban is a leismertebbek és leginkább használtak mert munkaközpontjait a legjobbaknak bízták.

SZALLITHATÓ 3, 5, 8, 10 kg. tartalom nagyságban. Kézi és gépiemre. Legjobb szeleket szab. gyorspörkölők. Kiváló parametereken pörköznek és járművel szállításra alkalmasak. Előnyös szab. gyors pörkölők két üzemre. — Munkagépítő kávé, szesz-, gyogyfőz.-stb. orlok.

Több mint 44.000 darab készült.

Emmerichi gépgyár és vasöntő
van Gölpen Lensing & von Gimbom
EMMERICH, RHEIN.

A jog, törvény és igazság fénykorában

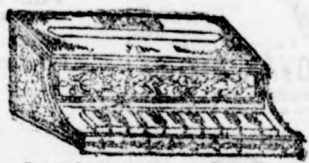
is tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bevásárlásainál üzletem felkeresni méltóztassék, mert elvem még mindig jó minőségű árut jutányos ártért kiszolgálni.

Francia csaba mod. a letehetesez, selyemhajúval és mozdható flom arccal darabja 31 ctm. 42 ctm. 60 ctm. 72 ctm. 50 kr. 1 frt 2.50 frt 3.95 frt

Felvezhető vasút, mely magától szelőd, erős plehből, festve, darabja 1 korona.

Gyermekrongora 10 akciódarabbal, igen csinos kivitelben, darabja 1 korona.

Szörényes kerékpár 50 kr., hozzávaló 2 erős ló keréken és szerszámokra szintén 50 kr.

Kiszakíthatlan képeny Igen jó veresekkel 50 kr.

Csont domino teljes játék 1 frt.

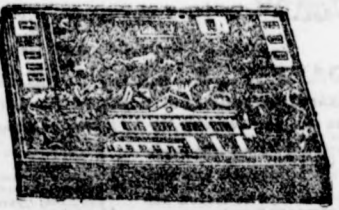
Laterna magika, hódályok-képek, 6 különféle képpel, az egész 1 frt.

Teljes konyhaberendésés tábl vagy erős cinkből, mely nem artam, az egész dobozzal 1 korona.

Szeresim gyermekeknek dobozban 50 kr.

Házi vagy vadállatok hársakkal együtt (dobozban) 50 kr.

Ugró és ugató kutya drája 50 kr.

Látképes levelezőlapok album 200 képpel 1 frt.

Sakkjáték, teljes készlet 1 frt, nagyobb 1 frt 75 kr. GYERMEK-SPARHÉD, szép, nagy, erős kék edényvel együtt csak 50 kr. — Vidékre 5 koronán felül utánvétellel; 5 koronán alul csak úgy, ha az összeg előre beüldeltik. Pontos és jó kiszolgálásról régi jó hírnévem kereskedik. Számos megrendelést és látogatást tisztelettel kérek.

FELDMANN ANTAL versenybazára **BUDAPEST** VII., Kerepesti-ut 50.

A magyar sportközönséghez!!!

Előfizetési felhívás

a SPORTÉLETRÉ,

Magyar Turfira, Magyar Turfkrónikára és Magyar Turfalmanachra.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **ÓSZI KORNÉL.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. ker., Kerepesi-ut 70. szám.

A Magyar turf, lapunk e gyorsan közkelettséget kivívott melléklete egészen új irányba terelte sportirodalmunkat. Első száma óta nélkülözhetetlen segédesszke minden sportembernek, a minden meeting előtt díszes kötésben megjelenő szokat Magyar Turfkrónika pedig felülmúl mindent, ami ebben az irányban valaha megjelent.

A mi hiányzik még a turfembereknek, egy zsebben hordható kis díszes Turfalmanach most van sajtó alatt s tavasszal, a versenyek előtt megjelenik. Tekintve, hogy a Turfalmanach olyan dolgokat foglal magában, melyeknek tudására a sportközönségnek a versenyév minden napján szüksége van, — kalendáriumszerű beosztással feltüntet, hogy az év milyen napján hol van verseny Európában, mely díjak dőlnek el; közli a monarchiában ban trainingben levő összes lovak listáját, pedigrével, a jockeyk csapjait, nagy versenyek győzteseit, vitás esetek felderítésére szolgáló hivatalos fogadási szabályokat stb. stb. — tekintve, hogy rendkívül hasznosságánál fogva a kis díszmű egyetlen sportember zsebéből sem hiányozhatik: a Magyar Turfalmanach méltó betetőzője ama rendkívül praktikus segédesszkezőknek, melyeket Magyar Turf és Magyar Turfkrónika címen eddig löversenyközönségünknek nyújtottunk.

Magyar Turf mint a Sportélet melléklete természetesen lényeges kihatással van magára lapunkra, a Sportéletre, mely a mostani lényegében újjevel jelenik s helyet ad — minthogy a Magyar Turf a versenyeredményeket s programokat is közli — egy tisztán lötenyészeti és szépirodalmi sportlapnak, a mely hetenkint egyszer fog megjelenni, mint főlapja a Magyar Turfnak, Krónikának és Almanachnak. A megújított Sportélet irányva annyiban szenved változást, hogy elhagy mindent, a mi nem kizárólag a lötenyésztes és versenyügy érdeke; miután melléklapja ugyis közli a hivatalos programokat

és eredményeket, ezekről könnyed heti krónikában számol be, a minthogy könnyedség, szórakoztató irly s változatos tartalom lesz általában a jellemzője, minden számában illusztrációkkal. Eddig is igen kedvelt közönsései része kiváló munkatársaink közreműködésével az eddigigéi még kiterjedtebb arányokat ölt s ezzel olyan organumává válik a Sportélet a magyar lötenyésztesnek és versenyügynek, a mely előkelőség, niveau dolgában egyedül áll nálunk s a mely minden sportsemnek kedves olvasmánya, hasznos tanácsadója, mellékletével pedig nélkülözhetetlen forrásmunkája lesz.

A Magyar Turf évente mintegy százszor jelenik meg, Ausztria és Magyarország minden versenynapján. Közli szövegi részén kívül a verseny-napok hivatalos programjait az előző versenyeredmények tábelláival.

A Sportélet évenként 52-szer, minden hét szombatján jelenik meg. Közöl lötenyésztes szakképeket legkiválóbb híppológusainktól, novellákat, karcolatokat, a hét eseményeit és szép illusztrációkat a löversenyéletből.

A Magyar Turfkrónika megjelenik évenként négyszer: a májusi, augusztusi és szeptemberi versenyeket megelőzőleg és decemberben, a versenyeredményeket.

A Magyar Turfalmanach megjelenik március 20-án a fenti tartalommal. Mind e négy kiadvány egy szerkes egészét képezvén, a mely teljesen kielégíti minden sportember szükségletét, fölöslegessé tesz minden egyéb segédesszkezt — együtt nyitunk rá előfizetést, és pedig úgy, hogy meg-hagyjuk a Sportélet régi előfizetési árást s a Magyar Turfot, Turfkrónikát Turfalmanachot (melynek beszerzési ára 21 korona évenként) ingyen becsátjuk előfizetőknek rendelkezésére.

A Sportélet, Magyar Turf, Magyar Turfkrónika, Magyar Turfalmanach együttes előfizetési ára:

évenként 24 korona, félévenként 12 korona.

E kedvezményben csakis a legalább fél éves előfizetők részesülnek, akik legalább 1901. január elsejétől előfizetnek. Minden új előfizető azonnal megkapja az újév előtt közel 500 oldal terjedelemben díszkötésben megjelenő, az idei egész év eredményeit, részletes statisztikát és az összes versenylovak pedigregiszterét magában foglaló

MAGYAR TURFKRÓNIKÁT.

Kérjünk mutatványszámot a Sportéletből!!!

Az előfizetési pénzek és mindenféle megkeresések a Sportélet kiadóhivatalához intézendők.

Budapest, VII., Kerepesi-ut 70.

"Telivérnek" című elbeszélés kötele husárkork jelenik meg. Megrendelhető a Sportélet kiadóhivatalától. (Fűzött példány 3 korona, pompás díszkötésben 7 korona.)

Vidéken tartózkodó vagy utazó előfizetőknek kivánunk távirati értesítéseket kapnak bármilyen európai verseny eredményéről az illető verseny napján.

SALAMON ÖDÖN

ÜÖRÖS
ÉS
FEHETE

(Montenegrói tanulmányok)

című könyvének
megjelent a
második kiadása

2 korona 50 filléért
megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában.

Harzi kanári madarak

különleges faj, nagy este lámpánál, mint nappal gyönyörűen, hiszen, több változatos trillálakkal énekelnek. dróba 11, 14, 16, 20, 24 kor., nőstények dróba 3 koronáért kapható

NOVÁK JÓZSEF

BUDAPEST, István-ut 16/B. Postai székfűződés jótállás mellett. 7940

BUTOR

jó, szőlő kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főraktára VII. ker.

Erzsébet-körút 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Tisztelettel értesítem a t. c. közönséget, hogy fizethelyiségetem

Váci-utca 39. szám alá

helyeztem át a hol is az átköltözködés folytán megsérült áruk olcsón kaphatók.

ZSOLNAY.

IEBE sagra-da-bora

kítűnő, könnyű székélest előidésző emésztő-szer. — Biztos, kellemes hatás!

Anaemin

főülmulhatatlan vérszegénységben és sárgaságban szenvedő személyeknek.

Vasfelvételnél emelkedő étvágy!

J. Paul Liebe Tetschen a/E.

Népszámlálási biztos urak figyelmebe!!!

Az 1900. évi népszámlálás szabályozó keresztülvételéhez szükséges utmutató gyanánt megjelent

A „Közigazgatási Könyvtár” 1900. évi X. száma:
Az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899: XLIII. törvény-czikk végrehajtása.

Irta: **Dr. VIZAKNAI ANTAL**
min. osztálytanácsos a m. kir. kárp. székfűződés hivatalában.

A számláló-lapok kitéjtésére, az új gyűjtésére, felhívásaitokra és tájékoztatóra vonatkozó összes szabályok gyakorlati bemutatására, az újraszabványoztatványok és harmonizált példaképek kitéjtéséről számbeszámoló és hasznos. A 14-vel, nagyterjedelmű, sokkötésű könyv ára 1 kor. 30 fillér. — Megrendelhető a **„KÖZIGAZGATÁSI KÖNYVTAR”** kiadóhivatalánál **Országos Központi Községi Nyomda r.-i.** Budapest, Váci-körút 61. szám és minden könyvkereskedésben.

Legszebb és legalkalmasabb **karácsonyi és ujévi ajándékok**

üveg, porcellán, majolika, terracotta fayence-díszmű, valamint használati cikkek, bambus tea asztalok és butorok a legújabb és legdíszesebb kivitelben kaphatók:

Pruzsinszky testvérek

üveg, keramiai mintaraktárak és nagykereskedésükben Budapest, V., Katona József-utca 6. szám, a Vigszínház közelében, saját házban.

DIETRICH és FIA

cs. és kir. udv. szállítók tea- és rum nagykereskedők gőzüzre berendezett likőrgyár és cognac-parolda, francia módra.

Gyár, központi iroda és megrendelési oim: **BUDAPEST, X. KER., KÖBÁNYA FÜZÉR-UTCA 30. SZÁM.**

Kizárólag eredeti bevitteli kínai orosz és Ceylon-teák szabadon csomagolva.

Jamaika rum, barna és fehér, Ananas rum, Braziliai rum, egükn különleges-cégg 1885. óta, Surtinam rum (szögletes palackokban), Saját gyártmányú és eredeti külföldi cognacok u. m.: Martell, Bisquit, Mailignon, spanyol-cognac stb., Arrac, alicach, eredeti orosz,	Likör különlegesség u. m. alvater, Bonokamp, aranyvíz, jegeses kőmény, alpesi növény, Ivanhoe-kontuszoska, Bordeaux-amstordami, belga- hollandi likörök, cherry brandy, gyömbér, gyomorbor stb., Abszynth, Sallivorium, bortörköly, sósborsos, Hollandi ananás punch kivonat,	Benedictine, Chartreuse, sötét és világos, Huntley és Palmers-féle tea-sötét-mények, Kávé 2 ^o és 5 kg. zacskókban, Cokoládék és csacok Buchardtól, Kinai és japán mál- és iparokékek, Ablakvirágpolc (függönyök), Paravantes (kályhaellenzők), tea-észleletek, Teafőző üstök, számvárak, Spanyol és magyar borok.
--	---	--

Saját gyártmányú likőreink zsolnai majolika korsókban kaphatók. Karácsonyi kiállítás kínai és japáni mű- és iparcikkekben VI., Andrassy-ut 33. sz. a. Üzletünkben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csász. és kir. udv. tea-, rum- és cognac raklatarok: IV., Koronaherczog. u. 20. VI., Andrassy-ut 33. sz. IV., Kilyó-tér 6. sz. VII., Kerepesi-ut 28. sz. Szervitátor mellett. Nagyvezd-utca sarkán. Ófelsége bérházával szemben. az orosz. takarékp. palotájában.

Oszt. cs. és m. kir. udvari csokoládé gyárak KÖLN és POZSONY.

Stollwerck-féle

csokoládé és sasjegyű-kakao elismert legjobb minőségű. Mindenütt kapható.

Karácsonyi ajándéknak

kétségkívül igen előnyösen vásárolhat szolid és izléses férfi- fiu- és gyermekruhát

Neumann M. cégnél

Budapest, Múzeum-körút 1.

Megérkeztek Serényi

órás- és ékszer-üzletébe

VII. Erzébet-körút 28. sz. I. em.

LEGUJÁBB és LEGKEDVELTBB

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Arany órák	Ezüst órák
Arany láncok	Arany gyűrűk
Divatos ékszerek	Arany karperecek
Diszes inga órák	Brillians meitük
Brillians függők	Chinai ezüst aruk
Arany-ezüst dísz tárgyak	Arany kézeli gombok
Elegáns dohányszelencék	Arany-ezüst botok
Bortárcák kezűstverettel	Pontos ébresztő órák

Hiteles egyéneknek részletfizetésre is.

Fidükletek: II., Fő-út 21. sz. és X., Jászberényi-út 5. sz. Olcsó árak! — 5 évi jótállás! Vidékre képes árjegyzék ingyen.

Az első cs. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság

ajánl pécsi kőszénbányáiból származó kitünő brikettet szobafűtésre

100 kg. ára kisebb mennyiségben:

a székesfőváros balpartján	3 K. 20 fillér.
jobbpartján	3 " 40 "

teljes fuvarrakományban:

a székesfőváros balpartján	2 K. 80 fillér.
jobbpartján	3 " " "

bázhhoz szállítva, berakással együtt.

Megrendeléseket elfogad: A társasági kőszénbányák elárúsító hivatala BUDAPEST, V. ker., Zrínyi-utca 5. TELEFON 31—69. sz. Budapest, 1900. december hóban. A forgalmi igazgatóság.

Saját készítményű férfiruha-áruház.

Téli öltöny, Téli kabát, Téli nadrág, Városi bunda, Utazó bunda, Gazdasági kabát.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható. Nagy választék városi és utazóbunda különlegességekben.

Lukács Gyula

ezelőtt KRAUSZ LIPÓT FIA IV., Kossuth Lajos-utca 18. (Az Udvari-kávéház mellett)

Férfiak részére:

Az ember és neme, a nem szorvóerő, a nem élvezet vezetése, egészséges gyermeknek nevelése.

Nők részére:

Gyermektelen szerelem a fogamzás megakadályozásának módja.

A szűzesség egészség-tana.

A nem közlekedéstől való tartózkodás következményei.

A nő betegségeinek megelőzése és gyógyítása.

Amor és Hymen. Utmutató jegyzetek és hársak számára.

Hendelések postafordulival a pénz előleges beküldése mellett bérmentve, diszkrétció mellett küldetnek szét.

ADLER SÁNDOR

könyvkereskedése, Bpest, Váci-körút 38/H.

Néklözhetetlen minden háztartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.

CHINA EZÜST.

6 db	oválnál	ft 450	12 db	oválnál	ft 900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900
6 "	szögletes	450	12 "	szögletes	900

kezeséggel való órák féhér marad, tómlir ezüstözéssel ozzal a vedjegyzet: China I.

I egész késélt vételénél selyem kazzeta ingyen. Ujánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett. Nem tetszés esetén kötelezem magam, hogy a vételárt azonnal közpénzben visszafizetem.

SPUTZ ARMIN, BÉCS, IX/1, Rossauerlande 15.

Képes árjegyzék 10 kr. bélyeggyel beküldése ellenében bérmentve. — Kézikönyv 1 kétféleképpel minőségvizsgáló 20 kr. bélyeggyel beküldése ellenében bérmentve.

A nőknek bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönlőirat folytan ezen meggyőződik az énnállo rendelő-intezet a legelőnyöben ajánlható.

Rendelő-intezet Budapest, Andrássy-út 24. sz. Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzést és utóbetegségeket, az előregyűjtött, megkötött, a bajkötő utókezelésményeit, nőknél fohozólyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magyarázatát egyik főokozója és horbetegségeket gyógyít ni gyógyászati szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt osztrák kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta 11. és 10 óráig egész délután 4 óráig, Dijaszt levelekre leggyorsabb részvelemel válaszolták és gyógyszerreklit is gondoskodva les.

Néklözhetetlen vártérem.

Ugyanott megjelölt és szerzője: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPSZEREI UTMLTATÓ** (már a házi kórházban megjelölt) a neml betegségeket és ezek előregyűjtéséhez elni könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utóvetéssel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek létrása. — II. A neml élet ébredése. — III. Az önfertőzést és az éjjeli magymlások. — IV. Hugycsőakár (trippér) és hugycsőakárak. — V. A bajkötő mélyl. — VI. Fehér folyás. — VII. Előregyűjtés. — VIII. Női magymlás. — IX. Az ivarszervek megtelepedésének előregyűjtése a prostitúción.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőnyöben ajánlható

Dr. KAJDACS, v. cs. és k. oszterorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelőnyögtöbbségű hucycsőfolyásokat, leggyorsabb hucycsőfolyásbajokat, bajkötősebeket, nyphiliát, az önfertőzéstés utóbetegségeket

Engyűgtt férfierőt

az orvosi világ által legelőnyöbbségben olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magymlásokat, nőknél fehér folyást befokendezés nélkül, a legmagymlásabb börtbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében bekötött ideg és ennek utókezelésményeképp létrejött hátrétegekbejokot gyógyít a leggyorsabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárt. Kézikönyv 1 kétféleképpel minőségvizsgáló 20 kr. bélyeggyel beküldése ellenében bérmentve.

SPECIALISTA SÉRVIKÓRÁKBAN

Keleti J. orthopédiai műltetéses és más minden sörvben szenvedőnek a leggyorsabb és modern szerkezettű 1900. évből cs. és kir. szabadalmazott sérvi kötéjt. Nem csak a maga okát keltetlen nyomást és rendkívül kitűnő felkötés által felülml minden más gyártmányt.

ÁRAK:

EGYOLDALU: 12 korona.

KÉTOLDALU: 24 korona.

Gyártásban teljes jótállás mellett készenlét korábba: kőszék- és támaszpók, műltzők, ferdőnőttek részére és scoliosztán Hosszág rendszer szerint. Műltások és kezek, háskötők, gürcsér-hárisnyák stb. stb.

Illusztrált árjegyzékeket titkoltatás mellett ingyen küld szét:

KELETI J.

orvos-sebészl mű- és köztgyergára (alapított 1878.) BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 17/b. Gyár: Központi városház. KÉRTEK A CEMRE JÓL ÜGYELNI.

Néklözhetetlen, isétümlhatatlan, hatása csalatatlan!

Világeikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48. BRITTON ROAD. LONDON S. W.

A legelőnyögtöbbségű, legelőnyöbbségű és az egész világon híres és keresett háziszor a

Thierry A. gyógyszerész balzsama

Féttümlhatatlan mindenféle mell, tüdő, māj, gyomor s általában belső bajok ellen. Külsőleg alkalmazva a legsikeresebb

seb-balzsam.

Csak akkor valódi, ha a minden művel államban belajstromozott, zövl szinű apaca-védjeggyel és a záró tokon cég-jelzéssel van ellátva. Évi termelés kimutathatólag 6 millió palack.

Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy palack 4 korona. Próba-palack prospektussal a minden országból raktárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. Szétküldés csak közpénzre történik.

Thierry A. centifolia-kenőcs

(gyógyvezető csuda-ir), sebeknél féttümlhatatlan szívó és gyógyító hatás. Az operációk többnyire feleslegessé teszi. E csuda-irral egy régi 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontfely, utabban pedig egy 22 éves, súlyos rákésorú baj meggyűgt. Antiszeptikus hatás, gyorsan csillapít és csillapítóg hat, rövid időn belül teljes gyógyulást eredményez mindenféle gúladócskák és sebeknél. Továbbá gyorsan legyűgt és széttöztető és biztosan meggyűgt a még olyan mélyre behatolt bőrgen testetl. Egy tégló bérmentve 1 korona 80 fillér, csak közpénz ellenében. Nagyból rendelésnél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100,000 tégló.

Minkétt hátrétegről egész levtárs. Kérvő eredeti bizonyítványok állanak rendelkezésre a világ minden országából. Tízszázaléki óvatosságt kell és szigorúan figyelni a létező bejelölt csuda-irra: Apotheke zum Behntzungel den A. Thierry. Ahol raktár nincs, senki ne hagyja magyrt rábeszélés általól hasonló értéket, de valóban értéketlen készítmények megvételére, hanem rendeljen közvetlen az alábbi címre:

Apotheker A. THIERRY'S FABRIK in Pregrada, bei Rohitsch-Sauerbrunn. (Az osztrák hivatalnok-egyet szállítója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.) Kapható TÓRÓK JOZSEF gyógyszerárban Budapestben.

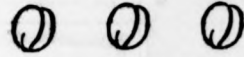
IFJUSÁGI KRATYK

Megjelentek és kaphatók ==
LAMPEL ROBERT
(WODIANER F. ÉS FIAI)

csász. és kir. udvari
könyvkereskedésben

Budapest, Andrásy-út 21.

A BÜROK MAGYAR VITÉZE. Irta *Földes Géza*. 4 kor. 50 f.

TÖBBSZINC KIRÁLYFL Irta *Benedek Elek*. Diszkiadás. 3 kor. — f.

A KÉPZŐMŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE. *Morvay és Gerecsé-Isi*. 3 kor. — f.

ERDELY NAGYASSZONYA. Irta *Tóth Sándor*. Pataky László rajzaival. Kötve. 4 kor. 80 f.

FEKETE KATÓ. Irta *Fayné Hentaller Mária*. Kötve. 5 kor. — f.

MAGYARORSZÁGI SZENT ERZSÉBET ÉLETE. Irta *László Gyula*. Kötve. 2 kor. 40 f.

A SZENTFÖLDÖN. Irta *Erődi Béla*. Diszkiadásban. 5 kor. 60 f.

A FARAOK ORSZÁGÁBAN. Irta *Erődi Béla*. 65 képpel és Egyiptom térképével. Diszkiadásban. 5 kor. 60 f.

UTAZÁSOM SZICILIA ÉS MÁLTA SZIGETÉN. Irta *Erődi Béla*. 50 képpel és térképpel. Diszkiadásban. 5 kor. 60 f.

DON QUIJOTE DE LA MANCHA. Cervantes után átdolgozta *Radó Antal*. Doré rajzaival. Diszkiadásban. 5 kor. 60 f.

ELBESZÉLÉSEK a görög világól. Az ifjúság számára *Charlotte M. Yonge* után *Hampelint-Pulsky Polixena*. Képekkel, kötve. 3 kor. 20 f.

ELBESZÉLÉSEK a római világól. Az ifjúság számára *Charlotte M. Yonge* után *Hampelint-Pulsky Polixena*. Képekkel, kötve. 4 kor. 80 f.

MAGYAR NÉPMONDÁK. Az ifjúság számára feldolgozta *Radó Vilmos*. Ébner Lajos képeivel. Vázonkötés. 5 kor. 60 f.

TÖRTÉNELMI ÉLETRAJZOK az ifjúság számára. Irta *Vaszary Kólos*. Vaszary János képeivel. Vázonkötés. 5 kor. 60 f.

EZEREK ÉJSZAKA REGÉI. A magyar ifjúság számára átdolgozta *Radó Antal*. Kötve. 6 kor. — f.

UGYANAZ. Nagy alakú diszkiadás finom kiv. színes mellékletekkel. 9 kor. — f.

KOLUMBUS KRISTÓF. Amerika felfedezése. Irta *Dr. Brózik Károly*. Kötve. 4 kor. 80 f.

UTAZÁS A TERMÉSZETBEN. Irta *Dr. Platz Bonifác*. Kötve. 4 kor. — f.

A MUNKA ÖRÖME ÉS DICSŐSÉGE. Mantogazza után írta *Kerekyártó Elek*. Vázonkötésben. 4 kor. 80 f.

PARAINESIS. Irta *Kölcsey Ferenc*. Diszkiadásban. 2 kor. — f.

RAJZOK MÁTYÁS KIRÁLY KORÁBÓL. Irta *Csikszki Deszö*. Kötve. 4 kor. 80 f.

A FEKETE KIRÁLY. Történeti elbeszélés. Irta *Földes Géza*. Tull Odón rajzaival. Kötve. 4 kor. — f.

PORBÓL LETTUNK. Elbeszélés. Irta *Földes Géza*. Kötve. 2 kor. — f.

EZER EV. Képek a magyar nemzet történetéből. Irta *Dr. Baróti Lajos*. Kötve. 3 kor. — f.

SZÍV. A gyermekek szám. Irta *Edmond de Amicis*. Olaszból fordította *Radó Antal*. Vázonkötésben. 5 kor. 60 f.

TERMÉSZETTUDOMÁNY OLVASMÁNYOK az ifjúság számára.

I. SOROZAT. Szerkesztette *Hankó Vilmos* és *Szterényi Hugó*, számos szövegképpel. Vázonkötésben. 4 kor. 80 f.

II. SOROZAT. Szerkesztette *Szterényi Hugó*, 75 szövegképpel. Vázonkötés. 4 kor. 40 f.

IFJUSÁGI OLVASMÁNYOK a természet köréből. (A természettudományi olvasmányok III-ik sorozata.) Szerkesztette *Szterényi Hugó*. 90 szövegképpel. Vázonkötésben. 3 kor. 60 f.

PAPP JÁNOS KÉPES TERMÉSZETRAJZA. Állat-, növény- és ásványország. Az ifjúságnak és a nagy közönségnek 17 színes lappal és számos a szöveg közé nyomtatott ábrával. Vázonkötésben. 7 kor. 20 f.

RAJZOK A TERMÉSZET KÖRÉBŐL. Irta *Pallagi Gyula*. Kötve. 2 kor. — f.

UJABB NEMZETI DALKÖNYVECSKE. Szerkesztette *Radó Antal*. 2 kor. 40 f.

HOMEROS ODYSSEIAJA. Fordította: *Kempy József*. Számos képpel. Diszkiadásban. 5 kor. — f.

A TROJAI HÁBORÚ. Irta *Kempy József*. Képekkel, kötve. 2 kor. — f.

DIÁKFIGURÁK. Irta *Gadi Mózes*. Képekkel, kötve. 2 kor. — f.

ODYSSEUS KALANDJAI. Az ifjúság számára. Ismerteti *Kempy József*. Vázonkötésben. 2 kor. — f.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

Gyémánt-utánzatok

párisi legyezók, bórdíszműaruk,
chinai ezüstárak

gyári áron.

Mit vegyünk karácsonyra?

Központi főraktárunknak karácsonyi kiállítására

fölvhjuk a t. közönség figyelmét. A számtalan szebbnél-szebb zenő dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak a következőket említjük föl, u. m.:

Urak részére:
Dohánykészlet zenével, 14.—, 16.—, 18.—, 20.—, 22.—, 25.— frt és följebb. Zenélő dohányzóasztal, finom ibolyaszínű fényezettel, finoman vésvé, nagyon szép kivitelben 22 frt. Zenélő szivartemplom, zenekíséret mellett szivarokat kínál 14.— frt, írőkészlet zenével 10.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.—, 24 frt és följebb, zenélő névjegytábla, nikkalból, finom kivitelben 10 frt.

nők számára:

Zenélő varrókészlet, plus-dobozban 6 frt 50 kr., 8, 10, 12 és 15 frt árban és följebb. Bonbonierok zenével 8, 10, 12, 14 frtől följebb, továbbá zenélő ékszer-átlomban forgatja a karácsonytartó 6.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.— forint és följebb.

Zenélő albumok: gyönyörű kivitelben 7.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18 frt és följebb.

Ariston, Phönix, Manopan, Ariosa, Intona, Sonora stb.

családi hangszerek a legutányosabb árakon kaphatók.

Legújabb! Phonograph!

énekel, beszél és zenél.

15, 25, 35, 45, 100 és 150 frt. Hangerek frt 1'50 és 2.—

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszergyára

BUDAPEST.

Központi főraktár: VII. Kerepesi-ut. 36. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarkán.) Zenepalota.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélőművekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalomok, citerák, harmonikumok, zongorák stb.-ről tényleg és bérmentve küldetük. Árjegyzékünkönél kérjük megnevezni, hogy mifele hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Kollarits Józs. és Fiai

cs. és kir. udv. szállító

„Ipsilanti-hoz“ Budapest, IV., Váci-utca 32. szám.

Tisztelettel felkérjük a nagyerdemű közönséget vászon, asztalnemű, kész fehérnemű és dus választékú mosó divatrukkból rendezett jutányos

karácsonyi kiállításuk

szíves megtekintésére.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar megszabadított!

En az családomb évek során át használtuk az ön valóban hatásos mellpasztilláját. Postánvásárlattal kaptam 10 dró 1 koronás dobozt. Teplicz-Schönan, 1900. G. Grimm, szerkesztő.

Köhögés és rekedtség ellen gyors és kitűnő eredményt használja mindenki EGGER mellpasztillát.

Doboz 1 kor. és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárterben és drogeriában.

Fé- és széküldőit rakták: „NÁDOR“—gyógyszer Budapest, VI. Váci-kört 17.

Ezen gyógyszerrel az egész test megszabadul, a vér megtisztul és az idegek megőrződnek.

TITKOS BETEGSEGEKET

ideg- és nemi bajokat,

Dr. PALOCZ I. v. kórházi orvos specialista
Budapest, VII., Kerepesi-ut. 10.
Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig.
Külön férfi- és női osztályok. Levelekre kimerítő diszkrét válasz. Gyógyeszerokről gondoskodik.

Legazsebb Legjobb Legolcsóbb
PAP PAP PAP

1 szeszhatóság vagy 8 db kivethető matraccal	10.—	1 asztali sodrony egybetűt	5.—
1 rongy paplan	1.80	1 tengerifü matraccal	4.50
1 csachmir paplan	2.80	1 afrique	1.50
1 szatin	3.80	1 löszár	1.50
1 atlasz csachmir	4.80	1 ablak köper függöny	12.—
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 tunis	1.50
1 selyem atlasz papl. 13.50	12.—	1 gyapjú	1.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	1 nagy szobabútyog	5.80
1 ág	1.30	1 nagy szobabútyog	5.80
1 illanól ágylakár pokróc	2.50	1 ágylakár I.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapasztr ágylakár	1.50
1 jó köpönyök	1.50	1 minzár	0.40
1 téli pokróc	4.50		
1 szép fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS
paplan, matraccal és kárpitokhoz gyártos, selyem, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-kört 20.
Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. Vidéki megrendelések postautalván eszközölhetnek, nem tetsző áruk kicserélhetők, vagy a pénz visszautalván.

Vegyünk karácsonyi ajándékot és mit?

Vegyünk FLASNER LAJOS

noéiáru-üzletében
József-kört 17. szám.
A hol legjobb minőségű betetvázkészletek, mindentelők, zsebkészek, evőeszközök és konyhakészek de választékban kaphatók. Ugy hazai, valamint a legjobb idegen gyártmányok.
Közszórlések és javítások villanyerővel berendezett működőrüldőmben gyorsan és jutányosan eszközöltenek.

Ki akar pénzt!!!

megtakarítani, az jól cselekvő vásároljon! Csopán 30 kr. postaköltséggel jár, hogy bárki meggyőződésül szereshessen csopán. Jóságos. Mindenki számára vásárolt cipőért 6 havi jóállású vállalk. nem tetszőket saját költségemen visszavesszük és a pertartandó levanás nélkül visszazadom.
Pérd vir-cipő egy darabért 3.—
Valódi borjúbőr fűrés cipő vászon vagy flebléssel — 5.50
Postócipő oroszlakkal, dupla talppal — 4.50
Oroszlakkal, fűrés, háromsoros talppal — 4.50
Szalmiakk fűrés cipő, gavalier forma — 4.—
Valódi bagariaiszma egy darabért, vízhatlan háromsoros talppal, jóállás mellett — 5.50
Térdig érő postócipő, bőrszéllel, meleg bélsz — 5.—
Erdélyi darabcsallai csizma, csuklógig bőrbőrrel, darabcsallal bélszéllel — 7.—
Darabcsizma bőrbőrrel, meleg kivitelben — 5.50
Női szegye-v. borjúbőr csopán cipő, méreg bélszél — 3.—
Postócipő borjúbőrrel, erős kivitelben — 3.30
Oroszlakkal csopán cipő, postócipő — 3.50
Erdélyi postócipő, bárkánybőrrel, prémő szegye — 4.—
Mértéknek elegendő, ha hirtelenyában a láb talpa egy paplirra rajzolnak. Kérjen árjegyzékét több szaz ábrával, melyet ingyen át-berendezve küldök.

AGULÁR DAVID fia BUDAPEST, Deák-utca 6. sz.

